



ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

**THE EFFECTIVENESS OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT OF
MOOSI SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, PAK CHONG DISTRICT,
NAKHONRATCHASIMA PROVINCE**

พระมหาสุริยະ มททโว (มาธรรม)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑



ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

พระมหาสุริยะ มหฺทโว (มาธรรม)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)



**The Effectiveness of Environmental Management of Moosi
Sub-District Municipality, Pak Chong District,
Nakhonratchasima Province**

Phramaha Suriya Maddavo (Matham)

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Public Administration

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อสารนิพนธ์	: ประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัย	: พระมหาสุริยะ มหฺทโว (มาธรรม)
ปริญญา	: รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์	: ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, พธ.บ. (การบริหารรัฐกิจ), ศศ.ม. (การจัดการการพัฒนาสังคม), รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) : ผศ.ดร.อนุวัต กระจังษ์, พธ.บ. (พระพุทธศาสนา), พธ.ม.(พระพุทธศาสนา), พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลหมูสี จำนวน ๓๘๘ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๒ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

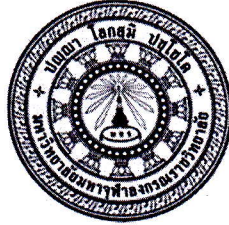
๑. ระดับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๕$, S.D. = ๐.๗๑๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ($\bar{X} = ๓.๕๒$, S.D. = ๐.๗๙๒) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการกำหนดนโยบาย ($\bar{X} = ๓.๔๗$, S.D. = ๐.๘๑๓) ด้านการวางแผนดำเนินงาน ($\bar{X} = ๓.๔๑$, S.D. = ๐.๘๒๐) ด้านการบริหารโครงการ ($\bar{X} = ๓.๔๘$, S.D. = ๐.๘๐๔) และ ด้านการประเมินผลโครงการ ($\bar{X} = ๓.๓๙$, S.D. = ๐.๘๗๑) อยู่ในระดับปานกลาง

๒. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มี อาชีพและรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วน

ประชาชนที่มี เพศ อายุและระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๓. ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ๑) ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบยังมีจำนวนจำกัด สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ มีเครื่องมือที่ไม่เพียงพอและปฏิบัติหน้าที่หนึ่งคนรับผิดชอบงานหลายด้าน ทำให้มีอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า ๒) ด้านการกำหนดนโยบาย ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวบางส่วนไม่ใส่ใจในนโยบายของเทศบาลและยังขาดการประชาสัมพันธ์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ๓) ด้านการวางแผนดำเนินงาน ประชาชนไม่ได้รับข่าวสาร/เทศบาลไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนดำเนินงาน ผลทำให้เทศบาลไม่ได้ทราบปัญหาที่แท้จริงจากประชาชนในพื้นที่ ๔) ด้านการบริหารโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการและวัสดุอุปกรณ์ยังไม่เพียงพอ ทำให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานหลายด้าน ดูแลไม่ทั่วถึง ๕) ด้านการประเมินผลโครงการ คณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจโดยตรงในการประเมินผลโครงการ ไม่มีการแจ้งผลประเมินให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ๑) ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ควรเพิ่มจำนวนผู้รับผิดชอบให้มากขึ้นและจัดหาเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ ๒) ด้านการกำหนดนโยบาย ควรทำประชาพิจารณ์จากพื้นที่ชุมชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายได้ตรงตามปัญหาอย่างแท้จริงและเมื่อกำหนดนโยบายแล้วควรที่จะติดตามผลของนโยบายนั้นๆ ๓) ด้านการวางแผนดำเนินงาน ประชาชนต้องให้ความร่วมมือในการลงพื้นที่สำรวจหรือการให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ที่เป็นจริง จัดให้มีการอบรมให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนและควรสร้างเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขึ้นมาเพื่อให้มีหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการวางแผนดำเนินงาน ๔) ด้านการบริหารโครงการ ควรจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอสำหรับการบริหารโครงการ ๕) ด้านการประเมินผลโครงการ ควรจัดตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยตรงในการประเมินผลโครงการและควรมีการแจ้งผลประเมินให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง เช่น ทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ เป็นต้น



บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์
เรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

(พระมหาสมบูรณ วุฑฒิโกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา)

กรรมการ

(ผศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกุล)

กรรมการ

(ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง)

กรรมการ

(ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระมหาสุริยะ มหัทธโน)

- Research Paper** : The Effectiveness of Environmental Management of Moosi Sub-District Municipality, Pak Chong District, Nakhonratchasima Province
- Researcher** : Phramaha Suriya Maddavo (Matham)
- Degree** : Master of Public Administration
- Research Paper Supervisory Committee**
- : Asst. Prof. Dr. Kiattisak Suklueang, B.A. (Public Administration), M.A. (Social Development Management), D.P.A. (Public Administration)
- : Asst. Prof. Dr. Anuwat Krasang, B.A. (Buddhist Studies), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Public Administration)
- Date of Graduation** : March 14, 2019

Abstract

Objectives of this research were to 1. Study level of effectiveness of environment management of Moosi subdistrict, Pak Chong district, Nakhonratchasima Province, 2. Compare the people's opinions toward the effectiveness of environment management of Moosi Sub-district, Pak Chong district, Nakhonratchasima Province, and 3. Study the problems, obstacles and recommendations for the effectiveness of environment management of Moosi Sub-District, Pak Chong District, Nakhonratchasima Province.

Methodology was the mixed methods. The qualitative and quantitative research. For quantitative research, the data were collected from 388 samples who were people in that area. The data were analyzed by frequency, percentage, means, standard deviation, T-test, and F-test and one-way ANOVA. Pairs of variables were compared by Least Significant Difference, LSD. For qualitative research, the method, Data were collected from 12 key informants by face-to-face- in-depth-interviewing and analyzed by descriptive interpretation.

Findings of the research were as follows:

1. Level of effectiveness of environmental management of Moosi Sub-District, Pak Chong District, Nakhonratchasima Province by over all were at medium levels ($\bar{x} = 3.45$, S.D. = 0.716). The effectiveness of each aspect were that the responsible organization was at high level. ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.792). determined policy was at medium level at $\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.813), plan was at $\bar{x} = 3.41$, S.D. = 0.820, management of project was at $\bar{x} = 3.48$, S.D. = 0.804, and evaluation of the project was at $\bar{x} = 3.39$, S.D. = 0.871 respectively.

2. The result of comparing the opinion of individual people toward the effectiveness of environmental management of Moosi Sub-District, Pak Chong District, Nakhonratchasima Province was found that people with different occupation and salary had different opinion about the effectiveness of the environment management at 0.05 statistical significant level, accepting the set hypothesis. Those people with different gender, age, and educational degree did not have different opinions, rejecting the set hypothesis.

3. The problems and obstacles of environmental management of Moosi Sub-District, Pak Chong District, Nakhonratchasima Province were found that 1) for the aspect of responsible organization, the persons who were responsible for the task were limited. As working part, there were not enough equipment and one person had many duties causing slow performance 2) For the aspect of determined policy, some local people and tourists did not pay attention to government policy. promoting in order to let people participate in determining policy was also lacking. 3) For the aspect of planning, people did not receive any news and the local government was not promoting the plan. For that reasons they did not know any real problems of people in that area. 4) For the aspect of project management, the responsible persons and equipment were not enough so that the persons carried out many duties and could not take care of all the works. 5) For the aspect of evaluation, the committee still lack of knowledge and understanding of the evaluation. There was no report to people in that area.

The recommendations for environmental management of Moosi Sub-District, Pak Chong District, Nakhonratchasima Province are as follows: 1) for the aspect of responsible organization, there should be more recruitment for responsible people for the work, more equipment should be also provided, 2) For the aspect of

determined policy, there should do the public hearing in community so that they can determine the actual policy and also follow up the feedback. 3) For the aspect of planning, people should participate in the area and give the true information to staff. They should hold regular meeting to educate and create the connection for preserving environment so that local people can create their own plans. 4) For the aspect of project management, there should have enough equipment for this project. 5) For the aspect of evaluation, they should nominate the committee who directly have knowledge and understanding of evaluation of environmental management and also the results of the effectiveness of environment management should be reported to the local peoples through internet or website.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ เรื่อง ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา สำเร็จลุล่วงด้วยดีจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอระบุนามเพื่อแสดงความขอบคุณไว้ ดังนี้

ขอเจริญพรขอบคุณ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ที่บริหารการจัดการและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและพัฒนาความรู้ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอเจริญพรขอบคุณ ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ ประธานกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์, ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์ กรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ช่วยให้คำปรึกษา แนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำสารนิพนธ์ทุกขั้นตอนจนกระทั่งสารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพรขอบคุณ รศ.ดร.สุรินทร์ นียมางกูร, ผศ.ดร.ธิดาฉวี หมั่นมี, ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา, ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์, และดร.สุรียา รักษาเมือง ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอเจริญพรขอบคุณ คณะกรรมการสอบป้องกันสารนิพนธ์ คือ ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา ประธานกรรมการ ผศ.ดร.อัฉรา หล่อตระกูล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ กรรมการ ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์ กรรมการและเลขานุการ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอเจริญพรขอบคุณ นายเกียรตินิยม ขวัญใจพุทธิศา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลขนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลตัวอย่างเพื่อการศึกษาวิจัย และนายสมเกียรติ พยัคฆ์กุล นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาการวิจัย ขอเจริญพรขอบคุณ ท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทุกท่านและประชาชนในพื้นที่ตำบลหมูสี ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ตลอดจนเพื่อนนิสิตทุกรูป/คนที่มีส่วนช่วยเหลือในด้านการเรียนและให้กำลังใจในการทำสารนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูบรรพตวานานุกูล เจ้าอาวาสวัดป่าเขาใหญ่ ที่ท่านได้อุปการะและสนับสนุนทุนการศึกษาจนจบ ขอเจริญพรขอบคุณมารดาบิดาที่ให้อุปการะทั้งให้กำเนิดและส่งเสริมจนเรียนจบสำเร็จการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากสารนิพนธ์นี้ ขอยกคุณความดีนี้บูชาพระคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดจนถึง มารดา บิดา ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่านที่ได้อบรม สั่งสอน แนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้ความรู้จนถึงปัจจุบันนี้

พระมหาสุริยะ มททโว (มาธธรรม)

มีนาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(๑)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(๓)
กิตติกรรมประกาศ	(๖)
สารบัญ	(๗)
สารบัญตาราง	(๑๐)
สารบัญแผนภาพ	(๑๔)
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๔
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๗
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล	๙
๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ	๑๒
๒.๓ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม	๒๐
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารของเทศบาล	๓๖
๒.๕ ข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัย	๔๘
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๖
๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย	๖๑

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓	วิธีดำเนินการวิจัย	
	๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๖๓
	๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๖๓
	๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๗
	๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๐
	๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๑
บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๔
	๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอ ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	๗๖
	๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน	๘๒
	๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	๘๘
	๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอ ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	๑๐๓
	๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๑๐
บทที่ ๕	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
	๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๔
	๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๑๘
	๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๒๑
บรรณานุกรม		๑๒๓
ภาคผนวก		
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือวิจัย	๑๓๑
	ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	๑๓๗
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	๑๔๒

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถาม	๑๔๔
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย	๑๔๗
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)	๑๔๙
ภาคผนวก ช แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๖๒
ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๗๐
ประวัติผู้วิจัย	๑๗๔

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๓.๑	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	๖๕
๔.๑	จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล	๗๔
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม	๗๖
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	๗๗
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดนโยบาย	๗๘
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๗๙
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารโครงการ	๘๐
๔.๗	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลโครงการ	๘๑
๔.๘	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ	๘๒
๔.๙	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ	๘๓
๔.๑๐	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน ด้านการบริหารโครงการ	๘๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๒๐	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมในด้านการวางแผนดำเนินงาน	๙๔
๔.๒๑	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมในด้านการบริหารโครงการ	๙๕
๔.๒๒	การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมในด้านการประเมินผลโครงการ	๙๖
๔.๒๓	ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ ๑ - ๕	๙๗
๔.๒๔	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	๙๘
๔.๒๕	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	๙๘
๔.๒๖	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดนโยบาย	๙๙
๔.๒๗	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดนโยบาย	๙๙
๔.๒๘	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๑๐๐
๔.๒๙	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๑๐๐
๔.๓๐	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารโครงการ	๑๐๑
๔.๓๑	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารโครงการ	๑๐๑
๔.๓๒	ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลโครงการ	๑๐๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

๔.๓๓

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลโครงการ

หน้า

๑๐๒

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	กรอบแนวคิดการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000	๒๙
๒.๒	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๖๒
๔.๑	สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๑๑

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ในปัจจุบันของสิ่งแวดล้อมเป็นที่สร้างความเครียดที่นำมาซึ่งความบีบบังคับให้มนุษย์ทุกคนในโลกต้องหันมาสนใจกับสิ่งแวดล้อมนี้อย่างจริงจัง เพราะประสบการณ์ในอดีตตลอดจนถึงปัจจุบันได้สร้างบทเรียนไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า มีโอกาสที่สิ่งแวดล้อมจะเสื่อมโทรมในอนาคตอย่างชนิดที่ว่าหลีกเลี่ยงไม่ได้เลยไม่พ้น นอกจากการเจริญเติบโตของประชากรที่เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว การที่มนุษย์ผลิตคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ตนเองนั้น ทำให้มนุษย์สามารถนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในอัตราที่รวดเร็วมากขึ้นและมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณมากขึ้น จึงคาดว่าความร่อยหรอของทรัพยากรธรรมชาติจะเกิดขึ้นตามมา ซึ่งบรรดาประเทศทั่วโลกมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด จึงเป็นการเร่งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่กฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ ที่ประเทศไทยมีและใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยกำกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังไม่มีประสิทธิภาพ ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยประสบส่วนหนึ่งเป็นผลพวงมาจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่เน้นการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมเป็นหลักนั้น ซึ่งได้ก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำกัดอย่างมากมาย ส่งผลต่อความสมดุลทางธรรมชาติ เนื่องจากยังขาดประสิทธิภาพของการวางแผนการใช้งาน

จากผลพวงดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากรอยู่ในระดับสูง แม้ว่ามนุษย์จะมีความพยายามกำจัดและนำของเสียวนกลับมาใช้ใหม่ด้วยเทคโนโลยีที่ประดิษฐ์ขึ้นมาอย่างมีประสิทธิภาพแล้วก็ตาม ก็ยังไม่สามารถฟื้นคืนสภาพสิ่งแวดล้อมดั้งเดิมได้ และด้วยเหตุผลดังกล่าวมนุษย์จึงได้พยายามค้นคว้าหาทางเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มข้นขึ้นตลอดเวลาหลายๆ ปีที่ผ่านมาดูเหมือนว่ายังเกิดผลตามเป้าประสงค์ สาเหตุที่สำคัญเป็นเพราะระบบการปลูกฝังจิตสำนึก การรณรงค์ชี้แนะทางพัฒนาที่ยั่งยืนที่ถูกต้อง รวมไปถึงการสร้างทักษะที่ยังมีประสิทธิภาพ อีกทั้งลักษณะเฉพาะตนในความเป็นมนุษย์ที่มีความหลากหลาย ความเอจริงเอจ้งของผู้กำหนดนโยบายและการดำเนินการในการจัดการยังลุ่มๆ ดอนๆ อย่างไรก็ตามแม้ว่าที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นจะมีประสิทธิภาพมากสักเพียงใด แต่ถ้าเอกสารทางวิชาการ และคำแนะนำที่ไม่ถูกต้อง ก็ย่อมส่งผลเสียต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้เช่นกัน^๑

เทศบาลเป็นองค์กรหนึ่งในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นและมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ อีกทั้งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการ

^๑ เกษม จันทรแก้ว, วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๘), หน้า ๑.

กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้อำนาจเทศบาลในการจัดทำบริการสาธารณะไว้ เช่น พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ ซึ่งอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่หลากหลายดังกล่าวทำให้การบริหารจัดการมักจะมีปัญหาด้านประสิทธิภาพของงาน ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ ในการให้บริการด้านการสาธารณสุขแก่ประชาชน โดยทั่วไปเป็นบทบาทภาระหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุข การจัดการดังกล่าวไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว มีหน้าที่ดำเนินการรักษาความสะอาดและป้องกันโรค ทำลายขยะมูลฝอย จัดสถานที่ถ่ายอุจจาระปัสสาวะสำหรับราษฎรทั่วไป ห้ามการปลูกสร้าง หรือซ่อมแซมโรงเรือนที่จะเป็นเหตุให้เกิดโรค รวมทั้งการขนย้ายสิ่งโสโครก ที่ทำความรำคาญให้กับราษฎรไปทิ้ง เป็นต้น หรือแม้แต่ปัจจุบันในการกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ก็ยังคงกำหนดให้มีหน้าที่รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล ป้องกัน และระงับโรคติดต่อ จัดให้มีน้ำสะอาด หรือการประปา บำรุงทางระบายน้ำ ส้วมสาธารณะ การบริการสาธารณสุข สถานพักผ่อนหย่อนใจและอื่นๆ อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้น ล้วนเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพขั้นพื้นฐานและส่งเสริมการอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ^๒

เนื่องจากเทศบาลตำบลห่มสุี มีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างให้เป็นตำบลน่าอยู่มีความร่มรื่น โดยเฉพาะส่งเสริมด้านรายได้และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควบคู่ไปกับอนุรักษ์ป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร ทางเทศบาลตำบลห่มสุีจึงได้กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อแสดงให้เห็นสิ่งที่เป็นอย่างและเสนอความมุ่งมั่น ทิศทางจุดยืนที่ต้องการผลักดันให้เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาตำบลห่มสุี ให้มีความเจริญก้าวหน้าทุกด้าน เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึง ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ได้กำหนดประเภทของแผนพัฒนาไว้ ๒ ประเภทคือแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาว ๔ ปี ซึ่งแผนพัฒนา ๔ ปีเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ขึ้นใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา มีวัตถุประสงค์เป้าหมายประกอบกับกิจกรรม/โครงการที่จะดำเนินการในระยะเวลา ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) รวมทั้งมีหน่วยงานผู้รับผิดชอบ แผนพัฒนา ๔ ปี จึงสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยมีแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือ เทศบาลตำบลห่มสุี จึงได้จัดทำแผนพัฒนา ๔ ปีขึ้นเพื่อใช้เป็นแผนพัฒนานำกิจกรรมไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ปัญหาและความต้องการของประชาชน^๓

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลห่มสุี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อมแล้ว พบว่ามีคุณภาพ

^๒ โกวิท พวงงามและอลงกรณ์ อรรถแสง, **คู่มือ มิติใหม่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากกรเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมอธรรม, ๒๕๔๗), หน้า ๗.

^๓ ศศิวิมล เลิศสุวรรณ และสมบัติ กาญจนกิจ, “แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่”, **วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ**, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๕): ๑๕๑ - ๑๕๒.

เสื่อมโทรมลง ซึ่งนอกจากส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้ว มลพิษทางสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ปริมาณขยะที่มากขึ้นจากประชาชนในท้องที่ และนักท่องเที่ยวที่ขาดจิตสำนึกที่ดี ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นประกอบกับการขาดประสิทธิภาพการจัดการอย่างเป็นระบบส่งผลให้ความเสื่อมโทรมต่อพื้นที่อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลเสียกับสิ่งแวดล้อมในบริเวณ ทั้งนี้ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อม มาจากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่อุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมี ทำให้เกิดเป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม การทิ้งขยะที่ไม่เป็นที่เป็นทางทำให้เกิดการอุดตันของท่อระบายน้ำเสีย การเพิ่มปริมาณของขยะที่มีมากขึ้นเป็นจำนวนมาก ถนนหนทางชำรุดทรุดโทรมอันเนื่องมาจากการคมนาคมไปมาเป็นจำนวนมาก แหล่งน้ำที่สำคัญสำหรับการอุปโภคและบริโภคเสื่อมโทรม เหตุเกิดการและการขาดจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องที่ รวมไปถึงขาดประสิทธิภาพในการกำจัดวัชพืช ทัศนียภาพและยังยั้งที่ก่อให้เกิดมลพิษทางแหล่งน้ำ จึงทำให้เกิดมลพิษทางน้ำและนำมาซึ่งโรคระบาดต่างๆ เช่น โรคไข้เลือดออก เป็นต้น การเพิ่มจำนวนของบ้านพักตากอากาศ โรงแรม รีสอร์ท มากขึ้นตามลำดับ จึงเกิดการตัดต้นไม้ทำลายป่าไม้และแหล่งน้ำจำนวนมาก โดยขาดการปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อให้เกิดความสมดุลทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นบ่อเกิดแห่งปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี เพื่อปรับปรุง ฟื้นฟู ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น เนื่องด้วยพื้นที่ตำบลหุมสีเป็นเมืองที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเป็นจำนวนมาก สภาพแวดล้อมที่ดีและภูมิทัศน์ที่สวยงามจึงมีความสำคัญมากที่เทศบาลจะต้องบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนถ้าหากพื้นที่ในตำบลหุมสีมีสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ที่สวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่ บรรยากาศที่ดีแล้ว ประชาชนในท้องถิ่นก็จะเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองและรู้สึกถึงความ เป็นเป็นเจ้าของ มีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมด้วย^๔

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมองเห็นปัญหาดังกล่าวและต้องการที่จะศึกษาสาเหตุของปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนโดยนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ตำบลหุมสี และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาศึกษาเพื่อที่จะได้นำผลที่ได้เสนอต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี จึงต้องมีการทำวิจัยในเรื่องนี้ขึ้นมาเพื่อให้เกิดเป็นวิธีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

^๔ ส่วนแผนงานท้องถิ่น, คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี ของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๔, (ม.ป.ท.), หน้า ๒-๓.

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ ระดับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๒.๓ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีอะไรบ้าง

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๓.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๓.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยสังเคราะห์จากแนวคิดของ สุเทพ ธีรศาสตร์^๕ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ด้าน คือ

๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน
๔. ด้านการบริหารโครงการ
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑. ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

^๕ สุเทพ ธีรศาสตร์, ISO 14000 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย – ญี่ปุ่น, ๒๕๕๐), หน้า ๙-๑๐.

๒. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา ๕ ด้าน คือ

๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน
๔. ด้านการบริหารโครงการ
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑. ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลหุมสี อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีจำนวน ๑๒,๘๐๖ คน^๖

๒. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๒ คน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตำบลหุมสี อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมเป็นระยะเวลา ๔ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชน ที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชน ที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชน ที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชน ที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชน ที่มี รายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

^๖ สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลหุมสี, “ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา”, เอกสารระบบสถิติทางการทะเบียน, ๒๕๕๙, (ม.ป.ท.), หน้า ๑๒.

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายหรือนโยบายที่กำหนดไว้

๑.๖.๒ การจัดการ หมายถึง การดำเนินงานหรือปฏิบัติงานอย่างมีระบบแบบแผนของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ใน ๕ ด้านดังนี้ ๑) ด้านการกำหนดองค์กรที่รับผิดชอบ ๒) ด้านการกำหนดนโยบาย ๓) ด้านการวางแผน ๔) ด้านการบริหารโครงการด้านสิ่งแวดล้อม ๕) ด้านการประเมินผลโครงการ

๑) การกำหนดองค์กรที่รับผิดชอบ หมายถึง การกำหนดองค์กรที่มีผู้รับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อม ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนจนถึงการทำงานร่วมกับประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม

๒) การกำหนดนโยบาย หมายถึง แนวทางดำเนินงานรณรงค์ปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นและปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์ โดยรณรงค์ให้มีการการแยกขยะต่างๆ และนโยบายนี้ยังส่งผลไปด้านพื้นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมี เพื่อการพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญในการอุปโภคและบริโภค ตลอดจนจนถึงมีการปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อให้สิ่งแวดล้อมมีความสมดุลมากขึ้น

๓) การวางแผนดำเนินงาน หมายถึง การจัดทำแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน มีการกำหนดระยะเวลาทั้งสิ้นและยาวอย่างเหมาะสม ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีการประเมินผลปรับปรุงแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๔) การบริหารโครงการ หมายถึง การบริหารโครงการโดยกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน จัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม มีทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการอย่างเพียงพอ ตลอดจนจนถึงกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการอย่างเหมาะสม

๕) การประเมินผลโครงการ หมายถึง การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผู้รับผิดชอบโครงการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งคณะกรรมการมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรม เทศบาลแจ้งผลการประเมินให้ทราบอย่างเปิดเผย ตลอดจนจนถึงมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข

๑.๖.๓ การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยการกำหนด ๕ ด้าน ดังนี้ ๑) ด้านการกำหนดองค์กรที่รับผิดชอบ ๒) ด้านการกำหนดนโยบาย ๓) ด้านการวางแผน ๔) ด้านการบริหารโครงการด้านสิ่งแวดล้อม ๕) ด้านการประเมินผลโครงการ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๖.๔ สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทางธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ดิน น้ำ อากาศ ทรัพยากรและมนุษย์สร้างขึ้น เช่น ที่อยู่อาศัย ชุมชน สถานที่ ตลอดจนจนถึงขยะต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๖.๕ เทศบาลตำบล หมายถึง เทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบถึงระดับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๔ ผลวิจัยที่ได้สามารถนำไปเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดอื่นๆ

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ในบทนี้ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล
- ๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ
 - ๒.๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ
 - ๒.๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
 - ๒.๓.๑ ความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
 - ๒.๓.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารของเทศบาล
- ๒.๕ ข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัย
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผล

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

ประสิทธิผล คือผลที่เกิดขึ้น ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้^๑ การที่มีประสิทธิผลขององค์กรประกอบไปด้วย ความมีมุมมองที่มีประสิทธิผลขององค์กร บุคคล และของกลุ่มร่วมกัน ย่อมบังเกิดเป็นผลบวกของการดำเนินงานที่ดี^๒ องค์กรที่สามารถดำเนินกิจกรรมได้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย ในขณะที่องค์กรประสบความล้มเหลวนั้น มักจะเกิดกับองค์กรที่มีประสิทธิภาพต่ำ จึงทำให้การวัดประสิทธิผลขององค์กรมีความแตกต่างหลากหลายไปด้วย^๓ ซึ่งถือถือว่าเป็นความสามารถในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้^๔ ประสิทธิผลเป็นเกณฑ์การประเมินผล การดำเนินงานที่มีประสิทธิผลนั้น สามารถบรรลุผลของนโยบายที่คาดหวังไว้นั้นเอง^๕ ระดับขององค์กรที่ได้บรรลุเป้าหมายประสบผลสำเร็จในระยะเวลาอันสั้นและเป้าหมายที่มีระยะยาวอย่างเหมาะสม สอดคล้อง ตลอดจนจนถึงมีแนวคิดประสิทธิผลขององค์กรที่ว่า

๑. ประสิทธิผลขององค์กรที่ยึดเป้าหมายเป็นเกณฑ์ หมายถึง ระดับความเหมาะสมขององค์กรกับผลผลิต คือ การพิจารณาจากองค์กรที่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

๒. ประสิทธิผลขององค์กรที่ยึดระบบทรัพยากรเป็นเกณฑ์ ซึ่งเน้นในระบบเปิด องค์กรจึงต้องมีความจำเป็นที่จะต้องยึดหลักการในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม เพื่อที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตรงตามเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ได้

๓. ประสิทธิผลการยึดกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเกณฑ์ หมายถึง การสร้างแรงจูงใจ ความพอใจ สร้างความสามัคคี ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบของกลุ่มผู้ดำเนินการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๖

นอกจากจะสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้โดยทั่วไปการประเมินผลอาจจะสามารถพิจารณาได้จากคุณภาพของพื้นฐานขององค์กรในการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดเป็น ผลผลิตผลสุทธิกำไร เป็นต้น ดังนั้นกิจกรรมขององค์กรเป็นเครื่องตัดสินการปฏิบัติงานขององค์กร การได้มา

^๑ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๗๖.

^๒ วิเชียร วิทญูตม, พฤติกรรมองค์กร, (กรุงเทพมหานคร: อีระฟิล์ม และไซเท็กซ์, ๒๕๔๗), หน้า ๓๒.

^๓ พิทยา บวรวัฒนา, ทฤษฎีองค์การสาธารณะ, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สักโสภาคการพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๙.

^๔ Hannan Etzioni, Freeman Jr., *Obatacles to the Comparative Study of Organiztion Effectiveness*, (San Francisco : Jossey Bass, 1997), p. 109.

^๕ William N. Dunn, *Public Policy Aanlysis: An Introduction*, 2nded. (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1994), p. 283.

^๖ Stephen P. Robbins and mary Coulter, *Management*, 5th ed. (Upper Saddle River, N.J: Prentice Hall, 1996), p. 201.

ซึ่งทรัพยากรที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน การนำปัจจัยต่างๆ มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อหากเปรียบเทียบกับผลผลิตและความสามารถในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานด้านเทคนิควิชาการ การบริหารงานอย่างมีเหตุผล การลงทุนในองค์การ การปฏิบัติตามเกณฑ์กับพฤติกรรม^๗ ความสามารถขององค์กรที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้นั้น มี ๔ ประการ ดังนี้

- ๑) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในองค์กร
- ๒) การปรับตัวขององค์กรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม
- ๓) การปรับตัวขององค์กรให้สอดคล้องกับสภาพสังคม
- ๔) ผลผลิตขององค์กร^๘

ประสิทธิผล อาจพิจารณาได้เป็น ๒ ระดับ คือ

๑) ประสิทธิผลของบุคคล คือ ลักษณะบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใดๆ กิจกรรมใดๆ และสำเร็จได้นั้น ทำให้บังเกิดผลตรงตามวัตถุประสงค์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจะมีลักษณะที่มีคุณภาพ เช่น ความมีคุณค่า ความเหมาะสม ซึ่งตรงกับความคาดหวังและความต้องการองค์กรได้มากที่สุด ตลอดจนเป็นที่ยอมรับในการปฏิบัติงานที่ดี ซึ่งส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อองค์กรในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ประสิทธิผลขององค์กร ความพยายามที่เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความชำนาญเฉพาะด้านในแต่ละหน่วยงานต่างๆ ที่มีรับผิดชอบในองค์กร เพราะการปฏิบัติงานนั้นทุกคนที่ได้รับมอบหมายจำเป็นต้องเข้าใจในงาน เข้าใจในนโยบาย แบบแผน ช่องตกลงที่ได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายนั้น โดยการแบ่งงานกันทำ การกระจายอำนาจ เพื่อให้เกิดเป็นกระบวนการทำงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่วางไว้ ดังนั้นในหน่วยงานหรือองค์กรใดๆ องค์กรหนึ่งจะต้องมีความขัดแย้งกันเกิดขึ้น มีความไม่เข้าใจในระบบหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารนั้นควรจะต้องสรรหาบุคคลที่เชี่ยวชาญได้ลงไปสอนงาน ตรวจสอบ ดูแลสอดส่อง แก้ไขปัญหา ตลอดจนถึงการทบทวนนโยบายตลอดเวลาเพื่อให้เกิดการทบทวนสัญญาในข้อตกลงกันอย่างมีประสิทธิภาพ^๙ พฤติกรรมที่สำคัญ ๓ ประการ ที่องค์กรจะได้รับการตอบสนองจากคนในองค์กรเพื่อที่จะทำให้องค์เหล่านั้นมีการพัฒนาไปจนเกิดเป็นประสิทธิผลอย่างสูงสุด ดังนี้

๑) องค์กรจะต้องมีความสามารถในการสรรหา และต้องรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ คือ ทุกๆ องค์กรจะกำหนดนโยบายหรือหาแนวทางการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคคลากรที่มีความสามารถให้อยู่ในองค์กรมากที่สุด เช่น การมอบผลตอบแทนให้คุ้มค่าเหมาะสมกับงานที่บุคคลเหล่านั้นปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสม การดูแลเอาใจใส่ให้ความสบายใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลในยามที่

^๗ จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์, **การบริหารและการพัฒนาองค์การ**, เอกสารประกอบการสอนชุด วิชาการบริหารและพัฒนาองค์การ (หน่วยที่ ๒), (นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๐), หน้า ๒๔๓.

^๘ นุกูล ชูทองและชัชวาล อรวงค์ศุภ, **ประสิทธิผลขององค์กร**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ชัชวาล อรวงค์ศุภ, ๒๕๖๐), หน้า ๒ - ๓.

^๙ มีฆวาท สุวรรณเรือง, “ประสิทธิผลของการนำนโยบายป้องกันปราชัยเลือกตั้งของโครงการ ท.ม.ก. ไปปฏิบัติ: กรณีวิจัยการปฏิบัติการเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา”, **วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต**, (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๑), หน้า ๒๔ - ๒๗.

ลำบากทางครอบครัวบ้าง เปรียบเสมือนคนในครอบครัวของเรา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วจะเป็นขวัญเป็นกำลังใจที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี

๒) องค์กรจะต้องมีความสามารถในการทำให้พนักงานได้เข้าใจในบทบาทในความรับผิดชอบของตน ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะต้องสร้างความเข้าใจให้กับพนักงานในการขับเคลื่อนผลงาน สร้างจิตสำนึกที่ดีต่อความรับผิดชอบ และทำให้เข้าใจในบทบาทของแต่ละคน โดยการหมั่น ประชุมกันเนืองนิจ ประเมินผลปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหา ทบทวนนโยบายที่ได้กำหนดไว้ สร้างกรอบแนวคิด เปิดโอกาสให้ซักถามในสิ่งที่ไม่เข้าใจ โดยการวางกล่องแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้แสดงความสามารถอย่างเสรีไม่ปิดกั้นในการแสดงความคิดเห็น เพราะทุกคนนั้นต่างก็มีเหตุผลเป็นของตนเอง มีจิตใจ มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้หากผู้บังคับบัญชาได้วางตนเป็นกลางไม่อคติต่อพนักงานแล้ว จะทำให้บรรยากาศในการทำงานนั้นมีความสุขมากขึ้นและทุกๆ คนก็จะเข้าใจในบทบาทของตัวเองมากขึ้น

๓) องค์กรต้องเปิดโอกาสให้พนักงานได้สร้างสรรค์ผลงานโดยธรรมชาติ คือ องค์กรได้กำหนดขอบเขตเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ให้ได้อย่างชัดเจนแล้วก็ควรปล่อยให้พนักงานได้คิดไอเดีย เสนอความแปลกใหม่ในการทำงานเพื่อเป็นการเรียนรู้หาประสบการณ์ในการทำงานของพนักงานมากขึ้น ทั้งนี้การทำงานต่างมักจะมีปัญหาในงานเสมอ เพราะฉะนั้นองค์กรก็ควรเปิดโอกาสในการแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าของพนักงาน ซึ่งคนที่ปฏิบัติงานย่อมเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าผู้บังคับบัญชาอยู่แล้ว แต่ถึงกระนั้นก็ตามที่ติดตามประเมินผลงานอย่างใกล้ชิดด้วย^{๑๐}

สรุป จากความหมายของคำว่าประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งถือถือว่าเป็นความสามารถในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ ประสิทธิภาพนั้นนำมาใช้เพื่อเป็นเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลในความสามารถขององค์กรต่างๆ ในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ประสบผลสำเร็จ ตลอดจนสามารถบรรลุผลของนโยบายที่คาดหวังไว้

^{๑๐} Katz, D and R. Kahn, *The Social Psychology of Organization*, (New York: Jogn Wiley & Sons., 1966), p. 123.

๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

๒.๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

การจัดการ (Management) หมายถึงการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคำว่า การดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพนั้น รวมถึงการจัดหา การเก็บรักษา ซ่อมแซม การใช้อย่างประหยัด อีกทั้งสงวนเพื่อให้สิ่งๆ ที่ดำเนินการนั้นสามารถให้ผลอย่างยั่งยืน (Sustained Yields) ต่อมวลมนุษยชาติ และเป็นขบวนการที่ทำให้งานกิจกรรมต่างๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลด้วย คน และทรัพยากร^{๑๑} เป็นการสั่งการ ควบคุมงาน ดำเนินการจัดการ กิจกรรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ และมีความมั่นใจได้ว่ากิจกรรมหรืองานต่างๆ นั้นจะสามารถบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งตามความหมายนี้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการได้แก่ ขบวนการ (Process) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ขบวนการ (Process) ในความหมายของการจัดการนี้ หมายถึง หน้าที่ต่างๆ ด้านการจัดการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ และการควบคุมการดำเนินงาน^{๑๒} ซึ่งได้สอดคล้องกับความหมายที่ว่า การจัดการนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ของการให้องค์การหรือหน่วยงานนั้นประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๓} เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในองค์การมีลำดับการเป็นระบบและขั้นตอน มีกลุ่มบุคคลที่เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๔} เป็นศิลปะหรือความสามารถในการรวมวัตถุและกำลังคนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า^{๑๕} ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการองค์การและการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้เกิดเป็นความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้^{๑๖} เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ๕ ขั้นตอน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงานและการควบคุมการดำเนินงาน^{๑๗} เป็นการจัดการที่มุ่งเน้นการปรับปรุงแก้ไขในทุกกระบวนการรูปแบบและคุณภาพของการปฏิบัติงานและให้บริการต่างๆ ที่สามารถตอบสนองความ

^{๑๑} จำรูญ ยาสมุทร, **อนามัยสิ่งแวดล้อม เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย**, (เชียงใหม่: กองทุนเผยแพร่วิชาการด้านสิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข, ๒๕๕๕), หน้า ๒.

^{๑๒} อ่างแล้ว, หน้า ๑,๒๒๖.

^{๑๓} สิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, **กลยุทธ์การตลาดและการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยมุ่งที่ตลาด**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทธนรัชการพิมพ์จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๗๘.

^{๑๔} จุฑา เทียนไทย, **การจัดการมุมมองนักบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร: แมคกรอฮิล, ๒๕๔๘), หน้า ๔.

^{๑๕} Hutechinson, John G. **Organization : Theory and Classical Concepts**. (New York: Holt. Ginchart and Winston, 1976), p.12.

^{๑๖} Dale, Ernest. **Management : Theory and Practice**. (New York: Mc Graw – Hill Book Co, 1973): p. 4.

^{๑๗} วิชัย นาคสิงห์, **หลักการจัดการ**, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <https://www.gotoknow.org/posts/345600> [๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

ต้องการของประชาชนและสังคมได้อย่างแท้จริง^{๑๘} ซึ่งเป็นศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ในองค์กรและนอกองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๙}

สรุป จากความหมายของนักวิชาการข้างต้นทำให้สรุปได้ว่า การจัดการ หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานที่หน่วยงาน องค์กร และบุคลากรของหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อนำมาใช้ให้นำไปสู่วัตถุประสงค์หรือจุดหมายปลายทางที่ได้กำหนดไว้ การจัดการมีความสำคัญเป็นลำดับแรกขององค์การ กล่าวคือ มีองค์การก็มักจะมีการจัดการอยู่ในตัวอยู่แล้วเพราะองค์การจะเติบโตได้ก็ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดี การบริหารจัดการมักจะไม่หยุดนิ่งจะต้องมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ดังนั้นจึงควรที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการอยู่ตลอดเวลาเพื่อทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อองค์การ เป็นการจัดการที่มุ่งเน้นการปรับปรุงทุกกระบวนการรูปแบบ และคุณภาพของการปฏิบัติงานและให้บริการต่างๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมได้อย่างแท้จริง

๒.๒.๒ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้นำกระบวนการศึกษาจากทฤษฎี ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้มีทฤษฎีของการจัดการดังอธิบายได้ ดังนี้

ทฤษฎีการจัดการในช่วงต้นจะเป็นการสร้างแนวคิดการจัดการที่ได้ปรากฏขึ้นในระหว่างศตวรรษที่ ๑๙ และต้นศตวรรษที่ ๒๐ ซึ่งเป็นช่วงการเกิดระบบการจัดการโรงงาน ในขณะเดียวกันก็เกิดแนวคิดทฤษฎีการจัดการและแนวทางในการปฏิบัติได้เกิดขึ้นมา มุมมองแรกคือ แนวคิดการจัดการแบบดั้งเดิม ซึ่งทฤษฎีนี้จะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างขององค์การที่มีประสิทธิผลและยังสามารถแบ่งย่อยออกเป็น ๓ แนวความคิด คือ

๑. การจัดการแบบวิทยาศาสตร์หรือการจัดการอย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถแยกย่อยออกเป็นหลักการ ๔ ข้อ ดังนี้

๑) งานทุกงานต้องมีการกำหนดวิธีการทำงานขึ้นมาก่อน โดยการค้นคว้าพัฒนาทดลองหาวิธีการทำงานที่ดีที่สุดขึ้นมาและกำหนดให้ทุกคนต้องทำงานตามวิธีที่กำหนดนั้น

๒) คนงานที่จะรับเข้ามาทำงาน จะต้องเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเพื่อหาว่าแต่ละคนมีความรู้ความสามารถที่ตรงตามความต้องการของงาน

๓) คนงานทุกคนต้องเข้ารับการอบรมก่อนมอบหมายให้ทำงาน โดยหาว่าแต่ละคนเหมาะที่จะทำงานอะไร จะได้มอบหมายงานให้ถูกต้องตรงความรู้ความสามารถ

๔) แยกงานบริหารและงานปฏิบัติออกจากกัน เพื่อกำหนดความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ฝ่ายบริหารจะวางแผนวิธีการทำงานและจะต้องควบคุมดูแลและร่วมมือกันกับผู้ปฏิบัติงาน^{๒๐}

^{๑๘} ทักษิณ ชินวัตร, “นโยบายการบริหารจังหวัดทดลองแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา”, วารสารดำรงราชานุภาพ, ปีที่ ๒ (๔ มกราคม ๒๕๔๕): ๖ - ๗.

^{๑๙} สมคิด บางโม, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทวิทยพัฒน์, ๒๕๕๖), หน้า ๕๙ - ๖๐.

^{๒๐} อนิวัช แก้วจันทน์, หลักการจัดการ, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (สงขลา: บริษัท นาคิลป์โฆษณา จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๓๗.

ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการแบบวิทยาศาสตร์แบบนี้จะก่อให้เกิดผลดีในแง่ของการเพิ่มผลผลิตที่มีประสิทธิภาพในการทำงานมาก แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องอยู่คือ วิธีการนี้จะไม่เห็นความสำคัญระหว่างองค์การกับสังคมหรือสภาพแวดล้อมภายนอกและฝ่ายผู้ใช้แรงงานจะเกิดการต่อต้านอย่างรุนแรง เพราะฝ่ายบริหารมักใช้อำนาจในทางที่ผิดและไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้แรงงานได้ใช้ความคิดเห็นไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานและค่าจ้างได้เลย

๒. การจัดการแบบราชการ เป็นการประเมินผลขององค์การของพวกเขาเป็นแบบมีเหตุผล ซึ่งแมกซ์เวเบอร์ (Max Weber) เป็นนักสังคมวิทยาชาวเยอรมันได้นำเอาแนวคิดทฤษฎีการจัดการแบบราชการมาเป็นตัวแบบในอุดมคติ ที่ผู้จัดการควรจะพยายามที่จะสร้างให้องค์การมีเกณฑ์การปฏิบัติที่ยุติธรรม มีเหตุมีผลและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รูปแบบขององค์การที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ โครงสร้างแบบปรัมาติดที่มีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้้องค์การที่มีขนาดใหญ่สามารถที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆ สามารถแยกย่อยออกเป็นหลักการ ๕ ข้อ ดังนี้

๑) มีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน โดยการแบ่งออกเป็นส่วนย่อยอย่างง่าย ๆ กำหนดหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนและเมื่อทำงานนานๆ เข้าคนงานก็จะเกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

๒) มีระเบียบและกฎเกณฑ์อย่างเป็นทางการ การเขียนกฎระเบียบไว้อย่างเป็นทางการเพื่อกำกับดูแลพฤติกรรมและการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน

๓) ไม่ยึดถือตัวบุคคล กฎระเบียบต่างๆ ที่กำหนดไว้จะถูกนำมาใช้กับทุกคนเป็นแบบเดียวกันเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความชอบพอกันเป็นส่วนตัวหรือคนใดคนหนึ่ง

๔) มีสายการบังคับบัญชาที่ลดหลั่นกันลงมา มีการกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจนและความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งงานอย่างชัดเจน ระบุว่าตำแหน่งใดต้องรายงานแก่ใครและใครบังคับบัญชาใครบ้าง

๕) การก้าวหน้าในอาชีพการงานยึดหลักคุณธรรม การคัดเลือกคนเข้าทำงาน การประเมินผลปฏิบัติงานและการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งงานยึดถือความรู้ความสามารถของคนเป็นหลักสำคัญ^{๒๑}

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดโครงสร้างองค์การแบบราชการนั้น อาจไม่เหมาะสมกับราชการบางประเภท โดยเฉพาะองค์การที่ต้องการความรวดเร็วและต้องการความยืดหยุ่นในการทำงาน คนในองค์กรในระบบราชการทำงานไม่มีประสิทธิภาพและจะทำให้บังเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายจะต้องอาศัยกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับที่กำหนดไว้

๓. หลักการบริหาร Henri Fayol เป็นผู้บริหารของบริษัทถ่านหินที่มีขนาดใหญ่ ผู้ค้นพบหลักการบริหารที่ถูกต้อง และมีระเบียบของการทำงานที่ดีขึ้นมาในบริษัท หลักการในหลายๆ ข้ออาจจะมีใช้อยู่จริงแต่จะเน้นการอธิบายเป็นหลัก โดยได้มาจากประสบการณ์ของตัวเองและเขาจึงเสนอเป็นหลักการ ในการจัดการ ๑๔ ประการที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการ^{๒๒} ดังนี้

^{๒๑} วิเชียร วิทยอุดม, **ทฤษฎีองค์การฉบับแนวใหม่**, (กรุงเทพมหานคร: ธนัศจรรย์พิมพ์, ๒๕๕๔), หน้า ๒ - ๖.

^{๒๒} ชูเกียรติ เนื้อไม้, **แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ**, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <http://adisony.blogspot.com/> [๒๐ พ.ค. ๒๕๖๑].

๑) การแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) Henri Fayol ได้เสนอว่า คนงานควรจะได้รับการมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติมากขึ้นหรือได้รับการกระตุ้นให้มีความรับผิดชอบในผลลัพธ์ของงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลักการนี้จะทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์การยุคปัจจุบันได้

๒) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) แวปเบอร์และฟายโ ได้ให้ความสำคัญของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการของแวนเบอร์จะได้มาจากตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารในสายการบังคับบัญชา ส่วนอำนาจหน้าที่แบบไม่เป็นทางการจะได้รับจากความชำนาญงานของบุคคล (Expertise) ความรู้ทางด้านเทคนิค (Technical Knowledge) ความมีคุณค่าทางศีลธรรม (Moral Worth) และยังสามารถในการนำ (Leading) และสร้างความผูกพันกับผู้ใต้บังคับบัญชาตลอดจนเห็นว่าอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบควรอยู่คู่กัน

๓) การมีผู้บังคับบัญชาคนเดียว (Unity of Command) Henri Fayol กล่าวว่า คำสั่งสองคำสั่ง (Dual Command) อาจก่อให้เกิดปัญหาในการทำงาน เช่น การรายงานจะมีความเกี่ยวข้องกับในเมื่อผู้ควบคุมสองคนได้ให้คำสั่งกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวทำให้เกิดการสับสนในบางสถานการณ์คำสั่งสองคำสั่งนี้จะทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และทำให้เกิดการสับสนในลำดับชั้นของอำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการ (Formal Hierarchy of Authority) การประเมินอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารในระบบผู้บังคับบัญชาสองคนจะเป็นการยากและผู้บริหารจะไม่สนใจในความรู้สึกของผู้ใต้บังคับบัญชามากจะโกรธและอาจไม่ให้ความร่วมมือในอนาคตถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เชื่อฟัง

๔) สายการบังคับบัญชาตามอำนาจหน้าที่ (Line of Authority) เป็นสายการบังคับบัญชาจากผู้บริหารในระดับบนสู่ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์การความสัมพันธ์ของการจำกัดความยาวของสายการบังคับบัญชาโดยการควบคุมจำนวนของระดับในลำดับที่เป็นขั้นของการบริหารจัดการจำนวนที่ดีที่สุดในการบังคับบัญชา (Hierarchy) คือ ความยาวของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บริหารระดับสูงและพนักงานระดับล่างรวมถึงความล่าช้าในการวางแผน (Planning) และการจัดการ (Organizing) ซึ่งการจำกัดจำนวนของระดับขั้นการบังคับบัญชาให้น้อยลงจะทำให้ปัญหาในการติดต่อสื่อสารลดลงและองค์การจะมีการปฏิบัติงานที่รวดเร็วและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น ภายในองค์การได้มีการแบ่งแยกแผนกต่างๆ ซึ่งแต่ละแผนกจะมีระดับขั้นการบังคับบัญชาโดยผู้บริหารในระดับกลางและระดับต้นของสายการบังคับบัญชาแต่ละแผนกต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้จัดการในระดับเดียวกันในแผนกอื่นๆ ซึ่งปฏิสัมพันธ์นี้ช่วยในการตัดสินใจให้เร็วขึ้นเนื่องจากผู้บริหารจะรู้จักบุคคลอื่นและรู้วิธีการในการแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้นสำหรับการทำงานข้ามแผนกหรือการทำงานข้ามสายนั้นเป็นการสร้างทีมงานข้ามสาย ซึ่งสามารถควบคุมโดยผู้นำของแต่ละทีม

๕) การรวมอำนาจ (Centralization) เป็นการรวมอำนาจของการบังคับบัญชาไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การซึ่งอำนาจหน้าที่จะไม่ได้รวมไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงของสายการบังคับบัญชา แต่เป็นการกำหนดว่าควรมีการรวมอำนาจไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงเท่าไร อย่างไรและมีการกระจายอำนาจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและคนงานในระดับล่างอย่างไร สิ่งนี้ถือว่ามีความสำคัญเนื่องจากว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของพนักงานในทุกๆระดับขององค์การ

๖) การมีเป้าหมายเดียวกัน (Unity of Direction) เป็นการออกแบบหรือกำหนดแผนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและคนงานที่ใช้ทรัพยากรขององค์การ องค์การใดที่ไม่มีการวางแผนจะทำให้ขาดประสิทธิภาพและขาดประสิทธิผล ซึ่งจะไม่มีการมุ่งไปสู่กิจกรรมของกลุ่มหรือกิจกรรมของบุคคลแต่การวางแผนจะเริ่มที่ผู้บริหารระดับสูงทำงานเป็นทีมร่วมกับกลยุทธ์ขององค์การซึ่งจะต้องมีการติดต่อกับผู้บริหารในระดับกลางที่มีส่วนในการตัดสินใจว่าจะใช้ทรัพยากรขององค์การอย่างไร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกลยุทธ์หลักการในข้อนี้ยึดหลักว่ากิจกรรมของแต่ละกลุ่มต้องมีจุดหมายและแผนเดียวกัน

๗) หลักความเสมอภาค (Equity) ความเสมอภาค คือ ความเป็นธรรม (Justice) ความยุติธรรม (Impartiality) และความเหมาะสม (Fairness) สำหรับสมาชิกทุกคนภายในองค์การซึ่งในปัจจุบันพนักงานมีความต้องการความเสมอภาคมากขึ้นเป็นการจัดการที่ใช้หลักความเท่าเทียมกัน

๘) การออกคำสั่ง (Order) วิธีการจัดการซึ่งอยู่ในตำแหน่งนั้นในการจัดหาเพื่อให้องค์การได้รับประโยชน์สูงสุดและเป็นการจัดหางานให้แก่พนักงานโดยใช้ผังองค์การ (Organization Chart) เพื่อแสดงให้เห็นถึงตำแหน่งและหน้าที่ของพนักงานแต่ละคนและเป็นการชี้ชัดว่าตำแหน่งของพนักงานแต่ละคนอาจจะมีการเลื่อนขั้นได้ในอนาคตการวางแผนเกี่ยวกับอาชีพได้รับความสนใจมากขึ้นในองค์การยุคปัจจุบันเนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ถือว่ามีความจำเป็นที่จะต้องให้การฝึกอบรม (Training) และการพัฒนากำลังแรงงาน (Developing) โดยองค์การจะกำหนดตำแหน่งหน้าที่สำหรับคนทุกคนและทุกคนจะเข้าใจตำแหน่งหน้าที่ของตน

๙) ความคิดริเริ่ม (Initiative) เป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำการต่างๆ โดยปราศจากการสั่งการจากผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นให้พนักงานมีความคิดริเริ่มซึ่งความคิดริเริ่มนี้ถือว่าเป็นจุดแข็งขององค์การ เนื่องจากจะสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ผู้บริหารมีความต้องการทักษะ (Skill) และไหวพริบ (Tact) เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างองค์การและความต้องการของพนักงานและความสามารถ (Ability) จะทำให้เกิดความสมดุลซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ชัดผู้บริหารระดับสูงในการพัฒนาและการบริหารงาน

๑๐) ความมีระเบียบวินัย (Discipline) เป็นการมุ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการเชื่อฟัง (Obedience) อำนาจ (Energy) คำขอร้อง (Application) และลักษณะของการแสดงความนับถือออกมาสำหรับอำนาจของผู้บังคับบัญชาความมีระเบียบวินัยเป็นบุคลิกลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารหลายๆ คนที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดและทำงานอย่างเข้มแข็งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การความมีระเบียบวินัยจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในองค์การกับคุณสมบัติของผู้นำภายในองค์การและเป็นความสามารถของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติตามอย่างยุติธรรมอีกด้วย

๑๑) ค่าตอบแทน (Remuneration of Personnel) การให้รางวัลประกอบด้วยโบนัสและแผนการแบ่งกำไรเป็นการช่วยกระตุ้นการทำงานของพนักงานได้การให้หรือการจ่าย ค่าตอบแทนให้แก่พนักงานมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จขององค์การระบบรางวัลที่มีประสิทธิภาพสามารถให้ความยุติธรรมทั้งพนักงานและองค์การรวมทั้งสามารถกระตุ้นผลผลิตเพิ่ม โดยการให้รางวัลเพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยยึดหลักว่าการจ่ายค่าตอบแทนควรยุติธรรมและตอบสนองความพึงพอใจสูงสุดทั้งนายจ้างและลูกจ้างเท่าที่จะทำได้

๑๒) ความมั่นคงในงาน (Stability of Tenure of Personnel) ความมั่นคงในงานมีความสำคัญต่อการจ้างงานระยะยาว เมื่อพนักงานอยู่ในองค์กรซึ่งมีแนวโน้มจะทำงานเป็นทีมเป็นระยะเวลานานโดยพยายามพัฒนาทักษะและปรับปรุงความสามารถในการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรขององค์กร

๑๓) ผลประโยชน์ส่วนตัวมีความสำคัญน้อยกว่าผลประโยชน์ขององค์กร (Subordination of Individual Interests to the Common Interest) ผลประโยชน์ขององค์กรถือว่าเป็นประโยชน์ของทุกๆ คนหรือของทุกกลุ่มในองค์กรในขณะที่องค์กรก็ยังดำเนินกิจการอยู่จะต้องมีการกำหนดผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความยุติธรรมระหว่างองค์กรและสมาชิกภายในองค์กร

๑๔) ความสามัคคี (Sprit de corps) เป็นความรู้สึกร่วมกันของสมาชิกภายในองค์กรที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในกลุ่มในการออกแบบประยุกต์ของอำนาจหน้าที่ตามลำดับชั้นภายในองค์กรและสิทธิในการสั่งการหรือการบริโภคร่วมมือกันซึ่งถือว่าเป็นส่วนประกอบสำคัญในการที่ทำให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จและมีการพัฒนาความสามัคคีจะสามารถบรรลุผลสำเร็จได้หากมีการติดต่อกันระหว่างผู้บริหารและคนงานโดยการติดต่อเพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่สำคัญ เพราะความสามัคคีคือพลัง เมื่อสมาชิกมีความสามัคคีกันสูงก็จะทำให้องค์กรมีความแข็งแกร่ง^{๒๓}

William Edward Deming ได้ประยุกต์กระบวนการจัดการตามแนวของกุติก และเออร์วิกให้สั้นลง เรียกว่า เดมมิ่ง (Deming) คือ แบบ PDCA ดังนี้

- (๑) การวางแผน (Plan)
- (๒) การปฏิบัติตามแผน (Do)
- (๓) การตรวจสอบ (Check)
- (๔) การปฏิบัติ (Action)^{๒๔}

P คือ การวางแผน (Plan) การทำงานซึ่งเราต้องรู้ว่าเราจะให้ใครทำ (Who) ทำอะไร (What) ทำที่ไหน (Where) ทำเมื่อไหร่และมีเวลาเท่าไร (When) ทำอย่างไร (How) ภายใต้งบประมาณเท่าไร (How much) ให้ได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Purpose) เช่น ปัญหาเริ่มต้นจากคน ๑ คน ไม่ได้มีงานเดียวทุกๆ คน มีทั้งงานด่วน งานแทรก งานของหัวหน้า งานของเพื่อน สารพัดงานที่เข้ามา ดังนั้นคนทำงานจึงเริ่มรวนไม่รู้จะทำงานไหนก่อนพอจะเริ่มทำงานนั้น ผู้ร่วมงานถูกดึงไปทำอย่างอื่น งานเดินต่อไม่ได้ พอทำงานหนึ่งเสร็จเวลาไม่ก็พอที่จะทำงานถัดไป ต้องปรับ How (ปรับวิธีการ) อีกแล้วแต่การปรับ How แบบเหลือเวลาทำงานน้อยๆ มักจะทำได้ยาก แต่สุดท้ายทีมงานก็ต้องวกกลับมาปรึกษาหัวหน้าทีมอีกครั้ง สำหรับปัญหาเหล่านี้หากจะแก้ต้องทำให้ความผันผวนของการดำเนินตามแผนงานมีให้น้อยลง ซึ่งคนที่เป็หัวหน้าทีมจำเป็นต้อง Priority งานทุกงานต้องกำหนดเป้าหมาย (Purpose) ของแต่ละงานไว้ชัดเจนยิ่งแล้วจึงทำการวางแผนงาน (Plan) และหากต้องการให้ทีมงานปรับตัวได้เร็วได้นั้น หัวหน้าทีมจะต้องสอน (Coaching) วิชิตัดให้กับทีมงานด้วยใน

^{๒๓} วิเชียร วิทยาอุดม, **การจัดการสมัยใหม่**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทธนธัชการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๒๒ - ๒๔.

^{๒๔} สุภาภรณ์ สามารถ และสุนิสา วิสุทธิรัตน์, **แนวคิดและทฤษฎี Luther Gulick**, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <http://wirotsriherun1.blogspot.com/2015/08/1-luther-gulick.html> [๑๘ พ.ค. ๒๕๖๑].

ขณะเดียวกันหัวหน้าทีมต้องปรับแผนงานเร็วเพื่อที่จะได้นำพาทีมงาน ในการทำงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้

D คือ การลงมือทำ (Do) มันเริ่มต้นจากความไม่ชัดเจนของหลายสิ่งหลายอย่าง เช่น แม้ว่าตอนวางแผนนั้นจะบอกว่ให้ใครทำอะไรฝ่ายไหนทำบ้างแต่ไม่ได้ระบุไปว่าใครเป็นเจ้าของหลัก ซึ่งมันจะส่งผลให้ทีมงานเกยงานกันได้ง่ายยิ่งหากไม่ชอบชู้หน้ากันด้วยแล้วงานยังไม่เดินเลยหรือในตอนวางแผนอาจจะบอกว่าจะต้องใช้อุปกรณ์แบบนี้เท่านั้น แต่พอทำจริงปริมาณไม่พอใช้เพราะตอนวางแผนอาจมองว่างบประมาณไม่พอเลยตัดโน่นตัดนี่จนความเป็นจริงเกิดความไม่เพียงพอต่อการทำงาน ดังนั้นการแก้ปัญหาเหล่านี้สิ่งที่ต้องทำในฐานะหัวหน้าทีมงานก็คือการระมัดระวังในการนำทีม (Directing) ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับเรื่องวิธีการสื่อสาร (Communication) การจูงใจให้ทีมงานอยากทำงาน (Motivation) และหัวหน้าทีมยังต้องทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา (Consulting) ให้กับทีมงานด้วย รวมไปถึงต้องมีการจัดกำลังคน และจัดเตรียมทรัพยากรให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน (Organizing) ให้ดีก่อนที่จะดำเนินการลงมือทำ

C คือ การตรวจสอบงาน (Check) มันเริ่มต้นจากการตรวจสอบนั้นทำได้โดยง่าย แต่การนำข้อมูลที่ตรวจสอบไปใช้ในการควบคุมการทำงานของส่วนงานนั้นๆ มักเป็นไปอย่างเชื่องช้า หรือไม่ได้นำไปใช้เลยและเมื่อเวลาผ่านไปพนักงานจะมองว่าการตรวจสอบของเขานั้นไม่เห็นมีความจำเป็นที่จะต้องทำเลย ไม่นานพวกเขา ก็จะเลิกทำการตรวจสอบงาน ดังนั้นวิธีการหรือแนวทางการแก้ไข คือ หัวหน้าทีมงานจะต้องเป็นผู้รับรู้ผลของการตรวจสอบงาน (Check) ของส่วนงานในสังกัดทั้งหมดเพื่อจะได้ทำการเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) การนำข้อมูลไปใช้ในการควบคุม (Control) ให้ผลงานเป็นตามแผนและหัวหน้างานยังจำเป็นต้องดำเนินการ ติดตามการตรวจสอบผลงานและควบคุมผลงานอย่างต่อเนื่อง (Continue) อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทีมงานเห็นถึงความสำคัญของงาน

A คือ การปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้น (Act) คือ ในกรณีที่ผลงานออกมาไม่ได้ตามเป้าหมายก็ไม่มีใครทำอะไรต่อและยังงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้พนักงานก็จะทำเหมือนเดิมซึ่งทำให้องค์กรไม่พัฒนา ดังนั้นแนวทางแก้ไข คือ กรณีที่ทำงานไม่ได้เป้าหมาย หัวหน้าทีมงานจะต้องทำการปรับแผนงาน (Adjust plan) โดยเน้นในประเด็นวิธีการ (How) และในกรณีที่ทำได้ตามแผนที่กำหนดไว้ หัวหน้าทีมงานจำเป็นที่จะต้องทำการสั่งการ (Command) ให้ทุกฝ่ายตั้งเป้าหมายให้สูงขึ้นเพื่อที่องค์กรจะได้พัฒนาต่อไปไม่สิ้นสุด (Action to improvement)^{๒๔}

ภารกิจสำคัญในการจัดการ มี ๗ ประการ คือ

๑) การวางแผน หมายถึง การกำหนดโครงการอย่างกว้างๆ ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องลงมือปฏิบัติตามลำดับของการวางแผนวิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้นก่อนลงมือปฏิบัติการ

๒) การจัดองค์การ หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงของการบริหารโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจน พร้อมด้วยวิธีการกำหนดลักษณะและวิธีการติดต่อสัมพันธ์ตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นลงไป

^{๒๔} อ้างแล้ว, หน้า ๗๒.

๓) การจัดคนเข้าทำงาน หมายถึง การบริหารงานเกี่ยวกับตัวบุคคลของหน่วยงานการบริหารบุคคลตั้งแต่การแสวงหาคนทำงานมาบรรจุการแต่งตั้งการฝึกอบรมและการพัฒนาบุคคลการบำรุงขวัญกำลังใจ การเลื่อนขั้นลดขั้นตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงานและการบำรุงรักษาสภาพของการทำงานให้ดีและมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ต่อไป

๔) การสั่งการ หมายถึง การอำนวยการหรือการวินิจฉัยสั่งการหลังจากการได้วิเคราะห์และพิจารณาโดยรอบคอบรวมทั้งการติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นๆ

๕) การประสานงาน หมายถึง การประสานงานหรือติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆ ในองค์การเพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพไม่มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกันสามารถทำงานประสานความกลมกลืนกันเพื่อวัตถุประสงค์หลักขององค์การ

๖) การรายงาน หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งบนและล่างเพื่อทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะสะดวกแก่การประสานงานอื่นจะเป็นการสร้างความสำเร็จอันดีรวมกันตลอดจนเป็นการบำรุงขวัญกำลังใจไปในตัวด้วย

๗) การงบประมาณ หมายถึง แผนทางการเงินการจัดสรรทรัพยากรหรือการทำงบประมาณการเงิน วางแผนหรือโครงการในการจ่ายเงินการบัญชีและการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงิน โดยรอบคอบ วิธีการหาเงินมาใช้จ่ายในกิจกรรมนั้นๆ โดยแสดงวงเงินค่าใช้จ่ายในแต่ละปี และรัดกุม^{๒๖}

สรุปได้ว่า แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับใช้ศาสตร์และศิลป์การจัดการที่ผู้บริหารจะใช้ในการตัดสินใจ จะครอบคลุมถึงหน้าที่อันประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบการดำเนินงาน การกำหนดมาตรฐานและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น นั้นอาจจะต้องมีการนำเอาแนวคิดและทฤษฎีการจัดการ ตามหลักที่ได้ศึกษา เช่นการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ การจัดการแบบราชการ ที่ได้ศึกษามายิ่งจะทำให้มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิผลมากขึ้น

^{๒๖} อารีย์ แก้วสกุลพันธ์, การจัดการเชิงกลยุทธ์, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๕๔), หน้า ๒๔-๒๖.

๒.๓ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

๒.๓.๑ ความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

จากการท้าววิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา จากเอกสาร หนังสือ ตำราต่างๆ ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของสิ่งแวดล้อมไว้ ดังนี้

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่โดยรอบที่ปะปนกันของสภาพภายนอกและสภาพภายในที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่^{๒๗} ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เช่น แสงแดด อากาศ ตัวเรา อาคารบ้านเรือน รถยนต์ โทรศัพท์และวัฒนธรรมต่างๆ^{๒๘} เป็นแหล่งทรัพยากร เป็นปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิต เช่น อากาศ น้ำ พืช สัตว์ พลังงานและความสวยงามของธรรมชาติ เป็นต้น สิ่งทั้งปวงเหล่านี้ถือเป็นทรัพยากร ที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ เป็นที่มาของวัตถุดิบซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตของระบบเศรษฐกิจ ซึ่งนับว่าเป็นแหล่งรองรับของเสียจากกระบวนการผลิตและกระบวนการบริโภค เป็นที่รองรับในกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ รวมไปถึงหน้าที่ที่สำคัญคือ ให้ความร่มรื่น สบายอารมณ์ในจิตใจมนุษย์ เช่น ภูเขา ป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร ที่มีความสวยงามตามลักษณะที่เรียกว่าธรรมชาติ เป็นแหล่งที่บรรดาผู้คนนักท่องเที่ยวนิยมชมชื่นและต่างก็มาพักผ่อนหย่อนใจ^{๒๙} สิ่งแวดล้อมกับมนุษย์มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบที่ไม่สามารถแยกกันได้หรือสัมพันธ์กันแบบซิมไบโอซิส นั่นคือมนุษย์ต้องพึ่งพาสีงแวดล้อมขณะเดียวกันสิ่งแวดล้อมต้องพึ่งมนุษย์ ดังนั้นจึงต้องศึกษาหาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้เข้าใจเพื่อจะได้นำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสถานภาพที่สมดุลธรรมชาติตลอดไป ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตรวม กระทั่งที่เป็นรูปธรรม (สามารถจับต้องและมองเห็นได้) และนามธรรม (ตัวอย่างเช่น วัฒนธรรมแบบแผน ประเพณี ความเชื่อ) มีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกันเป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรที่เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบ สิ่งแวดล้อมมีคุณสมบัติเฉพาะตัวในแต่ละประเภทสิ่งแวดล้อมนั้นๆ อยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมอื่นๆ มีความเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์ต่อกันเป็นลูกโซ่เมื่อทำลายสิ่งแวดล้อมหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เนื่องจากสิ่งแวดล้อม

^{๒๗} วินัย วีระวัฒนานนท์, *สิ่งแวดล้อม*, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๖), หน้า ๗๓.

^{๒๘} สอนชัย ผาลิงค์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาฝุ่นละอองในเขตเทศบาลนครหลวงเวียงจันทน์”, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๖).

^{๒๙} ธิดารัตน์ โปธิมามกะ และคณะ, *ชีวิตและสิ่งแวดล้อม*, (กรุงเทพมหานคร: โครงการศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๕), หน้า ๖-๗.

จะมีลักษณะที่ทนทานต่อการถูกระทบแตกต่างกัน^{๓๐} ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่มนุษย์ได้นำมาเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต ส่งผลให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมทำให้ปัจจุบันประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเป็นที่กล่าวถึงมากขึ้น เนื่องจากมีปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิดผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์มากขึ้น^{๓๑}

สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้นทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่รอบๆ ตัวเรา ส่วนตัวเรานั้น หมายถึง มนุษย์และกลุ่มสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ

ประเภทสิ่งแวดล้อมสามารถจำแนกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือที่เราเรียกว่าทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ ภูเขา เป็นต้น ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ ๒ พวกย่อย คือ

๑) สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตหรือชีวภาพ คือ สิ่งแวดล้อมที่ลักษณะเฉพาะตัวซึ่งลักษณะเฉพาะตัวเหล่านั้นถูกควบคุมโดยหน่วยทางพันธุกรรมหรือยีน เช่น สิ่งมีชีวิตกลุ่มพืช หรือผู้ผลิต ได้แก่ทรัพยากรป่าไม้ สิ่งมีชีวิตกลุ่มสัตว์ หรือผู้บริโภค ได้แก่ ทรัพยากรสัตว์ป่า มนุษย์และสิ่งมีชีวิตกลุ่มจุลินทรีย์ หรือผู้ย่อยสลาย ได้แก่ เชื้อรา แบคทีเรีย และไวรัส เป็นต้น

๒) สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตหรือกายภาพ คือ สิ่งแวดล้อมที่สามารถเคลื่อนที่ได้ ทั้งที่มองเห็นและมองไม่เห็นได้ด้วยตา แต่ลักษณะของสิ่งแวดล้อมพวกนี้จะไม่ถูกควบคุมโดยหน่วยทางพันธุกรรมหรือยีน เช่น ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรอากาศ เป็นต้น ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่มีชีวิต มนุษย์นำไปใช้ประโยชน์สำหรับเป็นปัจจัย ๔ ในการดำรงชีพและช่วยในการควบคุมชนิด ปริมาณและสัดส่วนของโครงสร้างของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตในระบบนิเวศให้มีชนิด ปริมาณและสัดส่วนที่เหมาะสม ส่วนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติแต่ไม่มีชีวิตเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีหน้าที่สนับสนุนให้สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตที่เป็นโครงสร้างของระบบนิเวศที่สามารถทำงานเป็นปกติตามบทบาทและหน้าที่ในระบบนิเวศได้แก่ บทบาทผู้ผลิต บทบาทผู้บริโภคและบทบาทผู้ย่อยสลาย

๒. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถแยกได้ ๒ พวกย่อย คือ

๑) สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพกายภาพ เช่น ต้นไม้ที่เกิดจากการเพาะเนื้อเยื่อ การโคลนนิ่ง แพะ แกะ การตัดต่อหน่วยทางพันธุกรรมพืชเพื่อใช้เป็นอาหารของมนุษย์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีชีวิตทั้งสิ้น ดังนั้นจึงได้จัดสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น เป็นสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ ส่วนสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต เช่น บ้าน ถนน สะพาน และรถ เป็นต้น จัดเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นมากก็นำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต โดยใช้สิ่งแวดล้อมเหล่านั้นสำหรับเป็นปัจจัยสี่และปัจจัยห้า ทำให้มนุษย์มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการดำรงชีพดีมากขึ้น

^{๓๐} สามารถ เลิศชาย, การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <https://web.ku.ac.th/schoolnet/snet6/envi1/envi1-1.htm> [๒๑ พ.ค. ๒๕๖๑].

^{๓๑} โสภารัตน์ จารุสมบัติ, นโยบายและการจัดการสิ่งแวดล้อม, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและสิ่งพิมพ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๑), หน้า ๒.

๒) สิ่งแวดล้อมทางสังคมและนามธรรม เช่น วัฒนธรรม กฎหมาย ศาสนา ประเพณี ค่านิยมและจารีตประเพณี เป็นต้น ซึ่งจะเห็นว่าสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นไม่รู้ปร่างจับต้องไม่ได้ แต่มนุษย์สามารถนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ เพื่อให้มนุษย์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ สามารถอาศัยอยู่ในสังคมอย่างเป็นระเบียบนั่นเอง ดังนั้นสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีประโยชน์ต่อมนุษย์ทำให้สังคมไม่เกิดปัญหาต่างๆ เช่น การแก่งแย่ง การลักขโมย เป็นต้น^{๓๒}

สิ่งแวดล้อมเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมมีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องถึงกันเป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกันผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะเกิดสร้างหรือทำลายสิ่งอื่นๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรหรือวัฏจักรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั้งระบบ^{๓๓} เป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์อาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นมีชีวิตหรือไม่ มีชีวิตมีรูปธรรมหรือนามธรรมและมีความเหมาะสมหรืออาจไม่มีความเหมาะสมก็ได้ เช่น แสงแดด แม่น้ำ ถนน บ้านเรือน โบราณสถาน ประเพณีและวัฒนธรรม เป็นต้น เป็นทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมมีอิทธิพลเชื่อมโยงถึงกัน เป็นปัจจัยเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนสร้างเสริมหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้^{๓๔} มนุษย์เรามีความคุ้นเคยกับคำว่าสิ่งแวดล้อม เริ่มเป็นที่คุ้นเคยในแง่ของความตื่นตัวเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ^{๓๕} ได้จำแนกสิ่งแวดล้อมออกเป็น ๔ มิติ ดังนี้

๑) มิติทรัพยากร หมายถึง ทรัพยากรทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือที่เรียกว่าปัจจัย ๔ คือ ปัจจัยด้านเครื่องนุ่งห่ม ปัจจัยด้านอาหาร ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย และปัจจัยด้านยารักษาโรค ให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ทรัพยากรทางกายภาพและทรัพยากรทางชีวภาพ

๒) มิติเทคโนโลยี โดยมีบทบาทและความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ โดยมนุษย์นำเทคโนโลยีหลายรูปแบบมาใช้เพื่อให้เกิดความสะดวกสบาย

๓) มิติของเสียและมลพิษสิ่งแวดล้อม คือ เมื่อมีการใช้ทรัพยากรด้วยเทคโนโลยี ย่อมมีของเสียและมลภาวะเกิดขึ้นเสมอ มิติทางของเสียและมลพิษสิ่งแวดล้อมเป็นมิติที่แสดงให้เห็นผลของการใช้ทรัพยากร

๔) มิติมนุษย์ หรือ เศรษฐกิจสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่ได้สร้างพฤติกรรมของมนุษย์ต่อสภาพแวดล้อม ทั้งระบบสิ่งแวดล้อม ประกอบไปด้วย ประชากร การศึกษา อนามัย การเมืองการปกครองและการนันทนาการ เป็นต้น^{๓๖}

^{๓๒} สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์, **หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น) ๒๕๕๐, หน้า ๒ - ๔.

^{๓๓} พงษ์วุฒิ สิทธิพล, **การจัดการสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น**, (กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์, ๒๕๔๗), หน้า ๙.

^{๓๔} พวงรัตน์ ขจิตวิษยานุกูล, **นาโนเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม**, (กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๗), หน้า ๒๔.

^{๓๕} สิทธิพงษ์ ตีลกวณิช, “อำนาจการเมืองกับการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม”, **วารสารนิเวศวิทยา**, ฉบับที่ ๒๗ พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๓, หน้า ๒๔.

^{๓๖} เกษม จันทร์แก้ว, **การจัดการสิ่งแวดล้อมแบบผสมผสาน**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๙), หน้า ๒.

สรุป ความหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ว่าสิ่งที่อยู่โดยรอบตัวเราที่ปะปนกันของสภาพภายนอกและสภาพภายในที่มีผลกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ เป็นปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิต เช่น อากาศ น้ำ พืช สัตว์ พลังงาน ความสวยงามของธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นแหล่งรองรับของเสียจากกระบวนการผลิตและกระบวนการบริโภค เป็นที่รองรับในกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ รวมไปถึงหน้าที่ที่สำคัญคือ ให้ความร่มรื่น สบายอารมณ์ในจิตใจมนุษย์ อีกทั้งยังมีส่วนช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอาชีพและรายได้ที่ได้มาจากแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ภูเขา ป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร ที่มีความสวยงามตามลักษณะที่เรียกว่าธรรมชาติเป็นแหล่งที่บรรดาผู้คนนักท่องเที่ยวนิยมชื่นชมถึงความเป็นธรรมชาติอย่างมีคุณค่า สิ่งแวดล้อมสามารถจำแนกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

๒. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

มนุษย์เรามีความคุ้นเคยกับคำว่าสิ่งแวดล้อม ก็จะเริ่มเป็นที่คุ้นเคยในแง่ของความตื่นตัว เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ

๒.๓.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

งานวิจัยเรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอบางบาล จังหวัด นครราชสีมา” จากการศึกษาจากหนังสือ และเอกสาร มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม มาเป็นแนวทางในการทำวิจัย ดังนั้น

การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการจัดการแผนงานหรือกิจกรรมในการสร้างสรรค์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีผลต่อการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ คือ ความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพของสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยหลักการในการใช้ สอยอย่างประหยัด^{๓๗} วิธีการดำเนินการหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติที่ดำรงอยู่ให้มี เพิ่มขึ้นหรือไม่ถูกทำลายจนเกินขอบเขตทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม ไม่ว่าจะเป็นด้านการป้องกัน การ รักษาหรือแก้ไขก็ตาม^{๓๘} การดำเนินการจัดการตามระบบและกลไกในการอนุรักษ์พัฒนาและใช้ ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถ ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืนและโดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อ คุณภาพสิ่งแวดล้อม^{๓๙} เป็นการดำเนินงานต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งใน ด้านการจัดการ การเก็บรักษา เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้นได้สนองความต้องการแก่ มนุษย์ได้ใช้อย่างไม่ขาดแคลนตลอดไป เราสามารถให้คำจำกัดความของการจัดการสิ่งแวดล้อมได้ดังนี้

๑) การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นเหมือนการอนุรักษ์ แต่ต่างกันที่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เหมือนทฤษฎีและหลักการไม่ได้มีแผนงานปฏิบัติ ส่วนในคำว่าจัดการสิ่งแวดล้อมนั้นมีความหมาย ในเชิงปฏิบัติ

^{๓๗} ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์, มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง มหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๒๘๐.

^{๓๘} จักรพันธ์ ปัญจะสุวรรณ, การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๕), หน้า ๒๓.

^{๓๙} ศิริ ไชยช่อฟ้า, การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <https://www.gotoknow.org/posts/313991> [๒๐ พ.ค. ๒๕๖๑].

๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการ หมายถึง ต้องมีกลไกขั้นตอนการดำเนินการอย่างมีแบบแผน

๓) การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นเสมือนแผนงานในการดำเนินการ ซึ่งการกำหนดแผนงานต้องครอบคลุมนโยบาย แผนงาน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบและแก้ไขและการทบทวนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

๔) การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในระบบโดยยึดหลักการและวิธีการ ซึ่งผู้ใช้ต้องตระหนักให้ได้ว่าต้องมีทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่เพียงพอสำหรับมนุษย์ในอนาคตด้วย

๕) การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นแนวทางหนึ่งของนิเวศพัฒนาปฏิบัติ หรือพัฒนาแบบยั่งยืน กล่าวคือ การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นหลักที่เปิดโอกาสให้มีการใช้ทรัพยากรได้ แต่ต้องไม่ให้คุณค่าทางนิเวศวิทยาสูญเสียไป หมายถึง การนำทรัพยากรมาใช้นั้น จะต้องอยู่ในวิสัยธรรมชาติฟอกตัวเอง ฟื้นฟูตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเกินความสามารถของธรรมชาติแล้วปัญหาที่จะตามมานั้นคือเป็นมลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เลย

๖) การจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นหลักการและแผนปฏิบัติให้ผู้บริหารดำเนินงานตั้งแต่แรกเริ่มโครงการและการดำเนินการ ทั้งนี้เพราะว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมนักบริหารสามารถจะทราบแนวคิดและดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนดังกล่าวแล้วจึงนำไปตัดสินใจในการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม^{๔๐}

ปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้มีนักวิชาการให้ความหมาย ดังนี้

ปัญหาสิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับประเทศ ตลอดจนถึงระดับโลก มีความคล้ายคลึงกันมาก นอกจากความรุนแรงของแต่ละปัญหาที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งปัญหาเหล่านั้นแบ่งได้เป็น ๗ ประเภท คือ

๑) การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร

๒) การลดลงของพื้นที่ป่าไม้

๓) การสูญพันธุ์ของสัตว์ป่า

๔) การขาดแคลนน้ำ

๕) การเสื่อมโทรมและพังทลายของดิน

๖) ผลที่เกิดจากเกษตรกรรม

๗) แบบแผนผังเมืองของชุมชนไม่ชัดเจนจนอาจก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมต่างๆ

สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นเกิดจากหลายสาเหตุด้วยกัน ดังนี้

๑) การใช้ทรัพยากรมากเกินไปเกินความสามารถต่อการปรับตัวของระบบสิ่งแวดล้อม เช่น การทำลายป่าไม้ การทำประมง การทำเหมืองแร่ ฯลฯ

๒) การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อนำทรัพยากรมาใช้สนองความต้องการของมนุษย์โดยไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอหรือเหมาะสม

^{๔๐} เทเวศ อร่ามเรือง, “การนำนโยบายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี”, การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (การปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑).

๓) ช่วงเวลาการใช้ทรัพยากรไม่เหมาะสมแทนที่จะนำทรัพยากรมาใช้ในช่วงฤดูแล้งกลับนำมาใช้ในช่วงฤดูฝน

๔) มีผู้ใช้ทรัพยากรมากเกินไป ทั้งนี้เพราะประชากรมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและปริมาณมาก

๕) ผู้ใช้ทรัพยากรขาดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ทำให้ขาดความระมัดระวังในการใช้ นอกจากจะนำมาใช้มากและไม่เหมาะสมแล้ว ยังอาจมีส่วนสร้างของเสียและมลภาวะเกิดขึ้นได้

๖) เกิดมลสารใหม่หรือเพิ่มขึ้นจากเดิมจากการใช้ทรัพยากร เช่น การใช้สารปราบศัตรูพืช เกษตร ก่อให้เกิดการตกค้างในพื้นดินและแหล่งน้ำ หรืออาจก่อให้เกิดการกระตุ้นให้สารธรรมชาติเพิ่มขึ้น

๗) การผสมผสานระบบบริหารไม่เป็นไปตามทฤษฎี หรือไม่มีการประสานงานแต่ละระบบ สิ่งแวดล้อมจึงทำให้เกิดปัญหาแบบลูกโซ่ และเพิ่มความรุนแรง แทนที่จะแก้ไขได้แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะไม่มีการวางแผนผสมผสานระบบบริหารงานมาก่อน^{๔๑}

ปัจจุบันประชาชนโดยทั่วไป มีความตระหนักในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม จึงได้เกิดเป็นกระแสความนิยมในเรื่องของการอุปโภคและบริโภคในสินค้าที่อนุรักษ์และเยียวยาสิ่งแวดล้อม ผู้ที่ได้รับผลกระทบและผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม จึงก่อให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะช่วยกันแก้ปัญหา มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นมาตรฐานที่เป็นข้อตกลงระดับนานาชาติ ไม่ได้บังคับให้ประเทศใดหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งดำเนินการ แต่ ISO 14000 เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกมากกว่า ๑๑๐ ประเทศ รวมถึงประเทศไทยซึ่งมีหน่วยงานของทางราชการคือ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นแนวทางหนึ่งสำหรับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากกิจกรรมทางการผลิต/บริการองค์กร ซึ่งหลายองค์กรมีจิตสำนึกและช่วยกันดำเนินการจะทำให้ภาพรวมของปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้นลดลง ดังนั้นมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 หมายถึง มาตรฐานที่กำหนดขึ้นสำหรับหรือองค์กรธุรกิจ อุตสาหกรรมและการบริการต่างๆ นำไปใช้ในระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ด้วยการรักษา ควบคุม ปรับปรุงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 ที่องค์กรสามารถดำเนินการและจัดให้มีขึ้นในหน่วยงานต่างๆ ขององค์กร แบ่งเป็น ๓ กลุ่มหลัก คือ

๑. มาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นมาตรฐานที่ควบคุมระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรทางด้านนโยบาย การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ

๒. มาตรฐานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยมาตรฐานเกี่ยวข้องกับการประเมินผลของผลิตภัณฑ์ ๓ แบบคือ

๑) ฉลากสิ่งแวดล้อม กล่าวถึงสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับฉลากสิ่งแวดล้อม

๒) การประเมินวงจรผลิตภัณฑ์ กล่าวถึงลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นไปได้ของผลิตภัณฑ์ เป็นการศึกษาลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมและ

^{๔๑} เกษม จันท์แก้ว, เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๑) หน้า ๕๓๗.

ผลกระทบที่เป็นไปได้ตลอดชีวิตของผลิตภัณฑ์ตั้งแต่การได้มาซึ่งวัตถุดิบไปจนถึงการผลิตด้วยการกำหนดมาตรฐาน

๓) ลักษณะปัญหาสิ่งแวดล้อมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ เป็นข้อเสนอแนะว่าด้วยประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของมาตรฐานผลิตภัณฑ์เป็นลักษณะของการกำหนดเกณฑ์

๓. มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบเป็นมาตรฐานที่กำหนดวิธีการประเมินด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

๑) มาตรฐานการตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม จัดเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบประเมินการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม

๒) มาตรฐานการประเมินผลด้านสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารใช้ประเมินองค์กรว่าได้ทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ทางสิ่งแวดล้อมที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ การตรวจสอบจากสภาพการปฏิบัติงาน เทคโนโลยี ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

หลักการดำเนินงานมาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 เป็นมาตรฐานที่องค์กรส่วนใหญ่นำมาเป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยหลักการสำคัญ ๕ ประการ^{๔๒} คือ

๑. การกำหนดองค์กรรับผิดชอบ การเจาะจงหน่วยงานหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งที่จะทำหน้าที่รับผิดชอบการทำงาน ซึ่งองค์กรใดหรือหน่วยงานใดได้รับมอบหมายนั้น ต้องการตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบ การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง

๒. การกำหนดนโยบาย การจัดการสิ่งแวดล้อมต้องเริ่มต้นด้วยผู้บริหารในองค์กร ในการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมขึ้น สำหรับใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานขององค์กร ควรมีหลักการกำหนดดังนี้ คือ

๑) นโยบายสิ่งแวดล้อมจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงขององค์กร ซึ่งสามารถกำหนดได้จากลายเซ็นของผู้บริหาร และความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตามนโยบายที่เกิดขึ้น

๒) จะต้องมี การปรับปรุงหรือพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมตามระยะเวลาที่เหมาะสม

๓) จะต้องเผยแพร่ นโยบายสิ่งแวดล้อมสู่สาธารณชนภายนอก

๔) นโยบายสิ่งแวดล้อมจะต้องได้รับการทบทวนให้ทันสมัยอยู่เสมอ และต้องได้รับการตรวจสอบว่ายังมีการปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะถูกดำเนินการโดยการตรวจประเมินระบบฯ ภายในหรือภายนอกและเป็นการทบทวนระบบฯ หลังจากถูกตรวจประเมิน

๓. การวางแผนดำเนินงาน เมื่อจัดทำนโยบายแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการวางแผนดำเนินงานให้สอดคล้องรองรับกับนโยบายสิ่งแวดล้อมไว้ ดังนี้

^{๔๒} ประยูร วงศ์จันทร์, วิชาการสิ่งแวดล้อม, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๕), หน้า ๒๑๕ - ๒๑๖.

๑) แจงรายละเอียดของนโยบาย กิจกรรมต่างๆ เหตุผล ปัญหาและผลกระทบ ต่อสิ่งแวดล้อมแก่ผู้มีส่วนร่วมให้รับรู้รับทราบ

๒) แจงข้อกฎหมาย ข้อกำหนดที่องค์กรต้องปฏิบัติ

๓) จัดทำวัตถุประสงค์เป้าหมายที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแก่ผู้มีส่วนร่วมให้รับรู้รับทราบ

๔) จัดทำโครงการสิ่งแวดล้อม เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

๔. การบริหารโครงการ กำหนดโครงสร้างบุคคลผู้รับผิดชอบให้มีความชัดเจนและ ประกาศประชาสัมพันธ์ ฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจให้แก่พนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้รับทราบถึงความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อม จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจนถึงการเตรียมพร้อมรับ ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ที่ดำเนินการไปตามแผน

๕. การประเมินผลโครงการ ติดตามและวัดผลการดำเนินงาน โดยมีการเปรียบเทียบกับ แผนดำเนินงานที่วางไว้ข้างต้นว่ามีความสอดคล้องมากน้อยเพียงใดรวมไปถึงทราบถึงปัญหาอุปสรรค เพื่อมาเสนอในที่ประชุมและหาวิธีดำเนินการแก้ไข วัดผลของการปฏิบัติงานว่ามีประสิทธิผลมากน้อย เพียงใด การทบทวนการจัดการ ผู้บริหารต้องมีการทบทวนการจัดการสิ่งแวดล้อมในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อเป็นการพิจารณาหาหนทางการปรับปรุงแก้ไขได้อย่างต่อเนื่อง^{๔๓}

การกำหนดนโยบายของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม เป็นเกณฑ์ข้อกำหนดสำหรับ องค์กรต่างๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในองค์กรของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้องค์กรวางกำหนดนโยบายในการวางแผนและวัตถุประสงค์ ข้อกฎหมายกฎระเบียบต่างๆ ด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้องค์กรสามารถควบคุมโดยตรงหรือควบคุมทางอ้อมต่อปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมข้อกำหนดต่างๆ ของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000^{๔๔} กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการควบคุม และต้องกำหนดแนวทางการจัดการเพื่อให้คุณภาพของมนุษย์ดีขึ้น โดยมีการพัฒนาถึงความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์^{๔๕} กระบวนการกำหนดรูปแบบดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการสิ่งแวดล้อมซึ่งมีโครงสร้างของแผนการจัดการ และกำหนดหน้าที่ในการทำงานประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย มาตรการหรือวิธีการ แผนงานและแผนในการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม^{๔๖}

^{๔๓} ศศิณา ภาวรา, **ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๓๕๓ - ๓๕๔.

^{๔๔} มาตรฐานอุตสาหกรรม ISO 14000, **มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม**, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: http://www.technologymedia.co.th/knowledge/measure_ISO14000.asp, [๑๖ พ.ค.๒๕๖๑].

^{๔๕} สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, **คู่มือการปฏิบัติงาน ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๒ พ.ศ ๒๕๕๑**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดอกเบ๊, ๒๕๕๑), หน้า ๘.

^{๔๖} จักรพันธ์ ปัญจะสุวรรณ, **เคมีประยุกต์**, (กรุงเทพมหานคร: ไอเอสพรีนติ้งเฮาส์, ๒๕๔๙), หน้า ๑๙.

ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System)

ISO 14000 คือ ระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ที่มีโครงสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน วิธีการ กระบวนการและทรัพยากรอย่างเพียงพอในการดำเนินการแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ มาตรฐานของกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อม มาตรฐานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และมาตรฐานที่เป็นเครื่องมือในการประเมินตรวจสอบ

ISO 14000, ISO 14004	: มาตรฐานว่าด้วยระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม
ISO 14010, ISO 14012	: มาตรฐานว่าด้วยการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม
ISO 14031	: มาตรฐานว่าด้วยการประเมินผล การดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม
ISO ISO 14020 - 14024	: มาตรฐานว่าด้วยฉลากเพื่อสิ่งแวดล้อม
ISO 14040 – 14043	: มาตรฐานว่าด้วยการประเมินวงจรของผลิตภัณฑ์
ISO 14050	: คำศัพท์และนิยาม
ISO/IEC Guide 64	: ข้อเสนอแนะว่าด้วยประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ^{๔๗}

มาตรฐานของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

ISO 14001 คือ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ที่เป็นข้อกำหนดของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการนำข้อกำหนดไปใช้ในองค์กร

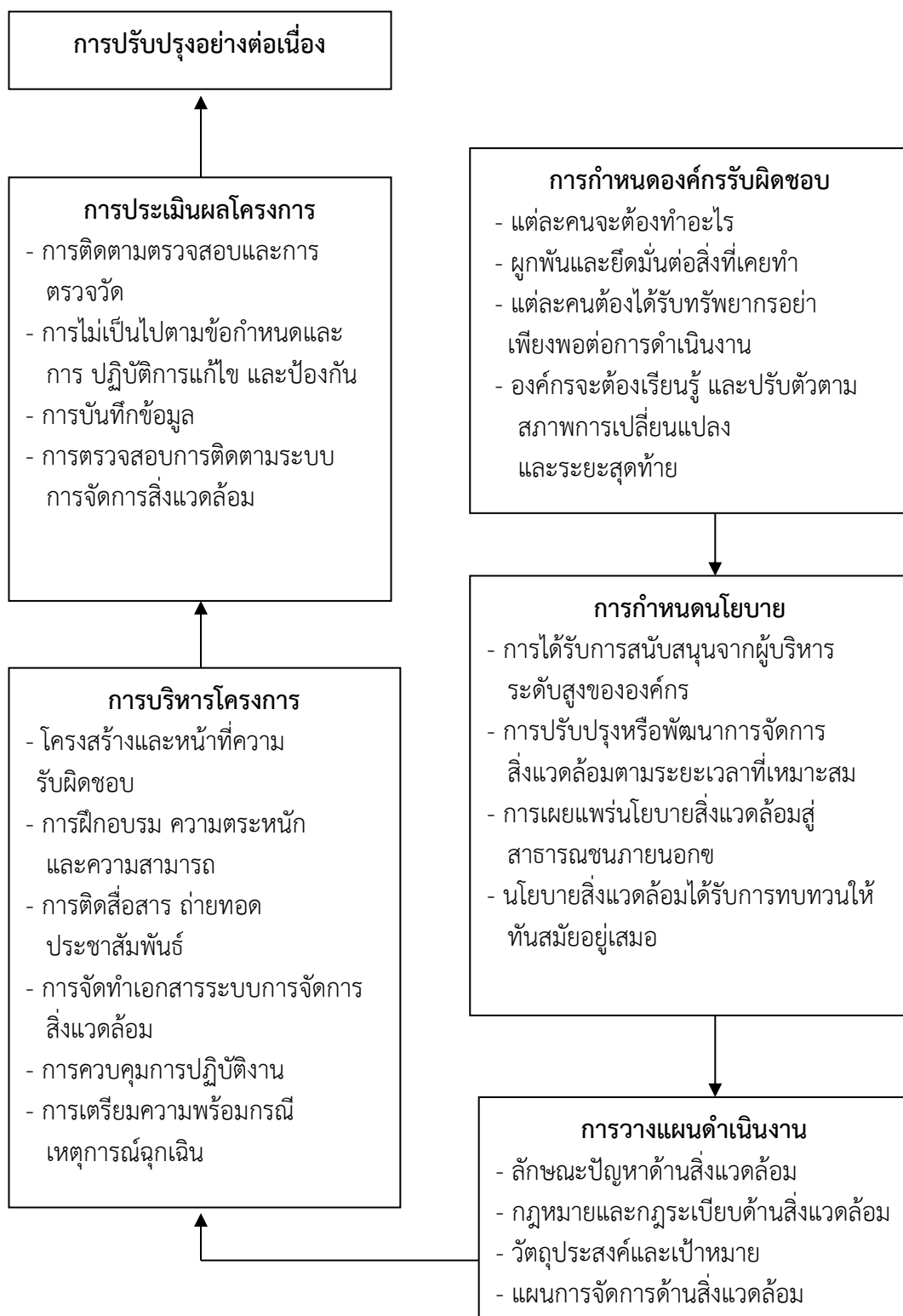
ISO 14004 คือ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการประยุกต์ใช้ในองค์กร^{๔๘}

สรุป ISO 14000 เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นแนวทางให้องค์กรและหน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ซึ่งผู้บริหารเทศบาลตำบลควรจะเป็นบุคคลที่มีความสามารถสนับสนุนและผลักดันการแก้ไขปัญหาการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีหลักการและข้อกำหนดตามแผนภูมิดังนี้^{๔๙}

^{๔๗} สุเทพ อธิระศาสตร์, ISO 14000 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: สมาคมเทคโนโลยี(ไทย - ญี่ปุ่น), ๒๕๔๐), หน้า ๒.

^{๔๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘.

^{๔๙} อ้างแล้ว, หน้า ๙.



แผนภาพที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000
ที่มา: สุเทพ ธีรศาสตร์, ISO 14000 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบสำคัญของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 ประกอบด้วย

- ๑) หลักการกำหนดองค์การรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม
- ๒) หลักการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมและความมุ่งมั่นในการดำเนินการของผู้บริหาร
- ๓) การวางแผนดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม วิธีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

๔) การบริหารโครงการด้านสิ่งแวดล้อม

๕) การประเมินผลโครงการการดำเนินการตรวจสอบ/ควบคุม จัดทั้งในระบบและผลการดำเนินงานและหามาตรการในการแก้ไขปรับปรุงการทบทวนการดำเนินการที่ผ่านมาโดยเปรียบเทียบกับนโยบายวัตถุประสงค์ ทบทวนเป้าหมายที่วางไว้และปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง^{๕๐}

ประโยชน์ของการนำมามาตรฐาน ISO 14000 มาใช้ในองค์กร

ISO 14000 ได้ก่อให้เกิดการตื่นตัวในวงการธุรกิจทำให้ผู้ประกอบการให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยเฉพาะธุรกิจที่มีการแข่งขันในตลาดโลก เพราะ ISO 14000 เปรียบเสมือนใบเบิกทางในการก้าวสู่การค้าตลาดโลกและในเวลาเดียวกันได้กลายเป็นเครื่องมือที่ขอขบธรรมเนียมในการกีดกันทางการค้าด้วย ผู้บริหารใดที่นำ ISO 14000 มาใช้ในการบริหารงานในองค์กรยังได้รับประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ กัน ได้แก่

- ๑) ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร
- ๒) ทำให้อุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน
- ๓) ก่อให้เกิดผลดีทางธรรมชาติ คือ ได้ความสมบูรณ์ของธรรมชาติมากขึ้น
- ๔) เป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว
- ๕) ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจถิ่นฐานของตน
- ๖) เสริมสร้างสุขภาวะที่ดีแก่ผู้ที่มาทัศนอาจร

ระบบการบริหารจัดการที่มีการให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพของสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีระบบกระบวนการในการผลิตที่ใส่ใจกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงที่อาจพบในกระบวนการผลิต คือการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการที่เพิ่มความสามารถในการดูแลด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สามารถเกิดขึ้นได้ จึงได้มีการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเข้ามาผนวกในกระบวนการด้านการผลิต มีการติดตาม ตรวจสอบ รวมไปถึงการประเมินผล กระบวนการผลิตในสมัยใหม่มีการผนวกเอาขั้นตอนของการตรวจสอบในการประเมินผลเข้ามาสู่กระบวนการนี้ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าสิ่งแวดล้อมในการประกอบการผลิตนั้นได้รับการเอาใจใส่ดูแลทุกวิธีทุกขั้นตอนและในระหว่างการติดตามตรวจสอบ หากพบว่ามีปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นในระหว่างการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น^{๕๑}

^{๕๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓ - ๖.

^{๕๑} มนัส สุวรรณ, การจัดการสิ่งแวดล้อม : หลักการและแนวคิด, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๙), หน้า ๙.

แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. มุ่งหวังให้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบอยู่ในระบบธรรมชาติมีศักยภาพที่สามารถให้ผลิตผลได้อย่างมั่นคงยั่งยืนถาวร มุ่งหวังให้เกิดความเพิ่มพูนภายในระบบที่จะนำมาใช้ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมนั้นๆ

๒. ต้องมีการจัดองค์ประกอบภายในระบบธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมให้มีชนิดปริมาณและสัดส่วนของทรัพยากรสิ่งแวดล้อมแต่ละชนิดเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานตามธรรมชาติเพื่อให้อยู่ในภาวะสมดุลของธรรมชาติ

๓. ต้องยึดหลักการอนุรักษ์วิทยาเป็นพื้นฐานโดยต้องมีการรักษาปรับปรุงซ่อมแซมพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

๔. กำหนดทางปฏิบัติให้ชัดเจนในการควบคุมและกำจัดของเสียไม่ให้เกิดมีให้เกิดขึ้นภายในระบบธรรมชาติ รวมไปถึงการนำสิ่งของนั้นๆ กลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

๕. ต้องกำหนดแนวทางในการจัดการเพื่อให้คุณภาพชีวิตมนุษย์ดีขึ้น โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมในแต่ละสถานที่และแต่ละสถานการณ์^{๕๒}

ลักษณะการจัดการสิ่งแวดล้อมสามารถแบ่งได้เป็น ๓ ลักษณะดังนี้

๑. การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีหลักการและวิธีการเฉพาะตัวเอง เช่น ป่าไม้ ดิน สัตว์ป่า ภูเขา ต้นน้ำลำธาร เป็นต้น ผู้จัดการต้องใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการช่วยเข้ามาเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๒. การกำจัด การบำบัดและฟื้นฟูของเสียและมลพิษ เพื่อให้เกิดเป็นระบบแนวทางการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ

๓. การควบคุมกิจกรรม กิจกรรมที่เกิดขึ้นในระบบสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกระบบการจัดการอาจทำลายโครงสร้างสิ่งแวดล้อมในระบบ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของระบบสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกันทำให้บทบาทหน้าที่ของระบบสิ่งแวดล้อมย่อมเปลี่ยนแปลงไปอย่างที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ การจัดการสิ่งแวดล้อมก็คือการใช้ทรัพยากรหรือการฟื้นฟูของเสียและมลพิษเป็นการควบคุมกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งหมดชี้ให้เห็นว่า มนุษย์สามารถใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมได้แต่ต้องเป็นการใช้แบบยั่งยืน^{๕๓}

^{๕๒} จักพันธุ์ ปัญจะสุวรรณ, การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๕), หน้า ๔๒.

^{๕๓} พวงเพชร ธนสิน, การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, ๒๕๕๔), หน้า ๒๓๔.

โครงการภาครัฐในการจัดการสิ่งแวดล้อม

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมนับเป็นปัจจัยที่สำคัญมากประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของรัฐที่จะต้องทำโครงการในการขับเคลื่อนครอบคลุมถึงการปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาประเทศที่มุ่งไปสู่ความยั่งยืน ตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันว่ามีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพียงใด

๑. Stability (มั่นคงทุกระดับ) สร้างขวัญกำลังใจและความมั่นคงให้แก่บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับชั้น ให้เกียรติคนทำงาน รวมไปถึงการสนับสนุนยกย่องผลงานที่มีคุณภาพ

๒. Strengthening (กระชับวิธีการ) คือ ปฏิบัติภารกิจด้วยความรวดเร็ว กระชับ ตรงประเด็น และมีมาตรฐานทางด้านวิชาการ ทั้งในมิติของการพัฒนาและการแก้ไขปัญหา ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นความมีประสิทธิภาพเป็นหลัก

๓. Show transparency (ดำเนินงานโปร่งใส) หมายถึง สัตว์ป่า ความเข้มแข็ง การดำรงพันธุ์ ความเมตตาของแม่ที่มีต่อลูก ลูกช้างเป็นช้างเผือก หมายถึง ความเป็นพิเศษ เป็นตัวแทน อส. โดยเฉพาะเรื่องของสัตว์ป่า อ.อ.ป. (เรื่อง คชบาล) และองค์การสวนสัตว์ (อสส.)

๔. Strategy (ใส่ใจกลยุทธ์) คือ วางแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการทั้งภายในและภายนอก หน่วยงานให้สามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อนำไปสู่ผลงานที่เป็นรูปธรรมอย่างเป็นขั้นตอนและมีประสิทธิภาพสูงสุด (ทำก่อน ทำจริง ทำทันที มีผลสัมฤทธิ์)

๕. Sustainable management (บริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามพระราชปณิธานสูงสุดด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน) คือ บริหารจัดการ สงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นรากฐานของสังคมคุณภาพและการเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน

นโยบายเร่งด่วน

๑. ดำเนินการในเรื่องสิทธิของบุคลากรทุกระดับ ปรับปรุงสภาพการทำงาน/สภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรชั้นผู้น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ทุรกันดารหรือพื้นที่เสี่ยงภัย

๒. ดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างเต็มความสามารถ

๓. ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า ล่าสัตว์และตัดไม้ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการรักษาแหล่งต้นน้ำ ผืนป่า สัตว์ป่าและเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม

๔. ใช้มาตรการปราบปรามโดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดต่อผู้กระทำความผิด และลงโทษเจ้าหน้าที่ทุกระดับชั้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำผิดอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว

๕. สำรวจพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมให้แล้วเสร็จภายใน ๑ เดือน เพื่อดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลต่อไป

๖. ปฏิบัติตามแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้ทุกครัวเรือนตามยุทธศาสตร์พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้สำเร็จตามกำหนดเวลา

๗. ปรับปรุงหน่วยงานที่จัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว (อุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์ สวนพฤกษศาสตร์ ฯลฯ) ให้เป็นสากล มีการควบคุมการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

๘. ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤติให้แล้วเสร็จตามแผนฯ ๒๖ จังหวัด

๙. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ CITES ให้สำเร็จตามกำหนดเวลาอย่างเคร่งครัด และให้ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมืออย่างเต็มความสามารถ

๑๐. ทุกหน่วยงานระดับกรมจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR : Corporate Social Responsibility) ให้ครอบคลุมถึงหน่วยงานระดับพื้นที่ เช่น อุทยานฯ

๑๑. ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๒. ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และความน่าเชื่อถือของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ ทส. โดยเฉพาะความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

๑๓. บริหารงานงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ทันทตามกำหนดเวลาของรัฐบาล ดำเนินงานอย่างสุจริต โปร่งใสและตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

ในปัจจุบันมีการบุกรุกที่ดินของรัฐและตัดไม้ทำลายป่ามากขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ต้นน้ำลำธารหรือ การนำไปใช้ประโยชน์ทางพาณิชย์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นอันมาก ทั้งภาวะมลพิษโดยเฉพาะ ขยะมูลฝอย นับวันก็ยิ่งรุนแรงขึ้นตามลำดับ ทางรัฐบาลจึงมีนโยบายในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดเป็นประสิทธิผลมากขึ้น โดยสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนดังนี้

๑. ในระยะเฉพาะหน้า เร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน เร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในเขตที่ดินของรัฐโดยนาระบบสารสนเทศมาใช้ เพื่อการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

๒. ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน แบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความมั่นคงทางด้านอาหาร สุขอนามัย สนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชน

๓. ในระยะต่อไป พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน และแก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐโดยให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ เช่น กำหนดเขตป่าชุมชนให้ชัดเจน เป็นต้น

๔. เร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหา การจัดการขยะ เป็นลำดับแรก ส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด เร่งกำจัด ขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะในพื้นที่วิกฤติ ซึ่งจะใช้ที่ดินของรัฐเป็นหลัก ในพื้นที่ใดที่สามารถจัดการขยะมูลฝอย โดยการแปรรูปเป็นพลังงานก็จะสนับสนุนให้ดำเนินการการยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมเพื่อการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีโครงการและการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๑. โครงการอุตสาหกรรมทั่วไทย ร่วมใจจัดการขยะอุตสาหกรรม
๒. โครงการเร่งรัดการนำกากอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบ
๓. โครงการแก้ไขปรับปรุง และส่งเสริมอุตสาหกรรมพัฒนาขยะรีไซเคิลนำกลับมาใช้ใหม่ทำให้เกิดประสิทธิผล

๔. โครงการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤตหรือพื้นที่เสี่ยง เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีนและแม่น้ำที่สำคัญๆ เพื่อประชาชนจะได้ใช้ในการอุปโภคและบริโภคต่างๆ

ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี

(พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

วิสัยทัศน์

- ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์

- ด้านการสร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

พันธกิจ

เป้าหมายที่ ๑

- ป้องกันดูแลรักษาพื้นที่ป่าให้คงสภาพ ไม่ให้มี การบุกรุกทำลาย รวมทั้งเฝ้าระวัง ป้องกันการเกิดไฟป่า

- ป้องกันพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๘๐.๘๘ ล้านไร่ (ร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ)

- ป้องกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๓๙.๘๗ ล้านไร่/ยึดคืน ๙๑๘,๐๐๐ ไร่/ส่งเสริม อปท.

ป้องกันและควบคุมไฟป่า ได้อย่างเข้มแข็ง/พัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ๕๐๐ สวนป่า

เป้าหมายที่ ๒

- การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้จากพื้นที่เสื่อมโทรม สร้างป่าเศรษฐกิจ

- พื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้รับการฟื้นฟู ๓.๑๗ ล้านไร่

- ป่าสงวนแห่งชาติ ฟื้นฟูพื้นที่ป่า ๑๖.๒๕ ล้านไร่

เป้าหมายที่ ๓

- เพิ่มความสมบูรณ์ของแนวปะการัง แหล่งหญ้าทะเล และระบบนิเวศทางทะเล

- ฟื้นฟูป่าชายเลนไม่น้อยกว่า ๑๐๕,๐๐๐ ไร่

- ระบบนิเวศ/ทรัพยากรทางทะเลได้รับการคุ้มครอง (๒๓ จังหวัด)

เป้าหมายที่ ๔

- แก้ไขปัญหาการขาดน้ำในพื้นที่ป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม

- แก้ไขปัญหาการขาดน้ำทำกินในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๖๙,๒๕๔ ราย

เป้าหมายที่ ๕

- ลดอัตราการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศลงอย่างมีนัยสำคัญ

- มีผลงานวิจัยที่เป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ประโยชน์ได้

เป้าหมายที่ ๖

- ทรัพยากรธรณีได้รับการบริหารจัดการอย่างสมดุลและยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วม

สรุปแผนงาน/โครงการ ภายใต้ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ อนุรักษ์ คุ้มครอง ปันฟู ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

- ป้องกัน ดูแลรักษา พื้นที่ป่าให้คงสภาพไม่ให้เกิดการบุกรุกทำลาย รวมทั้งเฝ้าระวัง ป้องกันการเกิดไฟป่า (ตัวชี้วัด : พื้นที่ป่ามีความสมบูรณ์และไม่ถูกบุกรุกเพิ่ม - ป่าคงความสมบูรณ์ ๑๐๒.๔ - ๑๒๘ ล้านไร่)

แผนงาน

- แผนงานป้องกันและฟื้นฟูป่าไม้โดยการมีส่วนร่วม

ชื่อโครงการที่ ๑

- โครงการป้องกันรักษาพื้นที่ป่าที่เหลือให้คงอยู่และยั่งยืน

งบประมาณ

- ๑๑,๑๗๕,๐๐๐ บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

ชื่อโครงการที่ ๒

- โครงการปลูกสร้าง สวนป่าและอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ต้นน้ำลำธาร

งบประมาณ

- ๔,๐๖๐,๔๘๐ บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้^{๕๔}

สรุปได้ว่า การศึกษาแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงโครงการภาครัฐที่ได้ดำเนินการนั้น ทำให้สามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลห่มส้น ทั้ง ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ ๒) ด้านการกำหนดนโยบาย ๓) ด้านการวางแผนดำเนินงาน ๔) ด้านการบริหารโครงการ และ ๕) ด้านการประเมินโครงการ ซึ่งความคิดหลักการในการดำเนินงานครั้งนี้ คือ มุ่งหวังให้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบกันอยู่ในธรรมชาตินั้นได้มีใช้อย่างไม่ขาดแคลนและตลอดไป

^{๕๔} กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ยุทธศาสตร์กระทรวงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙), [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <http://www.mnre.go.th/th/about/content/1086> [๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑].

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารของเทศบาล

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของเทศบาล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

เทศบาลถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประวัติความเป็นมายาวนานมากที่สุดในปัจจุบัน (ไม่นับรวมสุขาภิบาลซึ่งปัจจุบันได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลไปหมดแล้ว) เทศบาลในประเทศไทยถือกำเนิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๔๗๖ ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๑ ปี ภายใต้อำนาจของพระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น^{๕๕} ปรีดี พนมยงค์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งที่เกิดการจัดตั้ง เทศบาลขึ้นในปี พ.ศ.๒๔๗๖ ซึ่งเป็นผู้นำแนวคิดเรื่องการปกครองท้องถิ่นที่ใช้อยู่แพร่หลายในตะวันตก เข้ามาใช้ในประเทศไทย นอกจากนี้ยังเป็นผู้มีส่วนสำคัญที่สุดคนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อปี พ.ศ.๒๔๗๕ อีกด้วย ความเป็นจริงแล้วประเทศไทยมีความพยายามในการจัดตั้งเทศบาลหลายครั้ง นับตั้งแต่สมัยที่เป็นระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เช่น พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ต้องการให้ประเทศไทยมีการปกครองท้องถิ่นเพื่อทำการปกครองตนเองขึ้นตามแบบอย่างประเทศตะวันตกที่มืองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ดังจะเห็นได้จากการให้พระราชทาน สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ The New York Times ฉบับประจำวันที ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๔ ซึ่งมีใจความสำคัญตอนหนึ่งว่า “เรากำลังเตรียมออกพระราชบัญญัติเทศบาลขึ้นมาใหม่เพื่อทดลองเกี่ยวกับสิทธิเลือกตั้งภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ประชาชนจะมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลข้าพเจ้าเห็นว่าสิทธิการเลือกตั้งของประชาชนควรจะเริ่มขึ้นที่การปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล ข้าพเจ้าเชื่อว่าประชาชนควรมีสิทธิมีเสียงในกิจการของท้องถิ่น เรากำลังพยายามให้การศึกษาเรื่องนี้แก่เขา ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการผิดพลาดถ้าเราจะมีการปกครองระบอบรัฐสภาก่อนที่จะมีประชาชนจะมีโอกาสเรียนรู้ และมีประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้งในกิจการปกครองท้องถิ่น”^{๕๖}

นอกจากนี้เรายังพิจารณาได้จากข้อเท็จจริงที่ว่ามีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเทศบาลในประเทศไทยขึ้นคณะหนึ่งซึ่งมี นายอาร์ ดีเรก เป็นประธาน^{๕๗} โดยที่คณะกรรมการชุดดังกล่าวเสนอให้มีการจัดตั้ง “ประชาภิบาล” ซึ่งภายหลังต่อมาเรียกว่า “เทศบาล” และความพยายามในการจัดตั้งเทศบาลยังปรากฏให้เห็นอีกครั้งในการจัดตั้งคณะกรรมการอีกคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ในการร่างพระราชบัญญัติเทศบาลในปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งไม่มีการประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใดมีหลายคนอาจสงสัยว่า ทำไมเทศบาลจึงกลายเป็นการปกครองท้องถิ่นที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน

^{๕๕} นรนิติ เศรษฐบุตร และคณะ, การเสริมสร้างสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, รายงานวิจัยร่วมกันระหว่างไทย-ญี่ปุ่น, (กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ก๊อปปี้, ๒๕๔๕), หน้า ๑.

^{๕๖} สุพันธ์ ธนไพบูลย์, การปกครองท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: http://reg.ksu.ac.th/teacher/katanyu_lesson/๒.doc, [๓๐ เมษายน ๒๕๖๑].

^{๕๗} สมคิด เลิศไพฑูรย์และมรุต วันทนนากร, แนวคิดว่าด้วยฝ่ายบริหารเข้มแข็งกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ก๊อปปี้, ๒๕๔๖), หน้า ๔๒.

ที่สุดแทนที่จะเป็นสุขาภิบาลซึ่งถือเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเช่นกัน คำตอบต่อคำถามเหล่านี้ก็คือนักวิชาการด้านการปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่มองว่าสุขาภิบาลไม่ใช่การปกครองท้องถิ่นที่แท้จริง กล่าวคือสุขาภิบาลมีองค์ประกอบบางประการที่ไม่เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจเพราะมีกรรมการสุขาภิบาลหลายตำแหน่งมาจากการแต่งตั้งของรัฐบาลไม่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในท้องถิ่น เช่น การกำหนดให้ประธานสุขาภิบาลบางแห่งเป็นนายอำเภอ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้เองจึงมีผู้กล่าวว่า “เทศบาล” ที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.๒๔๗๖ จึงกลายเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบประเภทแรกของการปกครองท้องถิ่นไทยการกำเนิดของเทศบาลในประเทศไทยนักวิชาการส่วนใหญ่ที่ศึกษาเรื่องเทศบาลในประเทศไทยมองว่าเทศบาลมาจาก “พัฒนาการของสุขาภิบาล” กล่าวคือเทศบาลในปัจจุบันจะมีไม่ได้เลย หากไม่มีการเกิดขึ้นของสุขาภิบาล เพราะเทศบาลถือเป็นผลพวงประการสำคัญของสุขาภิบาลซึ่งเป็นหน่วยการปกครองคล้ายการปกครองท้องถิ่นรูปแบบแรกก่อนเทศบาลเสียอีกนักวิชาการในกลุ่มนี้ ได้ยกตัวอย่างอันเป็นที่น่าสนใจเพื่อสนับสนุนแนวคิดของตนดังกล่าวว่าในระหว่างรัชกาลที่ ๕ ถึง รัชกาลที่ ๗ ประเทศไทยมีสุขาภิบาลตามหัวเมืองต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น ๓๕ แห่ง ซึ่งในระยะนี้สุขาภิบาลแทบจะไม่มี การขยายตัวในแง่ของจำนวนเลยจนทำให้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๗ ทรงมีพระราชดำริเพื่อกระจายอำนาจให้มากขึ้นดังที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งนี้จึงได้ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในประเทศไทย อันเป็นแนวคิดที่จะให้เทศบาลขึ้นมาทำหน้าที่แทนสุขาภิบาลที่มีอยู่จึงปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเทศบาลที่มีขึ้นในปัจจุบัน เป็นผลพวงประการหนึ่งของการจัดตั้งสุขาภิบาลในอดีตที่ผ่านมา

ดังนั้นการปกครองในระดับท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนจึงจำเป็นต้องมีขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติโดยที่องค์กรเทศบาลเป็นองค์กรทางการเมืองแรกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองได้อย่างเต็มที่ตามหลักการกระจายอำนาจ อีกทั้งยังมีโครงสร้างของการเมืองในระดับชาติมาจำลองใส่ไว้ในเทศบาลด้วยคือมีการแบ่งแยกฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาที่ทำหน้าที่ในการออกเทศบัญญัติออกจากกันและในทำหน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน นอกจากนี้การจัดตั้งเทศบาลยังคงต้องให้สอดคล้องไปกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศที่ได้แบ่งการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเทศบาลก็คือการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั่นเอง ประการที่สอง จัดตั้งเทศบาลเพื่อเป็นการแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาลเนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีมากขึ้นเรื่อยๆ จนไม่อาจจะลงไปควบคุมดูแลหรือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนครอบคลุมทุกพื้นที่

อย่างไรก็ตามการพัฒนาของเทศบาลไทยในอดีตที่ผ่านมาก็ไม่ก้าวหน้าเท่าใดนัก เนื่องจากยังมีเทศบาลอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้และจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลตลอดเวลาหากนับถึงปัจจุบัน ประเทศไทยมีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลมาแล้วกว่า ๗๐ ปี มีกฎหมายแม่บทเทศบาล (ที่ไม่นับรวมกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม) ทั้งสิ้น ๔ ฉบับและยังมีกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลอีก เช่น กฎหมายว่าด้วยรายได้เทศบาลกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรรายได้ประเภทภาษีให้แก่เทศบาล และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล รวมอีกหลายฉบับกฎหมายแม่บทของเทศบาลทั้ง ๔ ฉบับ มีดังต่อไปนี้

๑) พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.๒๔๗๖

๒) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๘๑

๓) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๘๖ และมีการแก้ไขเพิ่มเติมอีก ๑ ครั้ง ในปี พ.ศ.

๒๔๘๗

๔) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ และมีการแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบันรวม ๑๓ ครั้งความคิดในเรื่องการจัดตั้งเทศบาลเริ่มปรากฏตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๖ ในรูปของรัฐธรรมณูญลักษณ์ปกครองคณะนคราภิบาล พ.ศ.๒๔๖๑ โดยใช้กับเมืองจำลอง “ดุสิตธานี” ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๗๖ ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายการปกครองท้องถิ่นฉบับแรกโดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ๒ ประการ คือ ประการแรก ประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะ ประการที่สอง เป็นสถาบันการสอนการปกครองระบอบประชาธิปไตย เทศบาลจัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีการจัดตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๗๖ การจัดตั้งเทศบาลกระทำโดยพระราชกฤษฎีกาและมีการแบ่งเทศบาลออกเป็น ๓ ประเภท แต่ละประเภทมีเงื่อนไขการจัดตั้ง ดังนี้

๑) เทศบาลตำบลใช้เกณฑ์รายได้เป็นตัวกำหนดคือพื้นที่ใดจะจัดตั้งเทศบาลตำบลจะต้องมีรายได้ไม่ต่ำกว่า ๑๒ ล้านบาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน) ประชากร ๗,๐๐๐ คน ขึ้นไปอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ คนต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร

๒) เทศบาลเมืองคือท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นที่มีประชากร ๑๐,๐๐๐ คน ขึ้นไปอยู่กันไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คนต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร

๓) เทศบาลนคร คือ ท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ คน ขึ้นไปอยู่หนาแน่นไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คน ต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร^{๕๘}

จุดมุ่งหมายของการจัดตั้งเทศบาลเพื่อทำให้บริการสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นการสอนการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเทศบาลและให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้รูปแบบการปกครองของเทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นการปกครอง รูปแบบเทศบาลเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเริ่มจากการจัดตั้ง สุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ. ๑๑๖ (พ.ศ.๒๔๔๐) โดยมีพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ.๑๑๖ ใน ส่วนภูมิภาคมีการตราพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลท่าฉลอม ร.ศ.๑๒๔ (พ.ศ.๒๔๔๘) ขึ้นมีวิวัฒนาการเรื่อยๆ มาจนถึงปี พ.ศ.๒๔๗๕ ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้มีการกระจายอำนาจการปกครองที่สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้นโดยมีการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในปี พ.ศ.๒๔๗๖ โดยมีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.๒๔๗๖ มีการยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลหลายแห่ง ต่อมาได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับเทศบาลหลายครั้งจนในที่สุดได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ ยกเลิกพระราชบัญญัติเดิมทั้งหมด ขณะนี้ยังมีผลบังคับใช้ซึ่งมีการแก้ไขครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๕๔๓ เทศบาลในปัจจุบันทั้งสิ้นจำนวน ๑,๑๖๔ แห่ง การปกครองท้องถิ่นได้เริ่มต้นมาเป็นเวลานานพอสมควรแล้วแต่การปกครองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นรูปใดก็ยังไม่เข้มแข็งพอแต่พอจะเป็นหลักได้บ้างก็คือการปกครองท้องถิ่นรูปแบบของกรุงเทพมหานครและเทศบาลเท่านั้นซึ่ง

^{๕๘} สนิท จรอนันต์, ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา, บริษัทสุขุมและบุตรจำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๒๙.

รัฐบาลหลายรัฐบาลได้พยายามที่จะพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับประเทศไทยอยู่หลายครั้งโดยมีการทดลองรูปแบบเมืองพัทยาแต่ก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควรจึงกลับมาดำเนินการในรูปแบบเทศบาลโดยให้เมืองพัทยาดำเนินการตามรูปแบบของเทศบาลนครในปัจจุบันนี้กฎหมายรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สามารถรวมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดให้เป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่ทั้งจังหวัดได้ดังนี้ มาตรา ๗๘ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เองพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศรวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น" การได้มาซึ่งฝ่ายบริหารของเทศบาลปัจจุบันเทศบาลทุกประเภทมีฝ่ายบริหารที่มาจาก การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง^{๕๙} ขนาดเทศบาลเทศบาลในประเทศไทยแบ่งออกเป็น ๓ ประเภทตามจำนวนประชากรและรายได้ของเทศบาลนั้นๆ ในพระราชบัญญัติเทศบาลพุทธศักราช ๒๔๙๖ มาตรา ๙,๑๐,๑๑ ได้ กำหนดขนาดเทศบาลดังนี้

๑) มาตรา ๙ เทศบาลตำบลได้แก่ท้องถิ่นซึ่งมีการประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

๒) มาตรา ๑๐ เทศบาลเมืองได้แก่ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ คน ขึ้นไปทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

๓) มาตรา ๑๑ เทศบาลนครได้แก่ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ คน ขึ้นไปทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนครพระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วยสภาเทศบาล

๑) เทศบาลตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน ๑๒ คน

๒) เทศบาลเมืองประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน ๑๘ คน

๓) เทศบาลนครประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน ๒๔ คน

ทั้งนี้ สภาเทศบาลประกอบไปด้วยประธานสภาเทศบาลหนึ่งคนและรองประธานสภาเทศบาลสองคนและนายกเทศบาลทำหน้าที่เป็นผู้บริหารงานในเทศบาลทั้งหมด ประเภทของเทศบาลเทศบาลมี ๓ ประเภท คือเทศบาลตำบลเทศบาลเมือง และเทศบาลนครโดยในเทศบาลทั้ง ๓ ประเภทนั้นต้องมีองค์การหลักเพื่อดำเนินกิจการของเทศบาลอันประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีองค์การเหล่านี้มีภารกิจหลักด้านการบริหารงานและการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เป็นไปโดยประโยชน์สาธารณะตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ ได้กำหนดให้เทศบาลในประเทศไทยมีทั้งหมด ๓ ประเภท อันได้แก่เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ซึ่งเทศบาลแต่ละประเภทก็มีลักษณะและองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป ดังมีรายละเอียดดังนี้ เทศบาลนคร ได้แก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้เพียงพอที่สมควรแก่การที่จะปฏิบัติ

^{๕๙} สมคิด เลิศไพฑูรย์, การกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๐๖.

หน้าที่ของเทศบาลนคร การจัดตั้งเทศบาลนครนั้นจะกระทำได้โดยการประกาศกระทรวงมหาดไทย^{๖๐} เทศบาลถือว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นในเขตชุมชนที่มีความเจริญและใช้ในการบริหารเมืองเป็นหลัก ซึ่งหลายประเทศประสบความสำเร็จในการใช้เทศบาลเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปกครองประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย แต่สำหรับสังคมไทยนั้น เทศบาลเป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในเขตชุมชนที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๗๖ จนถึงปัจจุบัน

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดตั้งท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลไว้ ๓ ประการได้แก่

๑. จำนวนความหนาแน่นของประชากรในท้องถิ่นนั้น
๒. ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด และงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น
๓. ความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่น โดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่าจะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วมากน้อยเพียงใด จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น กฎหมายได้กำหนดให้จัดตั้งเทศบาลขึ้นได้ ๓ ประเภทดังนี้

๑. เทศบาลตำบล กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งเทศบาลตำบลไว้อย่างกว้างๆ ดังนี้

- ๑) มีรายได้จริงโดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมา ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
- ๒) มีประชากรตั้งแต่ ๗,๐๐๐ คนขึ้นไป
- ๓) มีความหนาแน่นของจำนวนประชากรเริ่มตั้งแต่ ๑,๕๐๐ คน ต่อ ๑ ตารางกิโลเมตรขึ้นไป

๔) ได้รับความเห็นชอบจากราษฎรในท้องถิ่นนั้น

สำหรับในกรณีที่มีความจำเป็น เช่น การควบคุมการก่อสร้างอาคาร การแก้ปัญหาชุมชนแออัด การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาท้องถิ่นหรือการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล กระทรวงมหาดไทยจัดสรรให้ดำเนินการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลเฉพาะแห่งได้ แต่ต้องให้จังหวัดรายงานไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งให้ดำเนินการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลได้ โดยให้จังหวัดชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นพร้อมทั้งส่งข้อมูลความเหมาะสมไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาด้วย

๒. เทศบาลเมือง มีหลักเกณฑ์การจัดตั้ง ดังนี้

- ๑) ท้องที่ที่จัดตั้งเป็นศาลากลางจังหวัดทุกแห่ง ให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ประกอบ
- ๒) ส่วนท้องที่ที่ไม่ใช่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังนี้
 - เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป
 - ราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คนต่อตารางกิโลเมตร

^{๖๐} สมคิด เลิศไพฑูรย์, กฎหมายการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: เอ็กซีเพอร์เน็ท, ๒๕๕๐)

- ต้องมีรายได้พอต่อการปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดไว้
- มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

๓. เทศบาลนคร มีหลักเกณฑ์การจัดตั้ง ดังนี้

- ๑) ต้องเป็นท้องที่มีพลเมืองตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไป
- ๒) ราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คนต่อตารางกิโลเมตร
- ๓) มีรายได้พอเหมาะแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดไว้
- ๔) พระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนคร

โครงสร้างเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้แบ่งโครงสร้างของเทศบาลออกเป็น ๒ ส่วน คือ สภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี สำหรับการปฏิบัติงานในหน้าที่อีกส่วนหนึ่งเรียกว่า พนักงานเทศบาล

๑. สภาเทศบาล ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งคอยควบคุมและตรวจสอบฝ่ายบริหาร อันเป็นวิธิต่างแห่งการถ่วงดุลอำนาจ กำหนดให้เทศบาลประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และสมาชิกสภาเทศบาลนี้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ ๕ ปี (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งได้คราวละ ๔ ปี) ทั้งนี้จำนวนสมาชิกเทศบาล จะมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาล ดังนี้

- สภาเทศบาลตำบล	มีสมาชิก ๑๒ คน
- สภาเทศบาลเมือง	มีสมาชิก ๑๘ คน
- สภาเทศบาลนคร	มีสมาชิก ๒๔ คน

สภาเทศบาลนั้นมีประธานสภาหนึ่งคน และรองประธานสภาคนหนึ่งโดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งมาจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล กล่าวคือ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกภายใน ๙๐ วัน นับแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเสร็จสิ้นแล้ว ให้สมาชิกสภาเทศบาลประชุมเลือกกันเองจากสมาชิกด้วยกัน จะเลือกบุคคลอื่นนอกจากสมาชิกสภาเทศบาลไม่ได้ ประธานสภามีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาเทศบาลให้เป็นตามข้อระเบียบข้อบังคับการประชุมเทศบาลควบคุมบังคับบัญชาข้าราชการความสงบและเป็นตัวแทนสภาในกิจการภายนอก

๒. คณะเทศมนตรี ฝ่ายบริหารกิจการเทศบาล ได้แก่ คณะเทศมนตรี ซึ่งอำนาจในการบริหารงานอยู่ที่คณะเทศมนตรีโดยคณะเทศมนตรีเลือกมาจากสมาชิกสภาเทศบาลที่สมาชิกสภาเทศบาลมีมติเห็นชอบซึ่งประกอบด้วยนายกเทศมนตรี และเทศมนตรีอีก ๒ - ๔ คน ตามฐานะเทศบาลกล่าวคือ

ก. กรณีที่เป็นเทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ให้มีเทศมนตรีได้ ๒ คน ซึ่งเมื่อรวมนายกเทศมนตรี เป็นคณะเทศมนตรีแล้วมีจำนวน ๓ คน

ข. กรณีที่เป็นเทศบาลนคร ให้มีเทศมนตรีได้ ๔ คน ซึ่งเมื่อรวมนายกเทศมนตรี เป็นคณะเทศมนตรีแล้วมีจำนวน ๕ คน สำหรับเทศบาลเมืองที่มีรายได้จากการจัดเก็บปีละ ๒๐ ล้านบาทขึ้นไป ให้มีเทศมนตรีเพิ่มอีก ๑ คน

๓. พนักงานเทศบาล เป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของเทศบาลที่ปฏิบัติงานอันเป็นภารกิจประจำสำนักงานหรืออาจจะนอกสำนักงานก็ได้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างใกล้ชิด เพราะหน้าที่ของเทศบาลนั้นต้องติดต่อและให้บริการแก่ประชาชนตั้งแต่เกิดจนตายทั้งใน

เรื่องงานการทะเบียน การสาธารณสุขโรค การศึกษา การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งนับว่าเป็นภาระหน้าที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมาก พนักงานเทศบาล จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประมาณและคุณภาพของงานส่วนการบรรจุแต่งตั้ง การให้ความดีความชอบ ตลอดจนการออกจากตำแหน่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นสำคัญ

พนักงานเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ประจำ มีการแบ่งหน่วยงานเทศบาลออกเป็น ๖ ส่วน (ระเบียบคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ว่าด้วยการกำหนดส่วนการบริหารของเทศบาล การกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนของพนักงานเทศบาล พ.ศ. ๒๕๑๙) เพื่อที่จะให้บริการแก่ประชาชนได้ดังนี้

๑. สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบแบบแผน และนโยบายของเทศบาลทั้งมีหน้าที่ เป็นเลขานุการของสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีเกี่ยวกับงานสารบรรณ งานธุรการ งานประชาสัมพันธ์ งานนิติการ งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานทะเบียน ตลอดจนงานอื่นๆ ที่มีได้กำหนดไว้เป็นงานของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ เช่น สถานธนาบาลของเทศบาล (โรงรับจำนำ)

๒. ส่วนคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและการบัญชี การจัดเก็บภาษีต่างๆ เช่น ภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีป้าย ฯลฯ งานจัดทำงบประมาณ งานผลประโยชน์ของเทศบาลควบคุมดูแลพัสดุและทรัพย์สินของเทศบาลตลอดจนงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงินที่ได้กำหนดไว้เป็นงานของส่วนใดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. ส่วนสาธารณสุข มีหน้าที่แนะนำช่วยเหลือด้านการเจ็บป่วยของประชาชน การป้องกันและระงับโรค การสุขาภิบาล การรักษาความสะอาด งานสัตวแพทย์ ตลาด สาธารณะสุสาน และฌาปนสถานสาธารณะ ตลอดจนควบคุมการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของประชาชน เช่น การแต่งผม การจำหน่ายอาหาร เป็นต้น ซึ่งรวมเรียกว่า การประกอบการค้าอันอาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนรวมทั้งงานสาธารณสุขอื่นๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายหรืองานที่ได้รับมอบหมาย เทศบาลแห่งที่มีรายได้เพียงพอก็จัดตั้งโรงพยาบาลขึ้นเอง

๔. ส่วนช่าง มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานโยธา งานบำรุงรักษาทางบก ระบายน้ำ สวนสาธารณะ งานสำรวจและแบบแผน งานสถาปัตยกรรม และผังเมืองและงานสาธารณสุขโรค งานควบคุมการก่อสร้างอาคารเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง งานเกี่ยวกับไฟฟ้า หรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

๕. ส่วนการประปา มีหน้าที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการให้บริการและจำหน่ายน้ำสะอาด ตลอดจนจัดเก็บผลประโยชน์ในการนี้

๖. ส่วนการศึกษา มีหน้าที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาของเทศบาล งานด้านการสอน การนิเทศ งานสวัสดิการสังคมและนันทนาการ ตลอดจนปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง^{๖๐}

ลักษณะการบริหารงานของเทศบาล สำหรับโครงสร้างของเทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรีนั้นมีโครงสร้างหลักที่คล้ายกับเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรีแต่ลักษณะ

^{๖๐} โกวิทช์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๙), หน้า ๑๙๐ - ๑๙๔.

ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารของเทศบาลกับฝ่ายสภาเทศบาลเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ เทศบาลในรูปแบบนายกเทศมนตรีหัวหน้าฝ่ายบริหาร (นายกเทศมนตรี) และสมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงทั้งคู่และในขณะเดียวกันนายกเทศมนตรีสามารถมี “ผู้ช่วย” ได้เช่นกัน แต่ผู้ช่วยของนายกเทศมนตรีในรูปแบบนี้จะไม่เรียกว่า “เทศมนตรี” แต่จะเรียกว่า “รองนายกเทศมนตรี” ซึ่งจำนวนของรองนายกเทศมนตรีจะมีได้เท่าใดขึ้นอยู่กับขนาดของเทศบาล

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาเทศบาลเป็นไปด้วยความห่างเหินเมื่อเปรียบเทียบกับเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรีกล่าวคือความสัมพันธ์มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. นายกเทศมนตรีจะต้องไม่เป็นสมาชิกสภาเทศบาล
๒. รองนายกเทศมนตรีมาจากการแต่งตั้งของนายกเทศมนตรี
๓. รองนายกเทศมนตรีจะต้องไม่เป็นสมาชิกสภาเทศบาล

จากความสัมพันธ์ทั้ง ๓ ด้านดังกล่าว ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสภาเทศบาลกับฝ่ายบริหารห่างเหินกันมีการแบ่งแยกฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาออกจากกันอย่างชัดเจนและต่างมีสถานะเพียงสถานะเดียว คือ ถ้าไม่ใช่นายกเทศมนตรีก็ต้องเป็นฝ่ายสภาเทศบาลซึ่งผิดกับเทศบาลในรูปแบบคณะเทศมนตรีที่นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีจะมีสถานะเป็นสมาชิกสภาเทศบาลด้วยเช่นกัน

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ได้กำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น ตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องใช้ทรัพยากรและรายได้ของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึง ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ได้กำหนดประเภทของแผนพัฒนาไว้ ๒ ประเภท คือ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาวสามปี ซึ่งแผนพัฒนาสามปี เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ขึ้นใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา มีวัตถุประสงค์เป้าหมายประกอบกับกิจกรรม/โครงการที่จะดำเนินการในระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๒) รวมทั้งมีหน่วยงานผู้รับผิดชอบ แผนพัฒนา ๓ ปีจึงสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยมีแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือ เทศบาลตำบลห้วยสีผึ้งได้จัดทำแผนพัฒนา ๓ ปีขึ้น เพื่อใช้เป็นแผนพัฒนานำกิจกรรมไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ปัญหาและความต้องการของประชาชนอันจะนำไปสู่การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

ลักษณะของแผนพัฒนาที่ดีควรมีดังนี้

๑. แผนควรจะมีลักษณะชี้เฉพาะมากกว่ามีลักษณะกว้างหรือกล่าวทั่วๆ ไป การชี้เฉพาะถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะก่อให้เกิดความชัดเจนและมีโอกาสที่จะเกิดความเข้าใจผิดหรือนำไปใช้ผิดๆ นั้นน้อยมากการจัดทำแผนจะต้องมีลักษณะเฉพาะเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างถูกต้องไม่ต้องตีความกันในลักษณะต่างๆ และบางครั้งการตีความนั้นอาจก่อให้เกิดการดำเนินการที่ผิดทิศทางไป

๒. แผนควรจะมีลักษณะชี้เฉพาะมากกว่ามีลักษณะกว้างหรือกล่าวทั่วๆ ไป การชี้เฉพาะถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะก่อให้เกิดความชัดเจนและมีโอกาสที่จะเกิดความเข้าใจผิดหรือนำไปใช้ผิดๆ นั้นน้อยมากการจัดทำแผนจะต้องมีลักษณะเฉพาะเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างถูกต้องไม่ต้องตีความกันในลักษณะต่างๆ และบางครั้งการตีความนั้นอาจก่อให้เกิดการดำเนินการที่ผิดทิศทางไป

๒. แผนควรจะมีลักษณะชี้เฉพาะมากกว่ามีลักษณะกว้างหรือกล่าวทั่วๆ ไป การชี้เฉพาะถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะก่อให้เกิดความชัดเจนและมีโอกาสที่จะเกิดความเข้าใจผิดหรือนำไปใช้ผิดๆ นั้นน้อยมากการจัดทำแผนจะต้องมีลักษณะเฉพาะเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างถูกต้องไม่ต้องตีความกันในลักษณะต่างๆ และบางครั้งการตีความนั้นอาจก่อให้เกิดการดำเนินการที่ผิดทิศทางไป

๓. แผนควรจะมีการเชื่อมโยงอย่างเป็นเหตุผลและสามารถนำไปปฏิบัติได้ผู้วางแผนจะต้องใช้การคิดวิเคราะห์ การคิดวิจารณ์ญาณเป็นฐานในการพิจารณาข้อมูลต่างๆ อย่างมีเหตุผลและตัดสินใจเลือกแนวทางดำเนินการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้

๔. แผนจะต้องมีลักษณะยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้แผนที่นำไปใช้จะต้องเหมาะกับสภาพการณ์เพราะการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่สามารถเกิดได้ทุกขณะและมักจะมีตัวแปรต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อแผน

๕. แผนจะต้องได้รับการยอมรับจากกระบวนการที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการยอมรับจะนำมาซึ่งความตั้งใจและความร่วมมือเป็นอย่างดีในการนำไปปฏิบัติ ถ้าแผนที่วางนั้นได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องย่อมเป็นผลดีแก่การดำเนินงานขององค์กรเป็นอย่างดี

ประเภทของการวางแผน การวางแผนสามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะแนวคิดพื้นฐานได้ดังนี้

๑. จำแนกตามระดับการจัดการการวางแผนกลยุทธ์ เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารระดับสูงเป็นการวางแผนในลักษณะการพิจารณาภาพรวมทั้งหมด

๑) การวางแผนบริหารเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารระดับกลางเป็นการวางแผนเพื่อกำหนดกรอบและทิศทางไว้สำหรับแผนปฏิบัติการ

๒) การวางแผนปฏิบัติการ เป็นแผนที่ผู้บริหารระดับต้น นำแผนบริหารไปดำเนินการในภาคปฏิบัติ

๒. จำแนกตามลักษณะการปฏิบัติ

๑) การวางแผนดำเนินงาน เป็นการวางแผนที่มีลักษณะเป็นแผนถาวรบ่งบอกถึงแนวความคิดหลักการหรือแนวทางปฏิบัติในการทำกิจกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยในองค์กรหรือใช้ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นรวมไปถึงนโยบายวิธีปฏิบัติงาน กฎ วิธีการและมาตรฐานการวางแผนใช้เป็นประจำจึงมีประโยชน์ต่อผู้บริหารในการตรวจสอบการทำงานของพนักงานและประสานงาน ฝ่ายต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

๒) การวางแผนใช้เฉพาะครั้ง เป็นการวางแผนเพื่อปรับและเสริมการวางแผนดำเนินงานประจำ เนื่องจากแผนดำเนินงานประจำไม่อาจตอบสนองความเหมาะสมในสถานการณ์แผนประเภทนี้ ได้แก่ แผนงาน/โครงการ/งบประมาณ และตารางการทำงาน

๓. จำแนกตามระยะเวลา

๑) การวางแผนระยะยาวเป็นการวางแผนที่กำหนดระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ ๕ ปี ขึ้นไป

๒) การวางแผนระยะปานกลาง เป็นการวางแผนที่มีระยะเวลาดำเนินการระหว่าง ๓ ถึง ๕ ปี

๓) การวางแผนระยะสั้น มีระยะเวลาที่กำหนดไว้ระหว่าง ๑ ถึง ๓ ปี

๔. จำแนกตามลักษณะคุณค่าการใช้งานการวางแผนกายภาพเป็นการวางแผนด้านทำเลที่ตั้งการใช้ประโยชน์ที่ดินและการจัดหาเครื่องมือต่างๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาในช่วงระยะเวลาต่างๆ

การวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการวางแผนเป็นการเพิ่มทฤษฎีการวางแผนข้างหน้าเป็นช่วงระยะสั้น ระยะปานกลางหรือระยะยาว และเป็นการกำหนดการใช้ทรัพยากรขององค์กร โดยกำหนดกิจกรรมไว้ล่วงหน้าให้บรรลุภารกิจ วัตถุประสงค์ นโยบายและเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นและเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การที่ท้องถิ่นจะพัฒนาไปในทิศทางใดจำเป็นต้องมีการกำหนด วิสัยทัศน์ หรือภาพในอนาคตและแปลงมาสู่การปฏิบัติ ดังนั้นระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดประเภทของแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ๒ ประเภท ได้แก่

๑) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาระยะยาว

๒) แผนพัฒนา ๓ ปี เป็นแผนพัฒนาแบบหมุนเวียนที่ต้องมีการทบทวนและจัดทำทุกปี ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ ๓ ประเภท

๑) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจและจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาในอนาคตโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาอำเภอ

๒) แผนพัฒนา ๓ ปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลา ๓ ปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี ซึ่งจะมีความเชื่อมโยงกับการจัดทำงบประมาณประจำปีอย่างใกล้ชิด

๓) แผนปฏิบัติการ ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ มีใช้การจัดทำแผนพัฒนาแต่เป็นเอกสารที่รวบรวมแผนงาน โครงการ/ กิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีงบประมาณ

องค์กรในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ได้กำหนดองค์กรในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้สรุปได้ ดังนี้

๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอการผังเมือง ตลอดจนให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนด

๓) คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่กำหนดกรอบทิศทางแนวทางการรวมทั้งประสานการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาจังหวัด

หลักการสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๑. ต้องมีวิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตซึ่งต้องอาศัยกระบวนการประชาคมในการระดมความคิดเห็น

๒. ต้องครอบคลุมภารกิจในทุกๆ ด้านตามที่กฎหมายกำหนด

๓. ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐและแนวทางการพัฒนาจังหวัด

๔. ตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนมากที่สุด

๕. ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

๖. ต้องนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ประโยชน์ของแผนพัฒนาท้องถิ่น

๑. ทำให้มีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน

๒. ทำให้มีแผนงาน/โครงการตามความต้องการของประชาชน

๓. ทำให้สามารถใช้แผนพัฒนาเป็นแนวทางในการจัดทำเทศบัญญัติ

๔. ทำให้การพัฒนาพื้นที่ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น

๕. ทำให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้าว่าเทศบาลจะดำเนินกิจกรรมอะไร

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วย

๑. นายกเทศมนตรีตำบลหมู่สี่ประธานกรรมการ

๒. รองนายกเทศมนตรีตำบลหมู่สี่ทุกกรรมการ

๓. สมาชิกสภาเทศบาลที่สภาฯ คัดเลือก จำนวน ๓ คน กรรมการ

๔. ผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกเทศมนตรีคัดเลือก จำนวน ๓ คน กรรมการ

๕. ผู้แทนคณะกรรมการอำเภอที่คณะกรรมการอำเภอคัดเลือก จำนวน ๓ คนกรรมการ

๖. ผู้แทนองค์กรรัฐวิสาหกิจที่นายกเทศมนตรี กรรมการคัดเลือก จำนวน ๒ คน

๗. ผู้แทนประชาคมที่ประชาคมคัดเลือก จำนวน ๓ คน กรรมการ

๘. กำนันในพื้นที่เป็นกรรมการ

๙. ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่คัดเลือกกันเองไม่เกิน ๓ คน กรรมการ

๑๐. ผู้แทนหัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด กรรมการ

๑๑. ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบประจำตำบล กรรมการ

๑๒. ปลัดเทศบาล กรรมการ/เลขานุการ

๑๓. หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายกรรมการ/ผ.เลขานุการ มี

หน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วย

๑. ปลัดเทศบาล หัวหน้าคณะทำงาน

๒. รองปลัดเทศบาล/ผู้อำนวยการกองทุกกอง คณะทำงาน

๓. ผู้มีความรู้ด้านการวางแผนพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนา คณะทำงานคัดเลือก

ไม่เกิน ๓ คน

๔. พนักงานเทศบาลที่ได้รับมอบหมายคณะทำงาน/เลขานุการ มีหน้าที่กำหนดแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาของเทศบาลรวมทั้งวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการตลอดจนโครงการและประกอบร่างแผน^{๖๒}

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารงานของเทศบาลมี ๓ ประเภท คือเทศบาลตำบลเทศบาลเมืองและเทศบาลนครโดยในเทศบาลทั้ง ๓ ประเภทนั้น ต้องมีองค์การหลักเพื่อดำเนินกิจการของเทศบาลอันประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี องค์การเหล่านี้มีภารกิจหลักด้านการบริหารงานและการอำนวยความสะดวกเพื่อให้เป็นไปโดยประโยชน์สาธารณะตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

^{๖๒} นันทวัฒน์ บรมานันท์, การปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๒๑.

๒.๕ ข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

ข้อมูลบริบทพื้นที่เกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลหมูสี ประกอบด้วยกองงาน โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ที่ผู้บริหารงานบุคคล ซึ่งผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ซึ่งอยู่ในกองงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีบทบาทหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานสิ่งแวดล้อมทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ
- ๒) ด้านการกำหนดนโยบาย
- ๓) ด้านการวางแผนดำเนินงาน
- ๔) ด้านการบริหารโครงการ
- ๕) ด้านประเมินโครงการ

ภารกิจ อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

ภารกิจอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๑๓ พ.ศ.๒๕๕๒) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิสัยทัศน์การพัฒนา

เทศบาลตำบลหมูสี มีความมุ่งหวังที่จะพัฒนาด้านการจัดเก็บรายได้พัฒนา ด้านสาธารณสุข โภค สังคม การศึกษา ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน เสริมสร้างให้เป็นตำบลน่าอยู่มีความร่มรื่นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน มีความเข้มแข็งและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแท้จริงมีความโปร่งใสในการบริหารและการจัดการส่งเสริมเศรษฐกิจ โดยเฉพาะส่งเสริมด้านรายได้และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควบคู่ไปกับอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร

ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ในการพัฒนาฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งน้ำ กลุ่มน้ำลำคลอง และป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์
๒. ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน ในการรณรงค์สร้างจิตสำนึก เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและปัญหาของชุมชนท้องถิ่นทุกระดับ
๓. ส่งเสริมสนับสนุนและสร้างความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการจัดทำระบบกำจัดขยะรวมเพื่อจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอย่างเป็นระบบ

โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำลำตะคองกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลหมูสี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยประสบปัญหามลพิษทางน้ำมายาวนาน จากสถิติและข้อมูลคุณภาพแหล่งน้ำพบว่า พื้นที่อุตสาหกรรมและพื้นที่เมืองหลายแห่งประสบปัญหามลพิษทางน้ำอย่างต่อเนื่อง อาทิ เช่น น้ำเน่าเสีย สารพิษปนเปื้อนและขยะเป็นต้น หลายแห่งมีแนวโน้มมีรุนแรงขึ้นและขยายวงกว้าง ซึ่งนอกจากส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และส่งผลกระทบต่อมนุษย์ในด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้ว มลพิษทางน้ำยังเป็นปัจจัยที่เร่งให้เกิดปัญหาวิกฤตขาดแคลนน้ำสะอาดในประเทศอีกด้วย ทั้งนี้ปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเกิดมลพิษทางน้ำมาจากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่อุตสาหกรรมเกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมีในปริมาณมากและความหนาแน่นของประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการระบายน้ำทิ้งน้ำเสียจากครัวเรือนสู่ม่น้ำมากขึ้น

เทศบาลตำบลหมูสี ได้จัดโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำลำตะคองจัดขึ้นตามนโยบายของประเทศ ที่ต้องการอนุรักษ์และฟื้นฟูลุ่มน้ำสายหลักเพื่อแก้ไขปัญหาปริมาณออกซิเจนในลำน้ำกลับมาใสสะอาดและมีคุณภาพรวมทั้งเพื่อเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ของลุ่มน้ำลำตะคองในเขตชุมชน ให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนเพื่อปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ลุ่มน้ำลำตะคองแก่ผู้อาศัยริมน้ำอันจะเป็นประโยชน์ในการดูแลรักษาลำตะคองอย่างยั่งยืน โดยกิจกรรมกำหนดให้มีการร่วมกันกำจัดเก็บวัชพืช ที่กีดขวางการไหลของน้ำและเก็บขยะมูลฝอยตลอด ๒ ฝั่งลำตะคอง ระยะทางต้นน้ำลำตะคองหน้าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ถึงศูนย์ฝึกอบรมธนาคารกรุงไทยเป็นระยะทาง จำนวนทั้งสิ้น ๓.๑๔๒ กิโลเมตร

วัตถุประสงค์

- เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ
- เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญในการรักษาสภาพแวดล้อมร่วมกัน
- เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ

กลุ่มเป้าหมายทั่วไป

- ประชาชนในพื้นที่ตำบลหมูสี

ระยะเวลาการดำเนินการ

- ระหว่างเดือนเมษายน – สิงหาคม ๒๕๖๐

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- เสนอโครงการต่อผู้บังคับบัญชา
- ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- จัดกิจกรรม
- ติดตามโครงการ
- ประเมินโครงการ
- สรุปผลการดำเนินโครงการ

งบประมาณ

ตามเทศบัญญัติ เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ของเทศบาลตำบลหมูสี งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เทศบาลตำบลหมูสี แผนงานการเกษตร งานอนุรักษ์แหล่งน้ำและป่าไม้ งบดำเนินการ ค่าใช้สอย รายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำลำตะคอง ตั้งไว้ ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

สถานที่ดำเนินการ

ต้นน้ำลำตะคองหน้าอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จนถึงหลังศูนย์ฝึกรังไทย ตำบลหมูสี ระยะทาง จำนวนทั้งสิ้น ๓.๑๔๒ กิโลเมตร

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลหมูสี

การประเมินผลโครงการ

- จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ
- จำนวนขยะที่รวบรวมได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- แหล่งน้ำได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูในการรักษาสภาพแวดล้อมร่วมกัน
- สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ

โครงการรณรงค์หมูสีกำจัดขยะพิษกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลหมูสีปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันปัญหาเรื่องขยะนับว่าเป็นปัญหาสำคัญทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ สาเหตุเนื่องมาจากประชากรในประเทศมีจำนวนมากขึ้น ชุมชนก็เพิ่มขึ้น สถานประกอบการต่างๆมีมากขึ้น และสิ่งที่ตามมาอย่างเลี่ยงไม่ได้ก็คือ ขยะ ย่อมมีจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย จนกระทั่งการกำจัดขยะไม่สมดุลกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนขยะ ในแต่ละวันจะมีขยะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนนับร้อยล้านตัน แต่เราสามารถกำจัดขยะได้เพียงวันละไม่กี่สิบล้านตันเท่านั้น (ข้อมูลจากกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) จึงมีขยะที่เหลือตกค้างรอการกำจัดอยู่เป็นจำนวนมาก แม้รัฐบาลจะมีพื้นที่ที่จัดไว้เพื่อรองรับขยะแต่ก็ไม่เพียงพอกับปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สร้างปัญหาเป็นอย่างมากทั้งทางด้านทัศนวิสัย กลิ่น ความสะอาด ฯลฯ เกิดเป็นปัญหาขยะล้นเมืองถึงแม้ว่าในปีหนึ่งๆ ประเทศจะต้องเสียงบประมาณเป็นจำนวนมากไปกับการจัดการและแก้ไขปัญหาด้านขยะ แต่ผลลัพธ์ที่ได้ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากรัฐบาลยังมีการบริหารการจัดการขยะยังไม่ดีเท่าที่ควร ประกอบกับประชาชนในประเทศเองก็ยังมีขาดจิตสำนึกในการทิ้งขยะให้เป็นที่ การคัดแยกขยะก่อนทิ้ง รวมทั้งขาดความรู้เกี่ยวกับการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ เพราะพอได้ยินคำว่า “ ขยะ ” หลากๆ คนก็ไม่สนใจ ละเลยและไม่เห็นคุณค่า ทั้งที่ขยะเหล่านั้นหากนำมาคัดแยกอย่างถูกวิธีแล้วจะสามารถสร้างประโยชน์ได้ และยังสามารถนำกลับมาหมุนเวียนเข้ากระบวนการผลิตเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง รวมทั้งปริมาณขยะก็จะจำนวนลงได้มาก ซึ่งจะส่งผลดีทั้งต่อสิ่งแวดล้อม ต่อประชากร และต่อประเทศชาติต่อไป

การจะแก้ไขปัญหาให้ได้ผลระยะยาวนั้นเราต้องเริ่มจากจุดเล็กๆ ก่อน ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในเรื่องการทิ้งขยะให้กับเด็กๆ ให้พวกเขาได้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการคัดแยกขยะ โดยอาจจะเริ่มจากภายในโรงเรียนก่อน เมื่อนักเรียนรู้จักแยกขยะและทิ้งขยะให้เป็นที่เป็นทางแล้วก็จะทำให้โรงเรียนดูสะอาดสะอ้าน มีบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ และเมื่อเริ่มต้นจากในโรงเรียนได้ผลดีแล้วก็สามารถขยายผลไปยังชุมชนและประเทศชาติต่อไปได้

เทศบาลตำบลหมูสีได้จัดโครงการรณรงค์หมูสีกำจัดขยะพิษ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ร่วมกับนโยบาย Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย นั่นคือให้ทางหน่วยงานท้องถิ่นรวบรวมขยะอันตราย เพื่อนำไปรวมกับศูนย์กำจัดขยะรวม ตามมติของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

วัตถุประสงค์

- เพื่อจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในการลดปริมาณมูลฝอยและมีการคัดแยก มูลฝอย (มูลฝอยทั่วไป, มูลฝอยอันตราย, มูลฝอยที่รีไซเคิล) ณ แหล่งกำเนิด
- เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึกและตระหนักถึงความสำคัญในการรักษาสภาพแวดล้อมร่วมกัน
- เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการคัดแยกขยะอันตราย
- เพื่อลดปริมาณสารพิษที่ปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อมที่เกิดจากมูลฝอยอันตราย

กลุ่มเป้าหมายทั่วไป

- ประชาชนในพื้นที่ตำบลหมูสี

วิธีดำเนินการ

- ประชาสัมพันธ์โครงการ และเชิญวิทยากรให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะพิษ
- ร่วมรณรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้ทั่วถึงทุกชุมชนทุกหลังคาเรือน เพื่อสร้างแรงจูงใจ เพิ่มความรู้ความเข้าใจความร่วมมือในการคัดแยกขยะ
- รวบรวมขยะพิษเพื่อนำไปกำจัดที่จังหวัดนครราชสีมา
- สรุปโครงการและนำเสนอท่านผู้บริหารเพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการขยะ

สถานที่ดำเนินการ

- พื้นที่ตำบลหมูสี

ระยะเวลาดำเนินการ

- พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ – กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

งบประมาณ

- เทศบัญญัติ เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เทศบาลตำบลหมูสี แผนงานเศษและชุมชน งานกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล งบดำเนินการ ค่าใช้สอย รายจ่าย เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ โครงการรณรงค์หมูสีกำจัดขยะพิษ ตั้งไว้ ๔๐,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นบาทถ้วน)

การประเมินผลโครงการ

- จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ
- จำนวนขยะพิษที่รวบรวมได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ประชาชนมีจิตสำนึกในเรื่องการคัดแยกขยะและสามารถคัดแยกขยะก่อนทิ้งได้อย่างถูกต้อง

- ประชาชนมีความรู้เรื่องการจัดขยะอย่างถูกวิธี
- ประชาชนรับรู้ถึงปัญหาเรื่องขยะที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

โครงการหมูสี สีเขียว เทศบาลตำบลหมูสี ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้อยู่ในขั้นวิกฤติและส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม แนวทางการแก้ไขปัญหา ได้แก่ การป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้ที่เหลือให้คงอยู่และการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ที่เสื่อมโทรมให้ฟื้นคืนความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนสำหรับการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ โดยการปลูกป่า เทศบาลตำบลหมูสีตระหนักถึงความรุนแรงของการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ และผลกระทบจากการรวมตัวกันของก๊าซเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศที่มีต่อโลกของเรา ในปัจจุบันเราควรสร้างสิ่งแวดล้อม เพื่อปกป้องโลกของเราไม่ให้ถูกทำลายมากไปกว่านี้ โครงการหมูสีสีเขียวเป็นโครงการด้านสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งหวังจะลดผลกระทบของเราต่อสิ่งแวดล้อมและเน้นย้ำถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมให้พนักงาน และประชาชนของเราได้ตระหนักรู้ โดยสร้างการกระทำที่เป็นตัวอย่างที่ดี คือมีกิจกรรมหนึ่งคนหนึ่งต้นไม้ กิจกรรมปลูกต้นไม้ในพื้นที่สาธารณะในเขตพื้นที่ เป้าหมายของโครงการคือลดการปล่อยก๊าซคาร์บอน ชดเชยปริมาณคาร์บอนที่เราปล่อยสู่ชั้นบรรยากาศของโลก และให้ความรู้แก่พนักงานและส่งเสริมให้ประชาชนของเราได้ร่วมกิจกรรมปลูกป่าและช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้ราษฎรมีใจรักต้นไม้ รักป่า และหวงแหนทรัพยากรป่าไม้และรักษาสิ่งแวดล้อม ในเรื่องการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในแต่ละวัน เราพุ่งเป้าไปที่การกระทำ ๓ อย่าง คือ ลด ชดเชย และให้ความรู้ ต่อไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เจ้าหน้าที่และประชาชนเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการดูแล รักษา สภาพแวดล้อม

- เพื่อส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายในการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม

- เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนมีใจรักต้นไม้ รักป่า และหวงแหนทรัพยากรป่าไม้และรักษาสิ่งแวดล้อม

- เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชการที่ ๙

กลุ่มเป้าหมาย

- เจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาล
- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
- สมาชิกสภาเทศบาลตำบลหมูสี และกำนันผู้ใหญ่บ้าน ๑๙ หมู่บ้าน

- สถานประกอบการ โรงแรม รีสอร์ท ฯลฯ
- หน่วยงานสถานศึกษา
- เครือข่ายประชาชนในเขตตำบลหมูสี

กิจกรรมดำเนินงาน

- กิจกรรมประชาสัมพันธ์ “โครงการหมูสี สีเขียว” เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมโครงการฯ พร้อมกันทุกหมู่บ้าน

- กิจกรรมปลูกต้นไม้ “หนึ่งคนหนึ่งต้นไม้”
- กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถและถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชการที่ ๙

ระยะเวลาดำเนินงานและสถานที่

- จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ หนึ่งคนหนึ่งต้นไม้ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลหมูสี หมู่ที่ ๓ บ้านท่ามะปรางค์

งบประมาณ

- งบประมาณจากเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี ๒๕๖๐ แผนงานเศษและชุมชน รายจ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ โครงการหมูสี สีเขียว ตั้งจ่ายจากเงินรายได้ ตั้งไว้ ๒๐,๐๐๐ บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลหมูสี

การประเมินผล

- มีกิจกรรมปลูกต้นไม้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมมือกับภาคีเครือข่าย และเพื่อเป็นกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถและถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชการที่ ๙

ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

- เจ้าหน้าที่และประชาชนเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการดูแล รักษา สภาพแวดล้อม
- เกิดความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการพัฒนามาตรฐานสิ่งแวดล้อม
- จิตสำนึกให้ประชาชนมีใจรักต้นไม้ รักษาป่าและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้และรักษาสิ่งแวดล้อม
- ราษฎรมีกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถและถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชการที่ ๙

โครงการรณรงค์ความสะอาดถนนสองข้างทาง (หน้าบ้านน้อมอง) เทศบาลตำบล หมูสี ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

หลักการและเหตุผล

สุขภาพอนามัยของประชาชนมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ทั้งมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ ฯลฯ อันเป็นผลเนื่องจากการขยายตัวของสังคมเมือง การก้าวสู่ประชาคมโลกและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือย ประชาชนจึงมีความเสี่ยงต่อสุขภาพอันเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อม เนื่องในช่วงเวลาแห่งการท่องเที่ยว ซึ่งจะมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวที่เขตตำบลหมูสีจำนวนมากและส่งผลให้สิ่งแวดล้อมโดยรอบของตำบลหมูสีถูกรบกวน โดยเฉพาะกรณีการทิ้งขยะมูลฝอย ของนักท่องเที่ยว และเกิดภาพลักษณ์ที่ไม่น่ามองเกิดขึ้น เทศบาลตำบลหมูสีได้เล็งเห็นความสำคัญของการดูแลสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดรณรงค์เรื่องการทำความสะอาดถนนสองข้างทาง (หน้าบ้านน้อมอง) โดยรวมถึงสถานที่ทำงาน สถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะต่างๆ ซึ่งตรงตาม ตามนโยบายรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับรณรงค์รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในชุมชน เส้นทางคมนาคมที่สาธารณะ และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ตามยุทธศาสตร์เมืองไทย เมืองสะอาด ของกรมอนามัยและโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีพระบรมวงศานุวงศ์เสด็จผ่านอยู่เป็นประจำ ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ตลอดสองข้างทางโดยเฉพาะเส้นทางถนนหน้ารัฐดีและถนนระหว่างอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ไปวังน้ำเขียว ให้มีความสะอาด ปลอดภัย น่ามองและส่งผลให้ปราศจากโรคและภัยต่างๆ

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการดูแล รักษาสภาพแวดล้อม และที่อยู่อาศัยให้สะอาด ปลอดภัย ปลอดโรค
- เพื่อส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายในการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม
- เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีและส่งเสริมการท่องเที่ยวของตำบลหมูสี

กลุ่มเป้าหมาย

- เจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาล
- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
- สมาชิกสภาเทศบาลตำบลหมูสี และกำนันผู้ใหญ่บ้าน ๑๙ หมู่บ้าน
- สถานประกอบการ โรงแรม รีสอร์ท ฯลฯ
- หน่วยงานสถานศึกษา, หน่วยงานตำรวจ, หน่วยงานทางหลวง, หน่วยงานอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
- เครือข่ายประชาชนในเขตตำบลหมูสี

กิจกรรมดำเนินงาน

- กิจกรรมประชาสัมพันธ์ “โครงการรณรงค์ความสะอาดถนนสองข้างทาง”
- เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมโครงการฯ พร้อมกันทุกหมู่บ้าน
- พิธีเปิด “โครงการรณรงค์ความสะอาดถนนสองข้างทาง (หน้าบ้านน้อมอง)” และปล่อยขบวนคาราวานเครือข่ายทำความสะอาดถนนสาธารณะ

ระยะเวลาดำเนินงานและสถานที่

- กิจกรรมประชาสัมพันธ์ “โครงการรณรงค์ความสะอาดถนนสองข้างทาง (หน้าบ้านนามอง)” ร่วมกันทำความสะอาดภายในหมู่บ้าน วัด โรงเรียน หน่วยงานราชการและสถานประกอบการต่างๆ

- กิจกรรมวันรณรงค์ ณ สำนักงานเทศบาลตำบลหมูสี ถนนธนรัชต์และถนนระหว่างอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ไปวังน้ำเขียว

งบประมาณ

- งบประมาณจากเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี ๒๕๖๐ แผนงานเคหะและชุมชน รายจ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ โครงการรณรงค์ความสะอาดถนนสองข้างทาง (หน้าบ้านนามอง) ตั้งจ่ายจากเงินรายได้ ตั้งไว้ ๔๐,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นบาทถ้วน)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลหมูสี

การประเมินผล

- ความสะอาดของถนนในหมู่บ้านต่างๆ
- ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว
- ความสะอาดของถนนธนรัชต์ และถนนระหว่างอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ไปอำเภอวังน้ำเขียวในพื้นที่เขตรับผิดชอบตำบลหมูสี

ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

- ประชาชนเห็นความสำคัญและเกิดความตระหนักในการดูแล รักษาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และสถานที่สาธารณะ ให้สะอาด ปลอดภัย ปลอดภัย
- เกิดความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม
- ถนนสะอาด สถานที่สาธารณะสะอาด เกิดภาพลักษณ์ที่ดีและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ^{๖๓}

สรุป จากสถิติและข้อมูลปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า พื้นที่ในตำบลหมูสี ประสบปัญหาความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อม เช่น ป่าไม้ ต้นน้ำลำธารของลำตะคอง การขยายตัวของคอนกรีต บ้านพัก รีสอร์ท มลพิษทางน้ำ ทางอากาศและปริมาณขยะ การขาดจิตสำนึกที่ดีของประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งนอกจากส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และส่งผลกระทบต่อตรงต่อมนุษย์ในด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้ว เทศบาลตำบลหมูสีได้จัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ มากมายตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ก็ได้กำหนดองค์ผู้รับผิดชอบ กำหนดนโยบาย การวางแผนดำเนินการ การบริหารโครงการ ตลอดจนจนถึงการประเมินผลโครงการได้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดเป็นประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

^{๖๓} กองวิชาการ, “ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”. เอกสารแผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๔, (ม.ป.ท.), หน้า ๓๐ - ๓๗.

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดแนวทางในเรื่องข้างต้นดังนี้

ธนภัทร ทวีศรี ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี” ผลการศึกษาพบว่า พระสังฆาธิการมีความเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พระสังฆาธิการที่มี อายุ การศึกษาสามัญ การศึกษาแผนกธรรมและการศึกษาแผนกบาลี ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพระสังฆาธิการที่มีพรรษาและประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๖๔}

พระธีระพงศ์ ธีรปญโญ (จันทนา) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงบประมาณ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน พบว่า บุคลากรที่มี เพศ อายุระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน^{๖๕}

สายสวาท โสขวิญญา ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินประสิทธิผลในการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ” พบว่า การประเมินความเหมาะสมและประสิทธิผลของกระบวนการ (Process) ในการทำงานงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเป็นการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการด้านการบริหารและการจัดการ ด้านการ

^{๖๔} ธนภัทร ทวีศรี, “ประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๖๕} พระธีระพงศ์ ธีรปญโญ (จันทนา), “ประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

ประสานงาน ด้านการงบประมาณ โดยรวมมีความเหมาะสมและประสิทธิผลสอดคล้องกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง^{๖๖}

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล คือการดำเนินงานของแต่ละองค์กรนั้นเป็นการวัดความสำเร็จในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า สมาชิกเกิดความพอใจในงานและองค์การโดยส่วนรวมในการรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๖.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดแนวทางในเรื่องข้างต้นดังนี้

สมคิด เปี่ยมคล้า ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับสูงมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนเหมาะสมในระดับน้อย โดยปัจจัยด้าน อายุ ระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจ มีผลทำให้พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในระดับที่ ๐.๐๕ มีปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญได้แก่ ปัญหาขยะ มูลฝอย กลิ่นเหม็นรบกวน อากาศเสียจากฝุ่นละอองและควัน โดยปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชน ประชาชนเห็นว่าสาเหตุมาจากการขาดความร่วมมือและการขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของประชาชน ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ขาดงบประมาณและผู้นำขาดความคิดริเริ่ม^{๖๗}

สุกฤษฎ์พงษ์ วจเจติย์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในเขตตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่” พบว่า ปัญหาโดยตรงที่ประชาชนได้รับ ได้แก่ กลิ่นเหม็นแมลงวันรบกวน ทัศนียภาพของเมืองท่องเที่ยวขาดความสวยงามและความเป็นระเบียบเรียบร้อย จึงมีการดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยด้วยวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำมาทิ้ง และการจัดตั้งจุดรับซื้อขยะรีไซเคิลในหมู่บ้าน พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดในครัวเรือน เฉลี่ยลดลง ปัจจัยที่มีผลให้ขยะมูลฝอยในครัวเรือนเปลี่ยนแปลง ดังนี้ พฤติกรรมมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด การใช้รูปแบบทางสังคมที่เหมาะสมกับพื้นที่มาใช้ในการจัดการขยะมูลฝอย คือ การคัดแยกขยะมูลฝอยและการจัดตั้งกลุ่มรับซื้อขยะรีไซเคิลการสนับสนุนของ อบต. ในด้านการณรงค์ประชาสัมพันธ์ การให้คำแนะนำ

^{๖๖} สายสวาท โสขวิญญา, “การประเมินประสิทธิผลในการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ”, **ปริญญาพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑).

^{๖๗} สมคิด เปี่ยมคล้า, “พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๕๐).

และความรู้แก่ประชาชน การเป็นแบบอย่างให้กับประชาชน การมีกลไกเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยจัดตั้งกลุ่มแกนนำขึ้นในชุมชน ปัจจัยดังกล่าวทำให้ปริมาณขยะโดยภาพรวมลดลง^{๖๘}

กานดา จินตามงคล ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน” ผลการศึกษา พบว่า ระดับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะพบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการควบคุมกิจกรรมการจัดการ ด้านการใช้อย่างยั่งยืนและด้านการจัดของเสีย/มลพิษ ตามลำดับ ผลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะพบค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลโครงการและแผนงานการพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของแผน และโครงการพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลเหมืองง่า จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านการใช้อย่างยั่งยืน ด้านการจัดของเสีย/มลพิษและด้านการควบคุมกิจกรรมการจัดการมีความแตกต่างกัน ยกเว้นด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการของแผน และโครงการพัฒนาด้านการติดตามและประเมินผลโครงการและแผนงานการพัฒนาและด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา สำหรับข้อเสนอแนะ ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำ การตรวจสอบและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้การบริหารและการพัฒนามีประสิทธิภาพ โปร่งใสตรวจสอบได้^{๖๙}

ญาดาจี ระเบียบกุล ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา : ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางด้านมีส่วนร่วมทางกายภาพอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมทางสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมทางอารมณ์และความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของอยู่ในระดับมากที่สุด จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรวม แตกต่างไปตามที่ตั้งที่พักอาศัยและบทบาทที่มีต่อชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ ๐.๐๕^{๗๐}

^{๖๘} สุกฤษฎ์พงษ์ วจเจตีย์, “การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในเขตตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (คณะวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑).

^{๖๙} กานดา จินตามงคล, “การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน”, *การค้นคว้าอิสระ*, (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเนชั่น, ๒๕๕๘).

^{๗๐} ญาดาจี ระเบียบกุล, “ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา : ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๓).

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ทำให้ทราบว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา นั้นก็จะต้องมีการศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาของการจัดการนั้น ว่ามาจากอะไรและจึงศึกษาวิธีการจัดการปัญหาของการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดเป็นแนวทางแห่งการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ มั่งคั่ง ยั่งยืน ยาวนานและเกิดเป็นยุทธศาสตร์

๒.๖.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทศบาล

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดแนวทางในเรื่องข้างต้นดังนี้

สุภาวดี สีนสายอ ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่อง “ความคิดเห็นประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลท่าช้าง มีระดับความคิดเห็นในการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลท่าช้าง ใน ๕ สาขา ประกอบด้วย สาขาพัฒนาสร้างพื้นฐาน สาขาพัฒนาสิ่งแวดล้อม สาขาพัฒนาสังคม สาขาพัฒนาเศรษฐกิจและสาขาพัฒนาการเมือง การบริหารอยู่ในเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพปานกลาง โดยให้ความสำคัญในสาขาพัฒนาสิ่งแวดล้อมอันดับหนึ่ง ข้อเสนอแนะที่เทศบาลตำบลท่าช้าง ดำเนินการดังต่อไปนี้ ๑) จัดส่งเจ้าหน้าที่ออกสำรวจทางระบายน้ำในชุมชนต่างๆ ๒) ทำการสำรวจพื้นที่สาธารณะที่มีอยู่ในเขตเทศบาล จัดสวนสาธารณะส่งเสริมสุขภาพ ได้มีที่พักผ่อน ออกกำลังกาย ๓) เพิ่มการประชาสัมพันธ์กิจกรรมหรือผลงานในโครงการต่างๆ ของเทศบาลให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบความเคลื่อนไหวการปฏิบัติงานของเทศบาล ๔) จัดให้มีหน่วยบริการเคลื่อนไหวยุติที่พบประชาชน บริการในด้านต่างๆ เช่น งานสาธารณสุข งานช่าง งานจัดเก็บภาษีต่างๆ และงานทะเบียนราษฎร อย่างน้อย ๒-๓ เดือนต่อครั้ง^{๗๑}

ช่อพฤกษ์ ผิวภู ได้ทำการศึกษาวินิจฉัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบลชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบลชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ เมื่อจำแนกตามลักษณะทางประชากรพบว่า สถานภาพทางด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพโดยรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจำแนกแจกตามเพศ พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ในด้านพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบความแตกต่างในด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำแนกตามอาชีพพบความแตกต่างในด้านสนับสนุนการปฏิบัติการ ส่วนจำแนกตามอายุนั้น ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมส่วนใหญ่ประชาชนต้องการให้บุคลากรมีความสามัคคีกันและมีการพัฒนาปรับปรุงในแต่ละงานของเทศบาลการแก้ปัญหาเรื่องหน้าที่ใช้สำหรับการอุปโภค และบริโภค น้ำปะปา

^{๗๑} สุภาวดี สีนสายอ, “ความคิดเห็นประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖).

ให้มีความสะอาด และการไหลอย่างต่อเนื่องรวมถึงการรักษาความสะอาดของชุมชน ความสะอาดบนท้องถนนและจัดเก็บขยะเป็นประจำ^{๗๒}

พระไพฑูริย์ เมธิโก (มหาบุญ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์พรหมวิหาร ๔ เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการประยุกต์พรหมวิหาร ๔ เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร พบว่า การประยุกต์พรหมวิหาร ๔ เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ๒. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์พรหมวิหาร ๔ เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตัวแปร พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและรายได้ต่อเดือน มีผลให้ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์พรหมวิหาร ๔ เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ แต่ตัวแปรทางด้านอายุงานนั้น แตกต่างกันซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรมีความเห็นว่าบุคลากรของเทศบาลยังขาดการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เป็นเป็นธรรมาภิบาลโดยแท้จริง จึงทำให้มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ มีความล่าช้าไม่ตรงต่อเวลา^{๗๓}

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเทศบาลจะเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุดได้นั้น ควรใช้หลักการในการจัดการควบคู่กับหลักธรรม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในองค์กร ให้มีระเบียบวินัยมากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นผู้บริหารในองค์กรหรือในเทศบาล จึงควรวางตัวให้เป็นกลาง รวมทั้งควรปรับการกำหนดนโยบาย การวางแผนดำเนินงาน การดำเนินการและปฏิบัติงาน การตรวจสอบและการแก้ไข การทบทวนการจัดการ ให้ทันสมัยโดยทำการศึกษาดูงานในหลายๆ เทศบาลที่ประสบผลสำเร็จในด้านที่เทศบาลของตนยังต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้ตีมีประสิทธิภาพในเทศบาลยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดเป็นกระบวนการที่ดีประชาชนก็จะรู้สึกภูมิใจ และไว้วางใจในการปฏิบัติงานของเทศบาลมากขึ้น

^{๗๒} ช่อพฤกษ์ ผิวภู, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบลชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๐).

^{๗๓} พระไพฑูริย์ เมธิโก (มหาบุญ), “การประยุกต์พรหมวิหาร ๔ เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

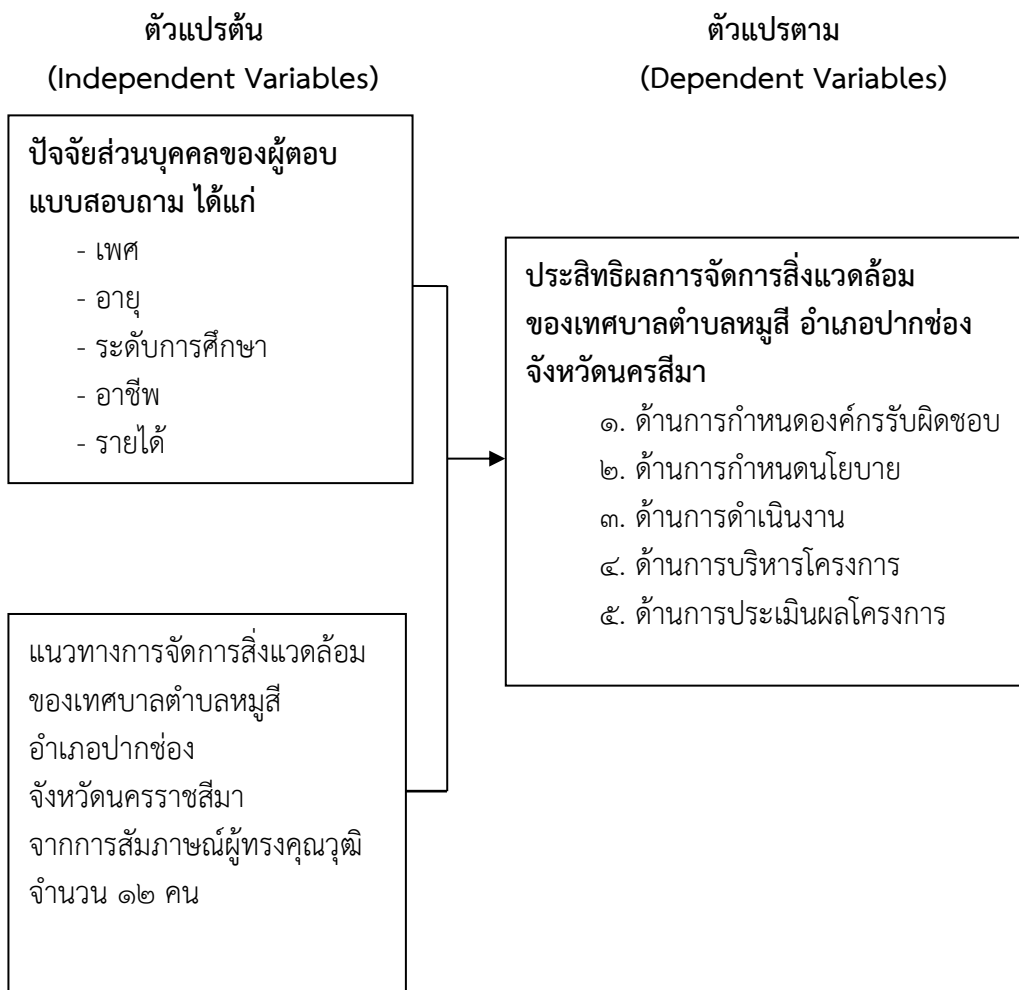
๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ใน ๕ ด้านคือ

๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน
๔. ด้านการบริหารโครงการ
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ



แผนภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการตามลำดับ ๕ ขั้นตอนดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามกับสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ก. เชิงปริมาณ

๑) ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๒,๘๐๖ คน^๑

๒) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้มาจากประชากรจำนวน ๑๒,๘๐๖ คน รวม ๑๙ หมู่บ้าน โดยขั้นตอนดังนี้

๒.๑) ทำการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) และมีวิธีการคำนวณ^๒ ดังนี้

^๑ สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลหมูสี, ระบบสถิติทางการทะเบียน, สํารวจเดือน พฤษภาคม ๒๕๕๙, (ม.ป.ท.), หน้า ๙.

^๒ สุรพล สุยะพรหมและสุทธิรักษ์ ศรีจันทร์เพ็ญ, ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๐๖.

สูตรการคำนวณของ Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดย n = คือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = คือจำนวนประชากร

e = คือความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้

กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ ๕ หรือ ๐.๐๕

ประชากรทั้งหมด ๑๒,๘๐๖ คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{12,806}{1+12,806(0.05)^2}$$

$$n = \frac{12,806}{1+32.015}$$

$$n = \frac{12,806}{33.015}$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่าง $n = ๓๘๗.๘๘$

ดังนั้นจึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๘๘ คน เมื่อได้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม

๒.๒) ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างดังตาราง

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
๑.	บึงเตย	๙๓๖	๒๘
๒.	ใหม่สามัคคี	๔๖๒	๑๔
๓.	ท่ามะปรางค์	๘๕๕	๓๐
๔.	หมูสี	๘๒๓	๒๕
๕.	กุดคล้า	๑,๐๑๔	๓๐
๖.	คลองเตือ	๖๑๗	๑๙
๗.	บ้านไร่พัฒนา	๙๓๔	๒๘
๘.	คลองดินดำ	๘๕๘	๒๖
๙.	เลือดไทย	๓๒๖	๙
๑๐.	เหวปลากั้ง	๕๙๗	๑๘
๑๑.	วังโตนงไต้น	๒๘๘	๙
๑๒.	ท่าช้างใต้	๖๙๑	๒๑
๑๓.	วังประดู่	๒๙๒	๘
๑๔.	เกาะแก้ว	๘๗๖	๒๖
๑๕.	คลองเสื่อ	๙๑๑	๒๗
๑๖.	ท่าช้างเหนือ	๑,๕๐๐	๔๕
๑๗.	คลองเพล	๓๔๐	๑๐
๑๘.	อุทุมพรพัฒนา	๒๙๗	๙
๑๙.	คลองปูน	๑๘๙	๖
รวม		๑๒,๘๐๖	๓๘๘

ข.เชิงคุณภาพ

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน ๑๒ คน ได้แก่

- | | |
|-------------------------------------|--|
| ๑. นายสมเกียรติ พยัคฆ์กุล | นายกเทศมนตรีตำบลหมูสี |
| ๒. นายสนั่น เปาะชนะ | รองนายกเทศมนตรีตำบลหมูสี |
| ๓. ว่าที่ร้อยโทภูมิรัตน์ พรชีโวชาติ | ปลัดเทศบาลตำบลหมูสี |
| ๔. นางปวีณา วังคาม | รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม |
| ๕. นางสาวนันทกา ถุงมณี | พนักงานธุรการ |
| ๖. นางชัชญา แก้วหล้า | พนักงานธุรการ |
| ๗. นายขวัญชัย แวนศิลา | เจ้าหน้าที่เก็บค่าขยะ |
| ๘. นายสมยศ อ่อนน้อม | พนักงานขับรถยนต์ |
| ๙. นายดนุพล โพธิ์สุวรรณ | พนักงานเก็บขนขยะ |
| ๑๐. นายอำนาจ แสนโครต | ราษฎร หมู่ที่ ๓ |
| ๑๑. นายจุก เผ่าจันทิก | ราษฎร หมู่ที่ ๑๗ |
| ๑๒. นายสมบูรณ์ เขตรัมย์ | ราษฎร หมู่ที่ ๔ |

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก.เชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือ

๕. นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

๗. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง แล้วนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๘. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อม ในเขตตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมและเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ส่วนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ “ประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” รวมทั้งหมด ๓๐ ข้อ โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นจากคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

๕ หมายถึง ระดับประสิทธิผลการจัดการ อยู่ในระดับ มากที่สุด

๔ หมายถึง ระดับประสิทธิผลการจัดการ อยู่ในระดับ มาก

๓ หมายถึง ระดับประสิทธิผลการจัดการ อยู่ในระดับ ปานกลาง

๒ หมายถึง ระดับประสิทธิผลการจัดการ อยู่ในระดับ น้อย

๑ หมายถึง ระดับประสิทธิผลการจัดการ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ส่วนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ลักษณะเป็นปลายเปิดให้เลือกตอบแบบเสรี

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

- | | |
|------------------------------|--|
| ๑) รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมานุกร | อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย |
| ๒) ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา | อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย |
| ๓) ผศ.ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี | อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย |
| ๔) ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์ | อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย |
| ๕) ดร.สุรียา รักษาเมือง | อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย |

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนถึงภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและ วัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index: IOC) ได้ค่า IOC^๓ ตั้งแต่ ๐.๖ - ๑.๐ แสดงให้เห็นว่า แบบสอบถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

๓. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข แล้วไปทดลองใช้เครื่องมือ (Try Out) จากกลุ่มตัวอย่างที่มีการจัดการคล้ายคลึงกัน คือ องค์กร บริหารส่วนตำบลขนงพระ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๔ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๗๔๖ แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอ ความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ในการนำไปใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย ต่อไป

ข. เชิงคุณภาพ

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบ สัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

๑) แนวทางในการศึกษาระดับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบล หมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๒) แนวทางการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการ จัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๓) แนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการสิ่งแวดล้อมของ เทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

^๓ ประกอบ กรรณสูต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๒๔๓ -๒๔๔.

^๔ สีน พันธุ์พิณีจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนที่อาศัยในเขตตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๒. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนที่อาศัยในเขตตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๘๘ ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมด ๓๘๘ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐% ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

๒. ทำการนัดวัน เวลาและสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔. นำข้อมูลดิบที่ได้ มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลห่มสี้ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยใช้สถิติ ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), และอธิบายถึงประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลห่มสี้ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลห่มสี้ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้แปลผลข้อความที่ได้จากการประเมินผล ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ยการแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด^๕

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) สำหรับข้อความปลายเปิด ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลได้กำหนดตามกรอบของการวิจัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามกรอบที่ได้กำหนดไว้แล้วทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

^๕ ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์โพรเกรสซิฟ, ๒๕๕๓), หน้า ๗๕.

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการ ดังนี้

๑. นำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
๒. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น แล้วเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
๓. วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
๔. สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๘๘ ชุด มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๓๘๘ คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ แสดงด้วยความถี่และร้อยละ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล (n=๓๘๘)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม			
เพศ		จำนวน	ร้อยละ
	ชาย	๒๑๙	๕๖.๔
	หญิง	๑๖๙	๔๓.๖
	รวม	๓๘๘	๑๐๐.๐
อายุ			
	ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๑๕๒	๓๙.๒
	๓๐ - ๔๐ ปี	๑๑๙	๓๐.๗
	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑	๑๓.๑
	๕๑ ปีขึ้นไป	๖๖	๑๗.๐
	รวม	๓๘๘	๑๐๐.๐
ระดับการศึกษา			
	ประถมศึกษา	๑๐๙	๒๘.๑
	มัธยมศึกษา / ปวช.	๑๑๙	๓๐.๗
	อนุปริญญา / ปวส.	๗๒	๑๘.๖
	ปริญญาตรี	๗๐	๑๘.๐
	ปริญญาโท หรือสูงกว่า	๑๘	๔.๖
	รวม	๓๘๘	๑๐๐.๐
อาชีพ			
	เกษตรกร	๗๘	๒๐.๑
	ค้าขาย	๘๖	๒๒.๒
	รับราชการ	๗๑	๑๘.๓
	รับจ้าง	๑๑๗	๓๐.๒
	อื่นๆ	๓๖	๙.๓
	รวม	๓๘๘	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

(n=๓๘๘)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
รายได้		
ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท	๒๐๐	๕๑.๕
๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๑๑๗	๓๐.๒
๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท	๔๕	๑๑.๖
๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท	๑๗	๔.๔
ตั้งแต่ ๓๐,๐๐๑ ขึ้นไป	๙	๒.๓
รวม	๓๘๘	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” จำแนกได้ดังนี้

เพศ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีจำนวน ๒๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๔ ส่วนเพศหญิงจำนวน ๑๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๖

อายุ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี มีจำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๒ มีอายุระหว่าง ๓๐ - ๔๐ ปี มีจำนวน ๑๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗ มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐ และมีอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี มีจำนวน ๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑ ตามลำดับ

ระดับการศึกษา จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีจำนวน ๑๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน ๑๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๑ มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีจำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๐ และระดับการศึกษา ระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีจำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖ ตามลำดับ

อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง มีจำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๒ อาชีพค้าขาย มีจำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒ อาชีพเกษตรกรกรรม มีจำนวน ๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๑ อาชีพรับราชการ มีจำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓ และอาชีพอื่นๆ มีจำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓ ตามลำดับ

รายได้ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๒๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕ มีรายได้ ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๒ มีรายได้ ๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖ มีรายได้ ๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔ และมีรายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป มีจำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ๒. ด้านการกำหนดนโยบาย ๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน ๔. ด้านการบริหารโครงการ ๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

(n=๓๘๘)

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวม	ระดับประสิทธิผล		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	๓.๕๒	๐.๗๙๒	มาก
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย	๓.๔๗	๐.๘๑๓	ปานกลาง
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๓.๔๑	๐.๘๒๐	ปานกลาง
๔. ด้านการบริหารโครงการ	๓.๔๘	๐.๘๐๔	ปานกลาง
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ	๓.๓๙	๐.๘๗๑	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๔๕	๐.๗๑๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = ๓.๔๕, S.D. = ๐.๗๑๖)

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ (\bar{X} = ๓.๕๒, S.D. = ๐.๗๙๒) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการกำหนดนโยบาย (\bar{X} = ๓.๔๗, S.D. = ๐.๘๑๓) ด้านการบริหารโครงการ (\bar{X} = ๓.๔๘, S.D. = ๐.๘๐๔) ด้านการวางแผนดำเนินงาน (\bar{X} = ๓.๔๑, S.D. = ๐.๘๒๐) ด้านการประเมินผลโครงการ (\bar{X} = ๓.๓๙, S.D. = ๐.๘๗๑) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผล
การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

(n=๓๘๘)

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	ระดับประสิทธิผล		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. เทศบาลได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการ สิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	๓.๕๖	๐.๙๙๖	มาก
๒. ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็ม ความสามารถ	๓.๕๐	๐.๙๓๖	มาก
๓. ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๔๙	๐.๙๔๑	ปานกลาง
๔. ผู้รับผิดชอบมีเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพอ อย่างยิ่งสำหรับการปฏิบัติงาน	๓.๕๒	๐.๙๓๖	มาก
๕. ผู้รับผิดชอบและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลอย่างเต็มที่	๓.๕๓	๐.๙๖๓	มาก
๖. ผู้รับผิดชอบสามารถทำงานร่วมกับประชาชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๔๘	๑.๐๐๒	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๕๒	๐.๙๙๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม
ของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๒$, S.D. = ๐.๙๙๒)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการ
สิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดองค์กร
รับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้รับผิดชอบ
สามารถทำงานร่วมกับประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่เหลืออยู่ใน
ระดับมาก

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดนโยบาย

(n=๓๘๘)

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการกำหนดนโยบาย	ระดับประสิทธิผล		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. เทศบาลกำหนดแนวทางดำเนินงานรณรงค์ปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องที่และนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๕๒	๐.๙๗๑	มาก
๒. เทศบาลกำหนดนโยบายสำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์ สัมกับเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๕๒	๑.๐๑๘	มาก
๓. เทศบาลกำหนดนโยบายรณรงค์การแยกขยะต่างๆ เช่น ขยะเปียก ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๔๘	๑.๑๐๑	ปานกลาง
๔. เทศบาลกำหนดนโยบายด้านพื้นที่ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมีอย่างชัดเจน	๓.๔๑	๑.๐๓๗	ปานกลาง
๕. เทศบาลกำหนดนโยบายในการพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น ลุ่มน้ำลำตะคอง เป็นต้น เพื่อสำหรับใช้ในการอุปโภคและบริโภค	๓.๔๓	๑.๐๑๘	ปานกลาง
๖. เทศบาลกำหนดนโยบายในการปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อทำให้สิ่งแวดล้อมมีความสมดุลมากขึ้น	๓.๔๘	๐.๙๗๑	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๔๗	๐.๘๑๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดนโยบาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๗$, S.D. = ๐.๘๑๓)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดนโยบาย อยู่ในระดับมาก คือ เทศบาลกำหนดแนวทางดำเนินงานรณรงค์ปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องที่และนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและเทศบาลกำหนดนโยบายสำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์ สัมกับเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผนดำเนินงาน

(n=๓๘๘)

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการวางแผนดำเนินงาน	ระดับประสิทธิผล		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. เทศบาลจัดทำแผนในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	๓.๔๕	๐.๙๖๕	ปานกลาง
๒. เทศบาลมีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานอย่างชัดเจน	๓.๓๕	๐.๙๖๗	ปานกลาง
๓. เทศบาลวางแผนดำเนินงานโดยการกำหนดระยะเวลาทั้งสั้นและยาวได้อย่างเหมาะสม	๓.๓๗	๐.๙๗๙	ปานกลาง
๔. เทศบาลมีการวางแผนดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับประชาชน	๓.๔๐	๑.๐๒๖	ปานกลาง
๕. เทศบาลมีการวางแผนโครงการโดยเน้นการกำจัดมลภาวะสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๔๗	๑.๐๓๐	ปานกลาง
๖. เทศบาลมีการประเมินผลและปรับปรุงแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	๓.๔๔	๑.๐๑๑	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๔๑	๐.๘๒๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผนดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๑$, S.D. = ๐.๘๒๐)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผนดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารโครงการ

(n=๓๘๘)

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารโครงการ	ระดับประสิทธิผล		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. เทศบาลมีการบริหารโครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน	๓.๔๑	๐.๙๙๖	ปานกลาง
๒. เทศบาลมีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม	๓.๔๒	๑.๐๖๔	ปานกลาง
๓. เทศบาลมีทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการอย่างเพียงพอ	๓.๕๘	๐.๙๕๔	มาก
๔. เทศบาลมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการอย่างเหมาะสม	๓.๕๓	๐.๙๗๙	มาก
๕. เทศบาลมีกระบวนการในการดำเนินงานที่ชัดเจน	๓.๔๖	๐.๙๕๗	ปานกลาง
๖. เทศบาลมีการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓.๔๗	๐.๙๓๘	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๔๘	๐.๘๐๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๘$, S.D. = ๐.๘๐๔)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารโครงการ อยู่ในระดับมาก คือ เทศบาลมีทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการอย่างเพียงพอและเทศบาลมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการอย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผล
การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
ด้านการประเมินผลโครงการ

(n=๓๓๘)

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลโครงการ	ระดับประสิทธิผล		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. เทศบาลมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการสิ่งแวดล้อม	๓.๔๓	๐.๙๗๔	ปานกลาง
๒. เทศบาลมีคณะกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถในการประเมินผล	๓.๓๘	๑.๐๒๑	ปานกลาง
๓. เทศบาลมีการประเมินผลตามกิจกรรมที่ กำหนดไว้	๓.๔๑	๑.๐๑๗	ปานกลาง
๔. ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล กิจกรรม	๓.๓๘	๐.๙๙๘	ปานกลาง
๕. เทศบาลมีการแจ้งผลการประเมินให้ทราบ อย่างเปิดเผย	๓.๓๖	๑.๑๐๑	ปานกลาง
๖. เทศบาลมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข	๓.๓๗	๑.๑๗๓	ปานกลาง
ภาพรวม	๓.๓๙	๐.๘๗๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม
ของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลโครงการ โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๙$, S.D. = ๐.๘๗๑)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการ
สิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลโครงการ
อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ

(n=๓๘๘)

ประสิทธิผลการจัดการ สิ่งแวดล้อม	เพศ				t	Sig.
	ชาย (๒๑๙ คน)		หญิง (๑๖๙ คน)			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
๑. ด้านการกำหนดองค์กร รับผิดชอบ	๓.๕๐	๐.๘๒๖	๓.๕๔	๐.๗๔๗	-๐.๔๑๙	๐.๖๗๖
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย	๓.๔๖	๐.๘๒๕	๓.๔๘	๐.๗๙๙	-๐.๒๐๗	๐.๘๓๖
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน	๓.๓๙	๐.๘๔๑	๓.๔๕	๐.๗๙๒	-๐.๗๗๕	๐.๔๓๙
๔. ด้านการบริหารโครงการ	๓.๔๕	๐.๘๑๗	๓.๕๑	๐.๗๘๙	-๐.๗๑๖	๐.๔๗๔
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ	๓.๓๑	๐.๘๖๙	๓.๔๙	๐.๘๖๗	-๒.๐๑๘*	๐.๐๔๔
รวม	๓.๔๒	๐.๗๓๗	๓.๔๙	๐.๖๘๗	-๐.๙๖๘	๐.๓๓๔

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมจำแนกตามเพศพบว่า ไม่แตกต่างกัน (t = -๐.๙๖๘, Sig. = ๐.๓๓๔) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน ด้านการประเมินผลโครงการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ

(n=๓๘๘)

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๓๙	๓	๐.๘๔๖	๑.๓๕๔	๐.๒๕๗
	ภายในกลุ่ม	๒๔๐.๐๗๙	๓๘๔	๐.๖๒๕		
	รวม	๒๔๒.๖๑๙	๓๘๗			
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	๑.๙๓๘	๓	๐.๖๔๖	๐.๙๗๗	๐.๔๐๓
	ภายในกลุ่ม	๒๕๓.๘๒๔	๓๘๔	๐.๖๖๑		
	รวม	๒๕๕.๗๖๒	๓๘๗			
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๐๔๒	๓	๐.๖๘๑	๑.๐๑๓	๐.๓๘๗
	ภายในกลุ่ม	๒๕๗.๙๘๔	๓๘๔	๐.๖๗๒		
	รวม	๒๖๐.๐๒๗	๓๘๗			
๔. ด้านการบริหารโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๓๔๓	๓	๒.๑๑๔	๓.๓๒๗*	๐.๐๒๐
	ภายในกลุ่ม	๒๔๔.๐๓๔	๓๘๔	๐.๖๓๖		
	รวม	๒๕๐.๓๗๗	๓๘๗			
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๖๒๔	๓	๒.๒๐๘	๒.๙๕๒*	๐.๐๓๓
	ภายในกลุ่ม	๒๘๗.๒๕๗	๓๘๔	๐.๗๔๘		
	รวม	๒๙๓.๘๘๑	๓๘๗			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๓๑๐	๓	๑.๑๐๓	๒.๑๗๓	๐.๐๙๑
	ภายในกลุ่ม	๑๙๔.๙๓๔	๓๘๔	๐.๕๐๘		
	รวม	๑๙๘.๒๔๔	๓๘๗			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมจำแนกตามอายุพบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F = ๒.๑๗๓$, $Sig. = ๐.๐๙๑$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันในการบริหารโครงการ ($F = ๓.๓๒๗$, $Sig. = ๐.๐๒๐$) และด้านการประเมินผลโครงการ ($F = ๒.๙๕๒$, $Sig. = ๐.๐๓๓$) ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างอย่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) ในด้านการบริหารโครงการและด้านการประเมินผลโครงการ ดังตารางที่ ๔.๑๐ - ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน **ด้านการบริหารโครงการ**

(n=๓๘๘)

อายุ	\bar{X}	อายุ			
		ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓๐ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๖๑	๓.๓๒	๓.๓๘	๓.๕๕
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓.๖๑	-	๐.๒๙*	๐.๒๓	๐.๐๖
๓๐ - ๔๐ ปี	๓.๓๒	-	-	-๐.๐๖	-๐.๒๓
๔๑ - ๕๐ ปี	๓.๓๘	-	-	-	-๐.๑๗
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๕๕	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารโครงการ มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๓๐ - ๔๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน **ด้านการประเมินผลโครงการ**

(n=๓๘๘)

อายุ	\bar{X}	อายุ			
		ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓๐ - ๔๐ ปี	๔๑ - ๕๐ ปี	๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๕๔	๓.๒๓	๓.๓๖	๓.๓๖
ต่ำกว่า ๓๐ ปี	๓.๕๔	-	๐.๓๑*	๐.๑๘	๐.๑๘
๓๐ - ๔๐ ปี	๓.๒๓	-	-	-๐.๑๓	-๐.๑๓
๔๑ - ๕๐ ปี	๓.๓๖	-	-	-	-๐.๐๐
๕๑ ปีขึ้นไป	๓.๓๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลโครงการ มากกว่า ประชาชนที่มีอายุ ๓๐ - ๔๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการ
สิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ
เทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๓๘๘)

ประสิทธิผลการจัดการ สิ่งแวดล้อม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการกำหนด องค์กรรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	๔.๓๑๑	๔	๑.๐๗๘	๑.๗๓๒	๐.๑๔๒
	ภายในกลุ่ม	๒๓๘.๓๐๘	๓๘๓	๐.๖๒๒		
	รวม	๒๔๒.๖๑๙	๓๘๗			
๒. ด้านการกำหนด นโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๒๘	๔	๐.๕๕๗	๐.๘๔๑	๐.๕๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๕๓.๕๓๔	๓๘๓	๐.๖๖๒		
	รวม	๒๕๕.๗๖๒	๓๘๗			
๓. ด้านการวางแผน ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๘๕	๔	๐.๗๒๑	๑.๐๗๔	๐.๓๖๙
	ภายในกลุ่ม	๒๕๗.๑๔๑	๓๘๓	๐.๖๗๑		
	รวม	๒๖๐.๐๒๗	๓๘๗			
๔. ด้านการบริหาร โครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๔.๓๔๖	๔	๑.๐๘๗	๑.๖๙๒	๐.๑๕๑
	ภายในกลุ่ม	๒๔๖.๐๓๐	๓๘๓	๐.๖๔๒		
	รวม	๒๕๐.๓๗๗	๓๘๗			
๕. ด้านการประเมินผล โครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๓๓๓	๔	๑.๕๘๓	๒.๑๐๙	๐.๐๗๙
	ภายในกลุ่ม	๒๘๗.๕๔๘	๓๘๓	๐.๗๕๑		
	รวม	๒๙๓.๘๘๑	๓๘๗			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๘๖	๔	๐.๙๒๒	๑.๘๑๔	๐.๑๒๕
	ภายในกลุ่ม	๑๙๔.๕๕๘	๓๘๓	๐.๕๐๘		
	รวม	๑๙๘.๒๔๔	๓๘๗			

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการ
จัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนก
ตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน (F=๑.๘๑๔, Sig.= ๐.๑๒๕) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการ
วิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อ
ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๘๘)

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๖๙๑	๔	๑.๖๗๓	๒.๗๑๖*	๐.๐๓๐
	ภายในกลุ่ม	๒๓๕.๙๒๘	๓๘๓	๐.๖๑๖		
	รวม	๒๔๒.๖๑๙	๓๘๗			
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	๔.๔๖๙	๔	๑.๑๑๗	๑.๗๐๓	๐.๑๔๙
	ภายในกลุ่ม	๒๕๑.๒๙๓	๓๘๓	๐.๖๕๖		
	รวม	๒๕๕.๗๖๒	๓๘๗			
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	๕.๑๗๒	๔	๑.๒๙๓	๑.๙๔๓	๐.๑๐๓
	ภายในกลุ่ม	๒๕๔.๘๕๕	๓๘๓	๐.๖๖๕		
	รวม	๒๖๐.๐๒๗	๓๘๗			
๔. ด้านการบริหารโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๒๘๕	๔	๓.๐๗๑	๔.๙๔๑**	๐.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๒๓๘.๐๙๑	๓๘๓	๐.๖๒๒		
	รวม	๒๕๐.๓๗๗	๓๘๗			
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๕๕๖	๔	๒.๖๓๙	๓.๕๖๗**	๐.๐๐๗
	ภายในกลุ่ม	๒๘๓.๓๒๕	๓๘๓	๐.๗๔๐		
	รวม	๒๙๓.๘๘๑	๓๘๗			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๗.๑๙๒	๔	๑.๗๙๘	๓.๖๐๕**	๐.๐๐๗
	ภายในกลุ่ม	๑๙๑.๐๕๑	๓๘๓	๐.๔๙๙		
	รวม	๑๙๘.๒๔๔	๓๘๗			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ พบว่า แตกต่างกัน ($F = ๓.๖๐๕$, $Sig. = ๐.๐๐๗$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันในด้านการบริหารโครงการ ($F = ๔.๙๔๑$, $Sig. = ๐.๐๐๑$) และด้านการประเมินผลโครงการ ($F = ๓.๕๖๗$, $Sig. = ๐.๐๐๗$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ส่วนในด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ($F = ๒.๗๑๖$, $Sig. = ๐.๐๓๐$) แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างอย่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) ในด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ด้านการบริหารโครงการและด้านการประเมินผลโครงการ ดังตารางที่ ๔.๑๔ - ๔.๑๖

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลห่มสี้ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ (n=๓๘๘)

อาชีพ	อาชีพ	อาชีพ				
		เกษตรกรกรรม	ค้าขาย	รับราชการ	รับจ้าง	อื่นๆ
	\bar{X}	๓.๕๐	๓.๒๙	๓.๕๙	๓.๖๓	๓.๕๘
เกษตรกรกรรม	๓.๕๐	-	๐.๒๑	-๐.๐๙	-๐.๑๓	-๐.๐๘
ค้าขาย	๓.๒๙	-	-	-๐.๓๐*	-๐.๓๔*	-๐.๒๙
รับราชการ	๓.๕๙	-	-	-	-๐.๐๔	๐.๐๑
รับจ้าง	๓.๖๓	-	-	-	-	๐.๐๕
อื่นๆ	๓.๕๘	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ น้อยกว่า อาชีพรับราชการและอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน ด้านการบริหารโครงการ

(n=๓๘๘)

อาชีพ	\bar{X}	อาชีพ				
		เกษตรกร	ค้าขาย	รับราชการ	รับจ้าง	อื่นๆ
		๓.๔๔	๓.๑๗	๓.๕๖	๓.๖๑	๓.๗๑
เกษตรกร	๓.๔๔	-	๐.๒๗*	-๐.๑๒	-๐.๑๗	-๐.๒๗
ค้าขาย	๓.๑๗	-	-	-๐.๓๙*	-๐.๔๔*	-๐.๕๔*
รับราชการ	๓.๕๖	-	-	-	-๐.๐๕	-๐.๑๕
รับจ้าง	๓.๖๑	-	-	-	-	-๐.๑๐
อื่นๆ	๓.๗๑	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารโครงการ มากกว่า อาชีพค้าขาย

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม น้อยกว่า อาชีพรับราชการ อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน ด้านประเมินผลโครงการ

(n=๓๘๘)

อาชีพ	\bar{X}	อาชีพ				
		เกษตรกร	ค้าขาย	รับราชการ	รับจ้าง	อื่นๆ
		๓.๔๒	๓.๑๑	๓.๕๒	๓.๔๒	๓.๖๕
เกษตรกร	๓.๔๒	-	๐.๓๑*	-๐.๑๐	๐.๐๐	-๐.๒๓
ค้าขาย	๓.๑๑	-	-	-๐.๔๑*	-๐.๓๑*	-๐.๕๔*
รับราชการ	๓.๕๒	-	-	-	๐.๑๐	-๐.๑๓
รับจ้าง	๓.๔๒	-	-	-	-	-๐.๒๓
อื่นๆ	๓.๖๕	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารโครงการ มากกว่า อาชีพค้าขาย

ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม น้อยกว่า อาชีพรับราชการ อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้

(n=๓๘๘)

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	๗.๐๕๙	๔	๑.๗๖๕	๒.๘๖๙*	๐.๐๒๓
	ภายในกลุ่ม	๒๓๕.๕๖๐	๓๘๓	๐.๖๑๕		
	รวม	๒๔๒.๖๑๙	๓๘๗			
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	๘.๒๐๖	๔	๒.๐๕๒	๓.๑๗๔*	๐.๐๑๔
	ภายในกลุ่ม	๒๔๗.๕๕๖	๓๘๓	๐.๖๔๖		
	รวม	๒๕๕.๗๖๒	๓๘๗			
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๗๑๙	๔	๓.๑๘๐	๔.๙๒๔**	๐.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๒๔๗.๓๐๘	๓๘๓	๐.๖๔๖		
	รวม	๒๖๐.๐๒๗	๓๘๗			
๔. ด้านการบริหารโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๑๖.๔๒๖	๔	๔.๑๐๖	๖.๗๒๓**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๓๓.๙๕๑	๓๘๓	๐.๖๑๑		
	รวม	๒๕๐.๓๗๗	๓๘๗			
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	๑๖.๒๗๑	๔	๔.๐๖๘	๕.๖๑๒**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๗๗.๖๑๐	๓๘๓	๐.๗๒๕		
	รวม	๒๙๓.๘๘๑	๓๘๗			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๘๘๑	๔	๒.๘๗๐	๕.๘๘๖**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๘๖.๗๖๓	๓๘๓	๐.๔๘๘		
	รวม	๑๙๘.๖๔๔	๓๘๗			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๗ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมจำแนกตามรายได้ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑ ($F = ๕.๘๘๖$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันในด้านการวางแผนดำเนินการ ($F = ๔.๙๒๔$, $Sig. = ๐.๐๐๑$) ด้านการบริหารโครงการ ($F = ๖.๗๒๓$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ด้านการประเมินผลโครงการ ($F = ๕.๖๑๒$, $Sig. = ๐.๐๐๐$) ส่วนด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ($F = ๒.๘๖๙$, $Sig. = ๐.๐๒๓$) และด้านการกำหนดนโยบาย ($F = ๓.๑๗๔$, $Sig. = ๐.๐๑๔$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างอย่างน้อยที่สำคัญที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๘ - ๔.๒๒

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างอย่างน้อยที่สำคัญที่สุดของประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน **ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ**
(n=๓๘๘)

รายได้	\bar{X}	รายได้				
		ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ บาท	๒๕,๐๐๑ บาท	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๖๐	๓.๓๗	๓.๔๒	๓.๕๐	๔.๐๔
ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๖๐	-	๐.๒๓*	๐.๑๘	๐.๑๐	-๐.๔๔
๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๓๗	-	-	-๐.๐๕	-๐.๑๓	-๐.๖๗*
๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท	๓.๔๒	-	-	-	-๐.๐๘	-๐.๖๒*
๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๕๐	-	-	-	-	-๐.๕๔
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๐๔	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลโครงการ มากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท

ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท และรายได้ ๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม น้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผล
การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดย
จำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน ด้านการกำหนดนโยบาย

(n=๓๘๘)

รายได้	\bar{X}	รายได้				
		ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท	๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๕๖	๓.๓๒	๓.๔๐	๓.๔๓	๔.๑๑
ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๕๖	-	๐.๒๔*	๐.๑๖	๐.๑๓	-๐.๕๕*
๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๓๒	-	-	-๐.๐๘	-๐.๑๑	-๐.๗๙*
๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท	๓.๔๐	-	-	-	-๐.๐๓	-๐.๗๑*
๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๔๓	-	-	-	-	-๐.๖๘*
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๑๑	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็น
ต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลโครงการ มากกว่า ประชาชนที่มีรายได้
๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท

ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท ๒๐,๐๐๑ -
๒๕,๐๐๐ บาท และ ๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม
น้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผล
การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลห่มมุณี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดย
จำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน ด้านการวางแผนดำเนินงาน

(n=๓๘๘)

รายได้	รายได้					
	ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ บาท	๒๕,๐๐๑ บาท	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	
\bar{X}	๓.๕๓	๓.๒๒	๓.๒๖	๓.๔๔	๔.๑๓	
ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๕๓	-	๐.๓๑*	๐.๒๗*	๐.๐๙	-๐.๖๐*
๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๒๒	-	-	-๐.๐๔	-๐.๒๒	-๐.๙๑*
๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๑ บาท	๓.๒๖	-	-	-	-๐.๑๘	-๐.๘๗*
๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๑ บาท	๓.๔๔	-	-	-	-	-๐.๖๙*
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๑๓	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท มีความ
คิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลโครงการ มากกว่า ประชาชนที่มี
รายได้ ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาทและ ๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๑ บาท

ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท ๒๐,๐๐๑ -
๒๕,๐๐๑ บาทและ ๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๑ บาท มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม
น้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผล
การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดย
จำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน **ด้านการบริหารโครงการ**

(n=๓๘๘)

รายได้	ต่ำกว่า	รายได้				บาทขึ้นไป
		๑๕,๐๐๐	๒๐,๐๐๑	๒๕,๐๐๑	๓๐,๐๐๑	
	๑๕,๐๐๐	-	-	-	-	
	บาท	๒๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๓๐,๐๐๐		
		บาท	บาท	บาท		
\bar{X}		๓.๕๙	๓.๒๑	๓.๔๗	๓.๕๘	๔.๒๖
ต่ำกว่า						
๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๕๙	-	๐.๓๘*	๐.๑๒	๐.๐๑	-๐.๖๗*
๑๕,๐๐๐ -						
๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๒๑	-	-	-๐.๒๖	-๐.๓๗	-๑.๐๕*
๒๐,๐๐๑ -						
๒๕,๐๐๐ บาท	๓.๔๗	-	-	-	-๐.๑๑	-๐.๗๙*
๒๕,๐๐๑ -						
๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๕๘	-	-	-	-	-๐.๖๘*
๓๐,๐๐๑						
บาทขึ้นไป	๔.๒๖	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท มีความ
คิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลโครงการ มากกว่า ประชาชนที่มี
รายได้ ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท

ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท ๒๐,๐๐๑ -
๒๕,๐๐๐ บาทและ ๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม
น้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลห่มสี อำเภอกงหรา จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมใน ด้านการประเมินผลโครงการ

(n=๓๘๘)

รายได้	\bar{X}	รายได้				
		ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท	๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท	๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๕๓	-	๐.๔๑*	๐.๒๑	-๐.๐๒	-๐.๔๗
๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๓.๑๒	-	-	-๐.๒๐	-๐.๔๓	-๐.๘๘*
๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท	๓.๓๒	-	-	-	-๐.๒๓	-๐.๖๘*
๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท	๓.๕๕	-	-	-	-	-๐.๔๕
๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๐๐	-	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการประเมินผลโครงการ มากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท

ประชาชนที่มีรายได้ ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาทและ ๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม น้อยกว่า ประชาชนที่มีรายได้ ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๓ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ ๑ - ๕

(n=๓๘๘)

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม	-๐.๙๖๘	-	๐.๓๓๔	-	✓
๒.	อายุ	ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม		๒.๑๗๓	๐.๐๙๑	-	✓
๓.	ระดับการศึกษา	ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม		๑.๘๑๔	๐.๑๒๕	-	✓
๔.	อาชีพ	ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม		๓.๖๐๕	๐.๐๐๗	✓	-
๕.	รายได้	ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม		๕.๘๘๖	๐.๐๐๐	✓	-

จากตารางที่ ๔.๒๓ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๔ - ๔.๓๓

ตารางที่ ๔.๒๔ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ผู้รับผิดชอบมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่	๓
๒.	ผู้รับผิดชอบยังมีเครื่องมือที่ไม่เพียงพอ ทำให้มีอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า	๒
๓.	ผู้ปฏิบัติหน้าที่หนึ่งคนรับผิดชอบงานหลายด้าน ผลทำให้งานล่าช้า ผิดพลาด	๓

ตารางที่ ๔.๒๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสีอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรเพิ่มผู้รับผิดชอบสำหรับการปฏิบัติหน้าที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดเป็นประสิทธิผลที่ดีมากอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้	๓
๒.	ควรจัดหาเครื่องมือให้เพียงพอ จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่รวดเร็วมากขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	๒
๓.	ควรกำหนดเพิ่มผู้รับผิดชอบ เพื่อเป็นการกระจายหน้าที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากขึ้น	๓

ตารางที่ ๔.๒๖ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดนโยบาย

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวบางส่วนไม่ใส่ใจในนโยบายรณรงค์การคัดแยกขยะอย่างจริงจัง	๑
๒.	การกำหนดนโยบายด้านการปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อสร้างความสมดุลของธรรมชาตินั้น ยังมีการขาด้านในการดูแลรักษาอย่างจริงจัง	๒
๓.	การกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ยังขาดการประชาสัมพันธ์เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	๓

ตารางที่ ๔.๒๗ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสีอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการกำหนดนโยบาย

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้เห็นถึงประโยชน์ของการคัดแยกขยะอย่างจริงจัง	๑
๒.	เมื่อกำหนดนโยบายแล้วควรที่จะติดตามผลของนโยบายนั้นๆ ควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดการแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	๒
๓.	ควรทำประชาพิจารณ์จากพื้นที่ชุมชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายได้ตรงตามความต้องการของประชาชน	๓

ตารางที่ ๔.๒๘ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผนดำเนินงาน

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ประชาชนในชุมชนให้ความร่วมมือน้อยมากในการจัดทำแผนดำเนินงาน	๓
๒.	ประชาชนไม่ได้รับข่าวสาร/เทศบาลไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนดำเนินการอย่างจริงจัง ผลทำให้เทศบาลไม่ได้ทราบปัญหาที่แท้จริงจากประชาชนในพื้นที่	๓

ตารางที่ ๔.๒๙ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผนดำเนินงาน

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ประชาชนต้องให้ความร่วมมือในการลงพื้นที่สำรวจหรือการให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ที่เป็นจริง	๑
๒.	ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนเพื่อจะได้ร่วมกันกับเทศบาลในการวางแผนดำเนินงาน	๒
๓.	ควรสร้างเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขึ้นมาเพื่อให้มีหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในการวางแผนดำเนินงาน	๑

ตารางที่ ๔.๓๐ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารโครงการ

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอสำหรับการบริหารโครงการ ผลทำให้ปฏิบัติงานล่าช้า	๓
๒.	การบริหารโครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการไม่เพียงพอ ทำให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานหลายด้านดูแลไม่ทั่วถึง	๒

ตารางที่ ๔.๓๑ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารโครงการ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอสำหรับการบริหารโครงการ	๓
๒.	ควรมีการบริหารโครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการให้ชัดเจน	๒

ตารางที่ ๔.๓๒ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลโครงการ

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	คณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยตรงในการประเมินผลโครงการ	๑
๒.	ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานของเทศบาล ผลทำให้ไม่สามารถประเมินความสำเร็จในการบริหารโครงการได้อย่างแท้จริง	๒
๓.	ไม่มีการแจ้งผลประเมินให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง ผลทำให้ไม่ได้ทราบความคิดเห็นของการประเมินผลจากประชาชนได้อย่างแท้จริง	๕

ตารางที่ ๔.๓๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประเมินผลโครงการ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรจัดตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยตรงในการประเมินผลโครงการ	๑
๒.	ควรมีการแจ้งผลประเมินให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง เช่น ทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนคนรุ่นใหม่ได้เข้าถึงการดำเนินงานโครงการต่างๆ ของเทศบาลได้สะดวกมากขึ้น	๗

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตามกรอบแนวคิดของสุเทพ ชีรศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย ๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ๒. ด้านการกำหนดนโยบาย ๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน ๔. ด้านการบริหารโครงการ ๕. ด้านการประเมินผลโครงการ ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน ๑๒ คน ตามรายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ พบว่า องค์กรผู้รับผิดชอบกำหนดได้อย่างเหมาะสมลงตัวแล้ว โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กองงานสาธารณสุข ทั้งความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังมีปัญหาเรื่องเครื่องมือยังไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ยังมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่บางช่วงเวลา โดยเฉพาะในฤดูแห่งการท่องเที่ยว แต่ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดีและมีประสิทธิภาพ^๑ และยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถทำงานร่วมกับประชาชนได้เป็นอย่างดี เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เรียกได้ว่าทำงานร่วมกับประชาชนทุกวัน แต่ถ้ามีการเพิ่มจำนวนเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้นได้นั้น^๒ ที่สำคัญงานด้านสิ่งแวดล้อมจะประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน^๓ เรื่องเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพอสำหรับงานสิ่งแวดล้อมด้านขยะ แต่ด้านอื่นๆ เช่น ด้านอากาศ ด้านทรัพยากรน้ำ ยังไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัยที่จะนำมาตรวจวัดมลภาวะ^๔ เรื่องเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพอสำหรับงานสิ่งแวดล้อมด้านขยะ แต่ด้านอื่นๆ เช่น ด้านอากาศ ด้านทรัพยากรน้ำ ยังไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัยที่จะนำมาตรวจวัดมลภาวะ^๕ เรื่องเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพอสำหรับงานสิ่งแวดล้อมด้านขยะ แต่ด้านอื่นๆ เช่น ด้านอากาศ ด้านทรัพยากรน้ำ ยังไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัยที่จะนำมาตรวจวัดมลภาวะ^๖ หากมีการกำหนดองค์กรผู้รับผิดชอบเพิ่มจำนวนมากขึ้น และเน้นความร่วมมือจากประชาชนเปิดโอกาส ประสานงานสื่อสาร เป็นต้น จะทำให้ผู้รับผิดชอบทำงานได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น^๗ การทำงานก็จะประสิทธิผลในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างน่าพอใจ ถ้าหากเสริมเรื่องเครื่องมือที่ใช้ในการวัดมลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียงได้จะเป็นการดียิ่งขึ้น^๘ และประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการ

^๑ สัมภาษณ์ นายสมเกียรติ พยัคฆ์กุล, นายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^๒ สัมภาษณ์ นายสนั่น เปาะชนะ, รองนายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^๓ สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยโทภูมินันท์ พรชีโวชาติ, ปลัดเทศบาลตำบลหมูสี, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^๔ สัมภาษณ์ นางปวีณา วัจนคาม, รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^๕ สัมภาษณ์ นางสาวนันทกา ถุงมณี, พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^๖ สัมภาษณ์ นางชัชญา แก้วหล้า, พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^๗ สัมภาษณ์ นายขวัญชัย แวนศิลา, เจ้าหน้าที่เก็บค่าขยะ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^๘ สัมภาษณ์ นายสมยศ อ่อนน้อม, พนักงานขับรถยนต์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

สิ่งแวดล้อมร่วมกับผู้รับผิดชอบจะทำให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น^๙ เมื่อได้เพิ่มจำนวนผู้รับผิดชอบมากขึ้นจะทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดเป็นประสิทธิผลมากขึ้น แต่ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่นั้นก็สามารถทำงานได้นำพอใจอยู่แล้ว^{๑๐} และผู้รับผิดชอบได้เครื่องมือที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่นั้น จะทำให้มีการจัดการได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น^{๑๑} ดังนั้นการได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะฉะนั้นผู้รับผิดชอบต้องมีอริยาสัยที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มความสามารถมากกว่านี้ จะทำให้เข้าใจ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อมต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนจะทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๒}

สรุป องค์กรผู้รับผิดชอบกำหนดได้อย่างเหมาะสมลงตัวแล้ว ทั้งความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจะปฏิบัติหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อมจะให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้รับผิดชอบต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนด้วยจึงจะเกิดเป็นประสิทธิผล และควรเน้นความร่วมมือจากประชาชนเปิดโอกาส ประสานงาน สื่อสาร ดังนั้นการได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ ผู้รับผิดชอบต้องมีอริยาสัยในการปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มความสามารถมากกว่านี้จะทำให้จัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการกำหนดนโยบาย พบว่า นโยบายรณรงค์การปลูกจิตสำนึกของประชาชนและนักท่องเที่ยวให้ตระหนักถึงการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมนั้น ทางเทศบาลจะเน้นมากเรื่องนี้ โดยเริ่มจากการปลูกจิตสำนึกให้กับเด็กๆ ในโรงเรียน^{๑๓} เป็นสำคัญโดยเฉพาะให้มีการรณรงค์ในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง^{๑๔} ปลูกจิตสำนึกของประชาชนและนักท่องเที่ยว ตลอดจนถึงนโยบายด้านการปรับภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับเมืองแห่งการท่องเที่ยว เพราะการท่องเที่ยวแล้วจะทำให้เกิดรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นและเป็นการสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อมจะทำให้เห็นประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นรูปธรรม^{๑๕} การกำหนดนโยบายหากจะเกิดเป็นประสิทธิผลมากขึ้น เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะลงพื้นที่ทำประชาคมจากชุมชนจะทำให้เข้าใจปัญหาและสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างตรงประเด็น โดยการเชิญผู้นำชุมชนต่างๆ เข้ามาร่วมในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นบ่อยๆ ก็จะทำให้การกำหนดนโยบายง่ายขึ้น^{๑๖} การกำหนดนโยบายที่ดีควรได้รับประชาคมจากชุมชนต่างๆ เพราะแต่ละพื้นที่ก็มีความต้องการที่แตกต่างกันไป แต่ในขณะที่เดียวกันต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าด้วย^{๑๗} อีกประการหนึ่งเพื่อเป็นการ

^๙ สัมภาษณ์ นายดนุพล โพธิ์สุวรรณ, พนักงานเก็บขยะ, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นายอำนาจ แสนโคตร, ราษฎร หมู่ที่ ๓, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายจุก เฝ้าจันทิก, ราษฎร หมู่ที่ ๑๗, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายสมบุรณ์ เขตรัมย์, ราษฎร หมู่ที่ ๔, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายสมเกียรติ พยัคฆ์กุล, นายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายสนั่น เปาะชนะ, รองนายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕} สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยโทภูมินันท์ พรชีโวชาติ, ปลัดเทศบาลตำบลหมูสี, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นางปวีณา ว่างคาม, รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางสาวนันทกา ฤกษ์มณี, พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

เสริมสร้างการเรียนรู้สำหรับการคัดแยกขยะ ผลที่ได้คือจะส่งผลต่อการสร้างรายได้ให้ตนเอง^{๑๘} การกำหนดนโยบายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ส่วนหนึ่งคือ การได้รับความร่วมมือจากประชาชน จึงทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดเป็นประสิทธิผลอย่างชัดเจน ทั้งประชาชนก็ให้การยอมรับและภูมิใจว่าได้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการสิ่งแวดล้อม^{๑๙} แต่ยังมีอุปสรรคในบางพื้นที่ที่ยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือในด้านการกำหนดนโยบายคือยังอาจไม่คำนึงถึงประโยชน์ในการให้ความคิดเห็นมากนัก เนื่องจากไม่มีเวลาในการเข้าร่วมการลงประชามติลงความเห็นในการกำหนดนโยบาย^{๒๐} นโยบายการปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้รับผิดชอบได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น เนื่องจากผู้รับผิดชอบจะได้ไม่เสียเวลาในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง^{๒๑} นโยบายในการปลูกต้นไม้เพื่อทำให้พื้นที่มีธรรมชาติเกิดความสมดุลมากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรกำหนดและทำเป็นประจำ แต่ในขณะเดียวกันเมื่อปลูกต้นไม้แล้วก็ควรคำนึงถึงการดูแลรักษาด้วย หรือกำหนดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม จะทำให้สิ่งแวดล้อมมีความรื่นรมย์มากขึ้นสมกับเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวโดยแท้จริง^{๒๒} ประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าถึงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมมากเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีเวลาเข้ารับฟังร่วมกำหนดนโยบาย ควรที่จะกำหนดวันเวลาในการกำหนดนโยบายในการลงพื้นที่ในการรับฟังนโยบายให้สอดคล้องกับวัน เวลาที่ประชาชนสะดวกจะเป็นการดียิ่งขึ้น^{๒๓} และที่สำคัญหากมีการเชิญผู้ประกอบการทุกๆ แห่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายให้จริงจังกว่านี้ก็จะดีมาก^{๒๔}

สรุป การกำหนดนโยบายควรคำนึงถึงความคุ้มค่าของงบประมาณ ความสำเร็จ ผลที่ได้รับและควรตระหนักถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม ผู้รับผิดชอบควรจะลงพื้นที่ทำประชาคมจากชุมชน จะทำให้เข้าใจปัญหา ความต้องการและสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างตรงประเด็น เพราะแต่ละพื้นที่ก็มีความต้องการที่แตกต่างกันไป ประชาชนบางส่วนยังไม่เข้าถึงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมมากเท่าที่ควรเนื่องจากไม่มีเวลาเข้ารับฟังร่วมกำหนดนโยบาย และที่สำคัญควรนำผู้ประกอบการทุกแห่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดเป็นประสิทธิผลด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการวางแผนดำเนินงาน พบว่า การวางแผนดำเนินงานในการจัดการสิ่งแวดล้อมถือว่าประสบผลสำเร็จ เนื่องจากได้รับข้อมูลจากการทำประชาคมตามชุมชนต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวางแผนดำเนินงาน ทั้งการกำหนดเป้าหมายระยะเวลา^{๒๕} ที่สามารถจัดทำแผนดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม คือการได้รับความร่วมมือจากผู้นำ

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางชัชญา แก้วหล้า, พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายขวัญชัย แวนศิลา, เจ้าหน้าที่เก็บค่าขยะ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายสมยศ อ่อนน้อม, พนักงานขับรถยนต์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายคณพล โพธิ์สุวรรณ, พนักงานเก็บขยะ, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายอำนาจ แสนโคตร, ราษฎร หมู่ที่ ๓, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายจุก เฝ้าจันทิก, ราษฎร หมู่ที่ ๑๗, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายสมบุญ เชิดรัมย์, ราษฎร หมู่ที่ ๔, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายสมเกียรติ พยัคฆ์กุล, นายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

ชุมชนที่ได้นำข้อมูลจากชุมชนมาร่วมกำหนดแผนในการจัดการสิ่งแวดล้อม^{๒๖} มีความเหมาะสมชัดเจน ทั้งเป้าหมายวัตถุประสงค์ ระยะเวลา ซึ่งได้เน้นในเรื่องการกำจัดมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมและในอนาคตต้องมีการวางแผนกำหนดกรอบในการปฏิบัติให้จริงจังมากขึ้น จะทำให้แผนดำเนินงานเกิดประสิทธิผล^{๒๗} การปรับปรุงแผนดำเนินงานจะต้องมีความต่อเนื่องรวดเร็วไม่ทำให้เกิดปัญหาจนยากที่จะแก้ไขตามหลัง หากมีนักวิชาการที่เพียงพอสำหรับการพิจารณาให้มากขึ้น เพราะแผนดำเนินงานอาจต้องมีการปรับปรุงแก้ไขตามสถานการณ์ได้ตลอดเวลา^{๒๘} การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่ชัดเจนได้นั้น ต้องคำนึงถึงประสิทธิผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมว่ามีผลกระทบมากน้อยเพียงใด การพิจารณาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องก็เป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนดำเนินงาน^{๒๙} แผนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ได้กำหนดไว้มีความชัดเจนดี และได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนมาร่วมกำหนดแผนดำเนินงาน^{๓๐} เทศบาลมีการวางแผนร่วมกับประชาชนมาโดยตลอดและเป็นประจำ จึงได้รับข้อมูลที่ทันสมัยตลอดเวลาทำให้ดำเนินงานสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีไม่มีอุปสรรคใดๆ^{๓๑} แผนดำเนินงานเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนหนึ่งคือได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นที่ทำให้ดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและเกิดเป็นประสิทธิผลอย่างเห็นได้ชัดเจน^{๓๒} และในบางครั้งก็ต้องการแก้ไขปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนมากที่สุด^{๓๓} การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับฟังแผนดำเนินงานจะทำให้ประชาชนได้เห็นกระบวนการทำงานของเทศบาลได้อย่างชัดเจนมากขึ้น^{๓๔} ภาคประชาชนได้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการกำหนดแผนดำเนินงานสิ่งแวดล้อม เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นจะเข้าใจปัญหาได้อย่างแท้จริง^{๓๕} ประชาชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนดำเนินงาน โดยเฉพาะการเน้นเรื่องการดำเนินงานด้านการกำจัดมลภาวะซึ่งก็ดำเนินการมาด้วยดีและสามารถมองเห็นการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นรูปธรรมสัมผัสได้เกิดเป็นประสิทธิผล^{๓๖}

สรุป การวางแผนดำเนินงานในการจัดการสิ่งแวดล้อมถือว่าประสบผลสำเร็จในระดับที่พึงพอใจ เนื่องจากได้รับข้อมูลจากการทำประชาคมตามชุมชนต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวางแผนดำเนินงาน สามารถจัดทำแผนได้และที่สามารถจัดทำแผนดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมคือการได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนที่ได้นำข้อมูลจากชุมชนมาร่วมกำหนดแผนในการจัดการ

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายสนั่น เปาะชนะ, รองนายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๗} สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยโทภูมินันท์ พรชีโวชาติ, ปลัดเทศบาลตำบลหมูสี, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นางปวีณา ว่างคาม, รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นางสาวนันทกา ฤงมณี, พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นางชัชญา แก้วหล้า, พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายขวัญชัย แวนศิลา, เจ้าหน้าที่เก็บค่าขยะ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายสมยศ อ่อนน้อม, พนักงานขับรถยนต์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายคณพล โพธิ์สุวรรณ, พนักงานเก็บขนขยะ, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายอำนาจ แสนโคตร, ราษฎร หมู่ที่ ๓, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นายจุก เผ่าจันทิก, ราษฎร หมู่ที่ ๑๗, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๖} สัมภาษณ์ นายสมบุญร์ เขตรัมย์, ราษฎร หมู่ที่ ๔, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

สิ่งแวดล้อมและในขณะเดียวกันก็ยังมี การปรับปรุงแผนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ประชาชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนดำเนินงานถือได้ว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิผล

๔. ด้านการบริหารโครงการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการบริหารโครงการ พบว่า การบริหารโครงการ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการได้อย่างชัดเจนเหมาะสม ทั้งเรื่องงบประมาณในแต่ละโครงการก็จัดสรรได้อย่างเพียงพอ เพราะมีการวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่า แต่ถึงอย่างไรก็ยังมีประสพปัญหาเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานที่บางขณะยังไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน เช่น ด้านมลพิษทางอากาศ ทางน้ำ เรายังไม่มีเครื่องในส่วนตรงนี้ แต่ก็กำลังจะจัดเข้าทำแผนในการจัดซื้อเพื่อเติม เพื่อให้การดำเนินโครงการสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ^{๓๗} การจัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการมีความเป็นไปอย่างเหมาะสม ด้านการบริหารสามารถจัดหาผู้รับผิดชอบในการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างชัดเจนเหมาะสม และมีการจัดการกระบวนการในการทำงานได้อย่างชัดเจน^{๓๘} ระยะเวลาในการบริหารโครงการมีความเหมาะสมชัดเจน กระบวนการในการทำงานมีความชัดเจน แต่ยังคงขาดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานยังมีจำนวนไม่เพียงพอในบางโครงการ แต่ยังคงได้รับความร่วมมือจากประชาชนที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ^{๓๙} การจัดสรรงบประมาณค่อนข้างเพียงพอต่อการบริหารโครงการ แต่ก็ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการบริหารโครงการ แต่ก็สามารถบริหารโครงการไปได้อย่างไม่มีอุปสรรคใดๆ เนื่องจากประชาชนมีความตื่นตัวในการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยที่รับผิดชอบด้วยดี^{๔๐} การจัดกิจกรรมรวมไปถึงการบริหารโครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นอย่างดี ไม่มีอุปสรรคใดๆ ในด้านการบริหารโครงการ^{๔๑} ทั้งกรอบระยะเวลาที่กำหนดตามวัตถุประสงค์รวมทั้งงบประมาณในการบริหารโครงการไม่มีปัญหาอุปสรรคใดๆ ข้อเสนอแนะส่วนหนึ่งคือต้องจัดสรรงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมเพื่อให้มีการดำเนินโครงการ^{๔๒} กระบวนการในการบริหารโครงการมีความเหมาะสมชัดเจน ส่วนหนึ่งคือได้มีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร ควบคุมสั่งการ เป็นไปได้อย่างมีระบบตรวจสอบกระบวนการในการทำงานได้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเป็นอย่างดี^{๔๓} ผู้รับผิดชอบในการบริหารโครงการมีความชัดเจน จึงสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงไปตามแผนที่กำหนดไว้^{๔๔} กระบวนการที่ชัดเจนทำให้การปฏิบัติหน้าที่ได้มีความสอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้ ประชาชนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้เกิด

^{๓๗} สัมภาษณ์ นายสมเกียรติ พยัคฆ์กุล, นายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นายสนั่น เปาะชนะ, รองนายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๙} สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยโทภูมินันท์ พรชีโวติ, ปลัดเทศบาลตำบลหมูสี, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๐} สัมภาษณ์ นางปวีณา ว่างคาม, รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๑} สัมภาษณ์ นางสาวนันทกา ฤกษ์มณี, พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๒} สัมภาษณ์ นางชัชญา แก้วหล้า, พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นายขวัญชัย แวนศิลา, เจ้าหน้าที่เก็บค่าขยะ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๔} สัมภาษณ์ นายสมยศ อ่อนน้อม, พนักงานขับรถยนต์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

เป็นประสิทธิผลในการดำเนินการเป็นอย่างมาก^{๔๕} องค์กรรับผิดชอบในการบริหารโครงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นที่น่าพึงพอใจ^{๔๖} ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจะทำให้ทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งประชาชนมีความรักสามัคคีและภูมิใจในท้องถิ่นที่ตนอาศัยว่า ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการในการบริหารทำสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เกิดความสมดุลมากขึ้น^{๔๗} วัตถุประสงค์ถึงแม้ยังไม่เพียงพอแต่ทางผู้รับผิดชอบก็ดำเนินการบริหารโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างน่าพึงพอใจเป็นอย่างดียิ่ง^{๔๘}

สรุป การบริหารโครงการมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการได้อย่างชัดเจนเหมาะสม ทั้งเรื่องงบประมาณในแต่ละโครงการก็จัดสรรได้อย่างเพียงพอ เพราะมีการวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่า แต่ถึงอย่างไรก็ยังมีปัญหาเรื่องของวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานที่บางขณะยังไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานในบางเวลา ส่วนระยะเวลาในการบริหารโครงการมีความเหมาะสมชัดเจน กระบวนการในการทำงานมีความชัดเจน แต่ถึงอย่างไรก็ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนที่ได้เข้ามาช่วยในการดำเนินโครงการทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดเป็นประสิทธิผล เนื่องจากประชาชนมีความตื่นตัวในการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยที่รับผิดชอบด้วยดี

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการประเมินผลโครงการ พบว่า การจัดตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลตรวจสอบผู้รับผิดชอบ โดยมีการจัดตั้งโดยหน่วยงานคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถได้จริง รวมไปถึงมีการให้ประชาชน ผู้นำชุมชน ข้าราชการ เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลตรวจสอบทุกโครงการ^{๔๙} คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาแล้วมีความรู้ความสามารถและเข้าใจหลักการดำเนินงาน กระบวนการของการจัดการเป็นอย่างดี รวมไปถึงมีการจ้างมหาวิทยาลัยมาทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทุกๆ ปีเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายในปีต่อไป^{๕๐} บุคลากรในการตรวจสอบดำเนินการไปด้วยดี เนื่องจากประชาชนให้ข้อมูลให้ความร่วมมือในการบริหารโครงการนี้เป็นอย่างดี^{๕๑} คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาสามารถวัดผลประเมินผลผู้รับรับผิดชอบได้ง่ายขึ้น เนื่องจากมีการทำแผนที่ชัดเจน เหมาะสม ทั้งเรื่องกรอบระยะเวลา งบประมาณและประสิทธิผลที่สามารถสัมผัสได้^{๕๒} คณะกรรมการที่ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการที่ได้กำหนดไว้ทุกโครงการ พบว่าการบริหารโครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่

^{๔๕} สัมภาษณ์ นายดนุพล โพธิ์สุวรรณ, พนักงานเก็บขยะ, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๖} สัมภาษณ์ นายอำนาจ แสนโคตร, ราษฎร หมู่ที่ ๓, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๗} สัมภาษณ์ นายจุก เผ่าจันทิก, ราษฎร หมู่ที่ ๑๗, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๘} สัมภาษณ์ นายสมบุรณ์ เขตรัมย์, ราษฎร หมู่ที่ ๔, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๙} สัมภาษณ์ นายสมเกียรติ พยัคฆ์กุล, นายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๐} สัมภาษณ์ นายสนั่น เปาะชนะ, รองนายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๑} สัมภาษณ์ ว่าที่ร้อยโทภูมินันท์ พรชีโวติ, ปลัดเทศบาลตำบลหมูสี, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๒} สัมภาษณ์ นางปวีณา วังคาม, รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๕๓} คณะกรรมการที่มาตรวจสอบวัดผลประเมินผลโครงการหรือการทำงานทำให้ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานและทำงานอย่างมีกระบวนการและยังชี้แนะแนวทางให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้รับผิดชอบโครงการได้ดี^{๕๔} ผลของการนำผลที่ประเมินแล้วจากคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาทำให้เข้าใจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนถึงมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อจัดทำแผนในการพัฒนาไปต่อไป^{๕๕} การแจ้งผลประเมินโครงการหรือกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมองค์กรรับผิดชอบได้ปฏิบัติได้ดี โดยการนัดประชุมประชาคมตามชุมชนต่างๆ ก็จะนำผลประเมินแจ้งให้กับประชาชนในท้องที่ที่ได้รับข้อมูลอย่างเต็มที่^{๕๖} แต่ในขณะเดียวกันประชาชนบางส่วนหรือส่วนน้อยที่ไม่ได้รับข้อมูลหรือผลการประเมินเนื่องจากไม่ค่อยจะมีเวลาเพื่อเข้าไปทำการรับฟังข้อมูล^{๕๗} ประชาชนจำนวนมากมีความตื่นตัวและรู้สึกว่าการประเมินกิจกรรมต่างๆ ที่คณะกรรมการแจ้งให้ทราบทุกครั้งจึงมีความรู้สึกได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ^{๕๘} จากการที่ประชาชนได้รับข้อมูลจากการประเมินผลโครงการทำให้เกิดความภาคภูมิใจในองค์กรผู้รับผิดชอบ โครงการที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ได้ จึงทำให้รับทราบกระบวนการในการทำงานขององค์กรผู้รับผิดชอบได้^{๕๙} ประชาชนบางส่วนอาจไม่ได้รับข้อมูลในส่วนที่คณะกรรมการประเมินแล้วเนื่องจากไม่สะดวกในการที่จะเข้าไปรับฟัง ควรให้คณะกรรมการลงผลการประเมินหลายๆ ช่องทางจะช่วยให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึงและรับถึงการนำผลที่ประเมินไปปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจนมากขึ้น^{๖๐}

สรุป การจัดตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลตรวจสอบผู้รับผิดชอบ โดยมีการจัดตั้งโดยหน่วยงานคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถได้จริง คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาแล้วมีความรู้ความสามารถและเข้าใจหลักการดำเนินงาน ผลของการนำผลที่ประเมินแล้วจากคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาทำให้เข้าใจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนถึงมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อจัดเข้าในแผนการพัฒนาท้องถิ่นในปีต่อไป การแจ้งผลประเมินโครงการหรือกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ผู้รับผิดชอบได้นัดประชุมประชาคมตามชุมชนต่างๆ เพื่อนำผลประเมินแจ้งให้กับประชาชนในท้องที่ที่ได้รับข้อมูลอย่างเต็มที่ เพื่อทำให้กระบวนการในการจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดประสิทธิผลมากขึ้นไป

^{๕๓} สัมภาษณ์ นางสาวนันทกา ถุงมณี, พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๔} สัมภาษณ์ นางชัชญา แก้วหล้า, พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๕} สัมภาษณ์ นายขวัญชัย แวนศิลา, เจ้าหน้าที่เก็บค่าขยะ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๖} สัมภาษณ์ นายสมยศ อ่อนน้อม, พนักงานขับรถยนต์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๗} สัมภาษณ์ นายคณพล โพธิ์สุวรรณ, พนักงานเก็บขนขยะ, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๘} สัมภาษณ์ นายอำนาจ แสนโคตร, ราษฎร หมู่ที่ ๓, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๕๙} สัมภาษณ์ นายจุก เผ่าจันทิก, ราษฎร หมู่ที่ ๑๗, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๖๐} สัมภาษณ์ นายสมบุญร์ เชิดรัมย์, ราษฎร หมู่ที่ ๔, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๑

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ
เทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง
จังหวัดนครราชสีมา

๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

- กำหนดผู้รับผิดชอบอย่างเหมาะสม
- ผู้รับผิดชอบและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่
- ผู้รับผิดชอบมีเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพออย่างเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน
- ผู้รับผิดชอบสามารถทำงานร่วมกับประชาชนได้

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย

- กำหนดเป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกที่ดีของประชาชนในท้องที่แล้วนี้ท่งเที่ยว
- นโยบายสำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้หน้าร้อนรมย์สมกับเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว
- รมรงค้ให้ความรู้สำหรับการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง
- นโยบายในการพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญ
- นโยบายในการปลูกต้นไม้เพื่อทำให้สิ่งแวดล้อมมีความสมดุลมากขึ้น

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

- การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผู้รับผิดชอบโครงการ
- คณะกรรมการมีความรู้ความสามารถในการประเมินผล
- การประเมินผลตามกิจกรรมที่กำหนดไว้
- ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรม
- การแจ้งผลการประเมินให้ทราบอย่างเปิดเผย
- การนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน

- จัดทำแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม
- วางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้มีความชัดเจน
- วางแผนโดยการกำหนดระยะเวลาทั้งสั้นและยาวได้อย่างเหมาะสม
- การวางแผนดำเนินงานร่วมกับประชาชน
- การประเมินผลและปรับปรุงแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๔. ด้านการบริหารโครงการ

- การบริหารโครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน
- การจัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม
- ทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการอย่างเพียงพอ
- กระบวนการในการดำเนินงานที่ชัดเจน
- การกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้จากการวิจัย “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” สรุปได้ว่า

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมประกอบไปด้วย ๕ ด้าน ซึ่งแต่ละด้านมีข้อค้นพบที่สำคัญ คือ

๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ

กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม ผู้รับผิดชอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถและมีประสิทธิผล จะต้องมีความรู้ที่ทันสมัยและเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานและสามารถทำงานร่วมกับประชาชนได้เป็นอย่างดี

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย

กำหนดนโยบายโดยการลงพื้นที่รับฟังปัญหาแล้วนำมากำหนดนโยบาย ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า กำหนดเป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกที่ดีของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว นโยบายสำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์ รณรงค์ให้ความรู้สำหรับการคัดแยกขยะก่อนทิ้งจะทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทำงานได้สะดวกมากขึ้น นโยบายในการพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญเพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภคและนโยบายในการปลูกต้นไม้เพื่อทำให้สิ่งแวดล้อมมีความสมดุลมากขึ้น

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน

จัดทำแผนพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้มีความชัดเจน วางแผนโดยการกำหนดระยะเวลาทั้งสั้นและยาวได้อย่างเหมาะสม มีการวางแผนดำเนินงานร่วมกับประชาชน ต้องมีการประเมินผลและปรับปรุงแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๔. ด้านการบริหารโครงการ

มีการบริหารโครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน การจัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม มีทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการอย่างเพียงพอ มีกระบวนการในการดำเนินงานที่ชัดเจนและการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผู้รับผิดชอบโครงการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการประเมินผล ว่าการประเมินผลตามกิจกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรม และมีการแจ้งผลการประเมินให้ทราบอย่างเปิดเผยมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ Taro Yamane กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๘๘ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน ๒๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๔ มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๒ มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน ๑๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗ อาชีพรับจ้าง จำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๒ และมีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕

๕.๑.๒ ข้อมูลประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๕$, S.D. = ๐.๗๑๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๒$, S.D. = ๐.๗๙๒)

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๗$, S.D. = ๐.๘๑๓)

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๑$, S.D. = ๐.๘๒๐)

๔. ด้านการบริหารโครงการ ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๘$, S.D. = ๐.๘๐๔)

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๙$, S.D. = ๐.๘๗๑)

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ เพื่อนำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ ๑ ประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน (Sig.= ๐.๓๓๔) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๒ ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน (Sig.=๐.๐๙๑) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๓ ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผล การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน (Sig. = ๐.๑๒๕) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๔ ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผล การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน (Sig.=๐.๐๐๗) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๕ ประชาชนที่มี รายได้ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผล การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน (Sig.=๐.๐๐๐) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๕.๑.๔ สรุปแบบสัมภาษณ์

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา ซึ่งประกอบ ๕ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ องค์กรผู้รับผิดชอบกำหนดได้อย่างเหมาะสม ลงตัวแล้ว ทั้งความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจะปฏิบัติหน้าที่ด้าน สิ่งแวดล้อมจะให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้รับผิดชอบต้องได้รับความร่วมมือจาก ประชาชนด้วยจึงจะเกิดเป็นประสิทธิผล และควรเน้นความร่วมมือจากประชาชนเปิดโอกาส ประสานงาน สื่อสาร ดังนั้นการได้รับความร่วมมือจากประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ ผู้รับผิดชอบต้องมี ทัศนคติในการปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มความสามารถมากกว่านี้จะทำให้จัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย การกำหนดนโยบายควรคำนึงถึงความคุ้มค่าของ งบประมาณ ความสำเร็จ ผลที่ได้รับและควรตระหนักถึงการรักษาสีงแวดล้อม ผู้รับผิดชอบควรจะลง พื้นที่ทำประชาคมจากชุมชน จะทำให้เข้าใจปัญหา ความต้องการและสามารถตอบสนองความ ต้องการได้อย่างตรงประเด็น เพราะแต่ละพื้นที่ก็มีความต้องการที่แตกต่างกันไป ประชาชนบางส่วนยังไม่ เข้าถึงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมมากเท่าที่ควรเนื่องจากไม่มีเวลาเข้ารับฟังร่วมกำหนดนโยบาย และที่ สำคัญควรนำผู้ประกอบการทุกแห่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดเป็นประสิทธิผลด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน การวางแผนดำเนินงานในการจัดการสิ่งแวดล้อมถือว่า ประสบผลสำเร็จในระดับที่พึงพอใจ เนื่องจากได้รับข้อมูลจากการทำประชาคมตามชุมชนต่างๆ ที่เป็น ประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการวางแผนดำเนินงาน สามารถจัดทำแผนได้และที่สามารถจัดทำแผน ดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมคือการได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนที่ได้นำข้อมูลจากชุมชนมาร่วม กำหนดแผนในการจัดการสิ่งแวดล้อมและในขณะเดียวกันก็ยังมีปรับปรุงแผนดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง ประชาชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนดำเนินงานถือได้ว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มี ประสิทธิภาพ

๔. ด้านการบริหารโครงการ การบริหารโครงการมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการ ดำเนินการได้อย่างชัดเจนเหมาะสม ทั้งเรื่องงบประมาณในแต่ละโครงการก็จัดสรรได้อย่างเพียงพอ เพราะมีการวิเคราะห์ถึงความคุ้มค่า แต่ถึงอย่างไรก็ยังประสบปัญหาเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ในการ ดำเนินงานที่บางขณะยังไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานในบางเวลา ส่วนระยะเวลาในการบริหาร

โครงการมีความเหมาะสมชัดเจน กระบวนการในการทำงานมีความชัดเจน แต่ถึงอย่างไรก็ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการทำให้การจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดเป็นประสิทธิผล เนื่องจากประชาชนมีความตื่นตัวในการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยที่รับผิดชอบด้วยดี

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ การจัดตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลตรวจสอบผู้รับผิดชอบ โดยมีการจัดตั้งโดยหน่วยงานคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถได้จริง คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาแล้วมีความรู้ความสามารถและเข้าใจหลักการดำเนินงาน ผลของการนำผลที่ประเมินแล้วจากคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นมาทำให้เข้าใจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ตลอดจนได้มีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อจัดเข้าในแผนการพัฒนาท้องถิ่นในปีต่อไป การแจ้งผลประเมินโครงการหรือกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม ผู้รับผิดชอบได้นำไปประชุมประชาคมตามชุมชนต่างๆ เพื่อนำผลประเมินแจ้งให้กับประชาชนในท้องที่ที่ได้รับข้อมูลอย่างเต็มที่ เพื่อให้กระบวนการในการจัดการสิ่งแวดล้อมเกิดประสิทธิผลมากขึ้นไป

๕.๑.๕ สรุปปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑. ผู้รับผิดชอบมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ ผลทำให้การปฏิบัติหน้าที่ยังไม่เป็นประสิทธิผลอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้

๒. ผู้รับผิดชอบมีเครื่องมือที่ไม่เพียงพอ ทำให้มีอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่เกิดความล่าช้า

๓. ประชาชนในพื้นที่บางส่วนและนักท่องเที่ยวยังขาดความร่วมมือในนโยบายการปลูกจิตสำนึกของการรักษาสิ่งแวดล้อม ทำให้ผู้รับผิดชอบต้องปฏิบัติหน้าที่ลำบากมากขึ้น

๔. ผู้ปฏิบัติหน้าที่หนึ่งคนรับผิดชอบงานหลายด้าน ผลทำให้งานล่าช้า ผิดพลาด

๕. การวางแผนดำเนินงานที่จะปฏิบัติ มีขั้นตอนที่ซับซ้อนหลายขั้นตอนมากเกินไป ผลทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า

๖. คณะกรรมการที่เทศบาลจัดตั้งขึ้นยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร ผลทำให้ได้ผลประเมินที่ยังไม่ชัดเจน

๗. การแจ้งผลประเมินยังไม่เปิดเผยให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ผลทำให้ประชาชนบางส่วนไม่เข้าใจในกระบวนการทำงานของเทศบาล

ข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑. ควรเพิ่มจำนวนผู้รับผิดชอบสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ จะทำให้การปฏิบัติงานเกิดเป็นประสิทธิผลอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้
๒. ควรจัดหาเครื่องมือให้เพียงพอ จะทำให้การปฏิบัติงานรวดเร็วมากขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
๓. ควรมีการวางแผนงานที่จะปฏิบัติงาน เวลาที่เหมาะสม ลดขั้นตอน ถูกกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน
๔. ควรกำหนดเพิ่มผู้รับผิดชอบ เพื่อเป็นการกระจายหน้าที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากขึ้น
๕. ควรวางแผนดำเนินงานที่จะปฏิบัติ ให้มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อนหลายขั้นตอนมากเกินไป จะทำให้การปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว
๖. ควรจัดตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อม จะทำให้ได้ผลประเมินที่ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
๗. ควรแจ้งผลประเมินให้ทราบอย่าเปิดเผยในหลายช่องทาง เช่น ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจในกระบวนการทำงานของเทศบาล

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบล หมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” โดยรวมทั้ง ๕ ด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

๕.๒.๑ การวิเคราะห์ ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบล หมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบล หมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมทั้ง ๕ ด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยจะเห็นได้ว่า ทุกโครงการที่เทศบาลดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมมีการกำหนดองค์การรับผิดชอบ การกำหนดนโยบาย การวางแผนดำเนินงาน การบริหารโครงการและการประเมินผลโครงการได้เกิด ประสิทธิภาพอย่างชัดเจน ทั้งมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดการตลอดจนถึงได้รับความร่วมมือ จากประชาชนสำหรับการดำเนินโครงการต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สายสวาท โสขวัณฬา** ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินประสิทธิผลในการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัด สมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า การประเมินความเหมาะสมและประสิทธิผลของกระบวนการ (Process) ในการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการจำแนกเป็นการประเมินความ เหมาะสมของกระบวนการด้านการบริหารและการจัดการ ด้านการประสานงาน ด้านการงบประมาณ โดยรวมมีความเหมาะสมและประสิทธิผลสอดคล้องกับเกณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง^๑ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ **กานดา จินตามงคล** ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน” ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน” ผลการศึกษา พบว่า ระดับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๒ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ญาดาจี ระเบียบกุล** ได้วิจัยเรื่อง “ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา : ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมทางสติปัญญาโดยภาพ รวมอยู่ในระดับปานกลาง จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับความเข้มแข็งของประชาชนการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรวม แตกต่างไปตามที่ตั้งที่พักที่อาศัยและบทบาทที่มีต่อชุมชนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติระดับ ๐.๐๕^๓ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุภาวดี ลินสายอ** ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็น ประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัด จันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลท่าช้าง มีระดับความคิดเห็นในการประเมิน ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลท่าช้าง ใน ๕ สาขา ประกอบด้วย สาขาพัฒนาสร้าง

^๑ สายสวาท โสขวัณฬา, “การประเมินประสิทธิผลในการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัด สมุทรปราการ”, **ปริญญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑).

^๒ กานดา จินตามงคล, “การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน”, **การค้นคว้าอิสระ**, (รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเนชั่น, ๒๕๕๘).

^๓ ญาดาจี ระเบียบกุล, “ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา : ตลาด น้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย ศิลปากร, ๒๕๕๓).

พื้นฐาน สาขาพัฒนาสิ่งแวดล้อม สาขาพัฒนาสังคม สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ และสาขาพัฒนาการเมือง การบริหารอยู่ในเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๔

๕.๒.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของ เทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จำแนกได้ดังนี้

ประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ เทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ทำให้รู้ว่าเพศไม่มีผลต่อ ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้ เนื่องจาก ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศของประชาชน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธีระพงศ์ ธีรปญโญ (จันทนา) ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลในการ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน^๕

ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของ เทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ทำให้รู้ว่าอายุไม่มีผลต่อ ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้ เนื่องจาก ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุของประชาชน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภัทร ทวีศรี ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี” ผลการศึกษาพบว่า พระสังฆาธิการที่มี อายุ ต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕^๖

ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการ สิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ทำให้รู้ว่า

^๔ สุภาวดี สีนสายอ, “ความคิดเห็นประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาล ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๖).

^๕ พระธีระพงศ์ ธีรปญโญ (จันทนา), “ประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^๖ ธนภัทร ทวีศรี, “ประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องจากประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สมคิด เปี่ยมคล้า** ได้วิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีผลทำให้พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญในระดับที่ ๐.๐๕ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เห็นว่าสาเหตุมาจากการขาดความร่วมมือ และการขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของประชาชน ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ขาดงบประมาณและผู้นำขาดความคิดริเริ่ม^๗

ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน ทำให้รู้ว่าอาชีพมีผลต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องจากประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ขึ้นอยู่กับอาชีพของประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ช่อพฤษ์ ฝวกู** ได้วิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบลชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบลชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมส่วนใหญ่ประชาชนต้องการให้บุคลากรมีความสามัคคีกันและมีการพัฒนาปรับปรุงในแต่ละงานของเทศบาลการแก้ปัญหาเรื่องหน้าที่ใช้สำหรับการอุปโภคและบริโภค น้ำสะอาดให้มีความสะอาด และการไหลอย่างต่อเนื่องรวมถึงการรักษาความสะอาดของชุมชน ความสะอาดบนท้องถนนและจัดเก็บขยะเป็นประจำ^๘

ประชาชนที่มี รายได้ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน ทำให้รู้ว่ารายได้มีผลต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เนื่องจากประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ขึ้นอยู่กับรายได้ของประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระไพฑูรย์ เมธิโก (มหาบุญ)** ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์พรหมวิหาร ๔ เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” พบว่า บุคลากรที่มี รายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์พรหมวิหาร ๔ เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นว่าบุคลากรของเทศบาลยังขาดการนำหลักธรรมมา

^๗ สมคิด เปี่ยมคล้า, “พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๕๐).

^๘ ช่อพฤษ์ ฝวกู, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบลชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๐).

ประยุกต์ใช้เพื่อให้เป็นเป็นธรรมาภิบาลโดยแท้จริง จึงทำให้มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความล่าช้าไม่ตรงต่อเวลา^๙

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

๑. ส่งเสริมให้มีการทำประชาพิจารณ์ในการจัดการโดยอาจจะดำเนินการโดยการประชุมร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น ส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์จัดทำแผนดำเนินงานเพื่อให้เกิดเป็นประสิทธิผล

๒. ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ของการดำเนินงานของเทศบาลตลอดถึงประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการของเทศบาลในรูปแบบของกิจกรรมที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมโดยตรงในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการร่วมกันในการแก้ไขปัญหาในรูปแบบของโครงการและกิจกรรม

๓. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขผลดำเนินงานที่ไม่มีผลตรงเป้าหรือไม่สำเร็จจากการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่เพื่อวางแผนในการจัดการให้ตรงจุดอย่างจริงจังและถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ของเทศบาลควรที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่รับรู้และรับทราบถึงแผนหรือขั้นตอนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลโดยประชาชนสามารถเสนอโครงการให้กับเทศบาลเพื่อพิจารณากำหนดแผนในการดำเนินการของเทศบาล

๒. ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของทางเทศบาลหรือช่างรับเหมาในการดำเนินงานควรดำเนินงานอย่างจริงจังต่อเนื่องและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของโครงการตามที่มีการจัดจ้างและจัดกิจกรรมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของเทศบาล ซึ่งควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับมลภาวะ สถานการณ์ สภาพปัญหาและการแก้ไขให้กับประชาชน เพื่อจะได้รับรู้แล้วทำโครงการร่วมกันในการอนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อมของตนเอง

๓. เทศบาลควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้วยความโปร่งใสและให้บริการประชาชนด้วยความเป็นธรรม เพื่อสร้างความรู้สึกไว้ว่าเทศบาลและเจ้าหน้าที่ของประชาชน เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่นที่ร่วมกับประชาชน

^๙ พระไพฑูริย์ เมธิโก (มหาบุญ), “การประยุกต์พรหมวิหาร ๔ เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ควรทำการศึกษาวิจัยที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล

๒. ควรศึกษาวิจัยในแนวการส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงปัญหามลภาวะสิ่งแวดล้อมด้วยโดยไม่ปล่อยให้เทศบาลแก้ไขปัญหาอยู่ฝ่ายเดียวโดยประชาชนไม่ให้ความสนใจ

๓. ควรทำการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะให้ควบคู่กันไปด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการจัดการสิ่งแวดล้อมและให้ผลดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์

๔. ควรศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล เพื่อเป็นการบูรณาการระหว่างรัฐประศาสนศาสตร์กับพระพุทธศาสนา

๕. ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในเทศบาล เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของเทศบาลต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

เกษม จันทรแก้ว. การจัดการสิ่งแวดล้อมแบบผสมผสาน. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๙.

..... เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๑.

..... วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๘.

โกวิท พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง. คู่มือมิติใหม่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากกรรเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, ๒๕๔๗.

..... การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๙.

จักพันธุ์ ปัญจะสุวรรณ. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๕.

..... เคมีประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: ไอเอสพรีนติ้งเฮาส์, ๒๕๔๙.

จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์. การบริหารและการพัฒนาองค์การ. เอกสารประกอบกาสอนชุดวิชาการบริหารและพัฒนาองค์การ (หน่วยที่ ๒). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๐.

จุฑา เทียนไทย. การจัดการมุมมองนักบริหาร. กรุงเทพมหานคร: แมคกรอฮิล, ๒๕๔๘.

จำรูญ ยาสมุทร. อนามัยสิ่งแวดล้อม เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย. เชียงใหม่: กองทุนเผยแพร่วิชาการด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข, ๒๕๕๕.

ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์. มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์โปรเกรสซิฟ, ๒๕๕๓.

ธิดารัตน์ โพธิามกะ และคณะ. ชีวิตและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: โครงการศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๕.

ประกอบ กรรณสูต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: ดานสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒.

ประยูร วงศ์จันทร์. วิชาการสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ ๑. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พงษ์วุฒิ สิทธิพล. การจัดการสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์, ๒๕๔๗.
- พวงเพชร ธนสิน. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, ๒๕๕๔.
- พวงรัตน์ ขจิตวิษยานุกูล. นาโนเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์, ๒๕๕๗.
- พิทยา บวรวัฒนา. ทฤษฎีองค์การสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สีกโกสภาการพิมพ์, ๒๕๕๑.
- มนัส สุวรรณ. การจัดการสิ่งแวดล้อม : หลักการและแนวคิด. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๙.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- นุกูล ชูทองและชัชวาล อรวงศ์ศุภ. ประสิทธิภาพขององค์กร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชัชวาลอรวงศ์ศุภ, ๒๕๖๐.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. กรุงเทพมหานคร: บริษัทนานมีบุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๕๔.
- วิเชียร วิทยาอุดม. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธนธัชการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๔.
- _____ . ทฤษฎีองค์การฉบับแนวใหม่. กรุงเทพมหานคร: ธนธัชการพิมพ์, ๒๕๕๔.
- _____ . พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร: อีระฟิล์ม และไซเท็กซ์, ๒๕๔๗.
- วินัย วีระพัฒนานันท์. สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๖.
- ศศิณา ภารา. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, ๒๕๕๐.
- สนิท จรอนันต์. ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษาบริษัทสุขุมและบุตรจำกัด, ๒๕๕๓.
- สมคิด บางโม. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทวิทยพัฒน์, ๒๕๕๖.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. กฎหมายการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท, ๒๕๕๐.
- _____ . การกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์และมรุต วันทนากร. แนวคิดที่ว่าด้วยฝ่ายบริหารเข้มแข็งกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงในประเทศ. กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ก๊อปปี้, ๒๕๔๖.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. คู่มือการปฏิบัติงานตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย, ๒๕๕๑.
- สิน พันธุ์พินิจ. เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. กลยุทธ์การตลาดและการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยมุ่งที่ตลาด. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนธัชการพิมพ์จำกัด, ๒๕๕๐.
- สุกาญจน์ รัตนเลิศนุสรณ์. **หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น), ๒๕๕๐.
- สุรพล สุยะพรหม และสุทธิรักษ์ ศรีจันทร์เพ็ญ. **ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.
- สุเทพ อีรศาสตร์. **ISO 14000 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี ไทย - ญี่ปุ่น, ๒๕๕๐.
- โสภารัตน์ จารุสมบัติ. **นโยบายและการจัดการสิ่งแวดล้อม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและสิ่งพิมพ์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๑.
- อนิวัช แก้วจำนงค์. **หลักการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. สงขลา: บริษัท นำศิลป์โฆษณา จำกัด, ๒๕๕๗.
- อารีย์ แผ้วสกุลพันธ์. **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ. ๒๕๕๔.

(๒) คุชกุณิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และรายงานวิจัย:

- กานดา จินตามงคล. “การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน”. **การค้นคว้าอิสระ**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเนชั่น, ๒๕๕๘.
- ช่อพฤษ ฝิวภู. “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลตำบลชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๐.
- ชัยวัฒน์ สุวรรณศักดิ์สิน. “การบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาของสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลเสม็ด จังหวัดชลบุรี”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๑.
- ญาดาจี ระเบียบกุล. “ความเข้มแข็งของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกรณีศึกษา: ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๓.
- เทเวศ อร่ามเรือง. “การนำนโยบายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติของเทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี”. **การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. การปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.
- ธนภัทร ทวีศรี. “ประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- นรนิติ เศรษฐบุตร และคณะ. การเสริมสร้างสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. **รายงานวิจัยร่วมกันระหว่างไทย-ญี่ปุ่น**. กรุงเทพมหานคร: มีสเตอร์ก๊อปปี, ๒๕๔๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระธีระพงศ์ ธีรปญโญ (จันทนา). “ประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- พระไพฑูริย์ เมธิโก (มหาบุญ). “การประยุกต์พรหมวิหาร ๔ เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลตำบลอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- มัฆวาท สุวรรณเรือง. “ประสิทธิผลของการนำนโยบายป้องกันปราชัยเลือกตั้งของโครงการ ท.ม.ก. ไปปฏิบัติ: กรณีวิจัยการปฏิบัติการเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา”. **วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต**. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๑.
- สมคิด เปลี่ยมกล้า. “พฤติกรรมการณ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชนของประชาชน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม, ๒๕๕๐.
- สอนชัย ผาลิงค์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาฝุ่นละอองในเขตเทศบาลนคร หลวงเวียงจันทน์”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. การจัดการมนุษย์กับ สิ่งแวดล้อม: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๖.
- สายสวาท โสขวิญญา. “การประเมินประสิทธิผลในการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมจังหวัด สมุทรปราการ”. **ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๑.
- สุกฤษฎ์พงษ์ วัชรเจตีย์. “การจัดการปัญหาขยะมูลฝอยในเขตตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่”. **วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. คณะวิทยาลัย การปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.
- สุภาวดี สีนสายอ. “ความคิดเห็นประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๖.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๓) วารสาร:

ทักษิณ ชินวัตร. “นโยบายการบริหารจังหวัดทดลองแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา”, **วารสารดำรงราชานุภาพ**. ปีที่ ๒ (๔ มกราคม ๒๕๕๕): ๖ - ๗.

ศศิวิมล เลิศวสุรัตน์ และสมบัติ กาญจนกิจ. “แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรอบอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่”. **วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ**. ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๕): ๑๕๑ - ๑๕๒.

สิทธิพงษ์ ตีลภวณิช. “อำนาจการเมืองกับการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม”. **วารสารนิเวศวิทยา**. ฉบับที่ ๒๗ พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๓.

(๔) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่และเอกสารอื่นๆ:

สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลหมูสี. **ระบบสถิติทางการทะเบียน**. สํารวจเดือน พฤษภาคม. ม.ป.ท., ๒๕๕๙.

กองวิชาการ. “ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”. **เอกสารแผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - พ.ศ. ๒๕๖๔**. ม.ป.ท., ๒๕๖๑.

สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลหมูสี. “ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”. **เอกสารระบบสถิติทางการทะเบียน**. ม.ป.ท., ๒๕๕๙.

(๕) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. **ยุทธศาสตร์กระทรวงธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.mnre.go.th/th/about/content/1086> [๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

ชูเกียรติ เนื้อไม้. **แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://adisony.blogspot.com> [๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

มาตรฐานอุตสาหกรรม ISO 14000. **มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.technologymedia.co.th/knowledge/measure_ISO14000.asp [๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

วิชัย นาคสิงห์. **หลักการจัดการ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/345600> [๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

ศิริ ไชยช่อฟ้า. **การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/313991> [๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑]

บรรณานุกรม(ต่อ)

- สามารถ เลิศชาย. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://web.ku.ac.th/schoolnet/snet6/envi1/envi1-1.htm> [๑๑ เมษายน ๒๕๖๑].
- สุพันธ์ ธนไพบูลย์. การปกครองท้องถิ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://reg.ksu.ac.th/teacher/katanyu_lesson/2.doc [๓๐ เมษายน ๒๕๖๑].
- สุภาภรณ์ สามารถ และสุนิสา วิสุทธิรัตน์. แนวคิดและทฤษฎี Luther Gulick. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://wirotsriherun1.blogspot.com/2015/08/1luthergulick.html> [๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

(๖) สัมภาษณ์

- _____ สัมภาษณ์ นายสมเกียรติ พยัคฆ์กุล. นายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายสนั่น เปาะชนะ. รองนายกเทศมนตรีตำบลหมูสี, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ ว่าที่ร้อยโทภูมิพันธ์ พรชีโวชาติ. ปลัดเทศบาลตำบลหมูสี, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นางปวีณา ว่างคาม. รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นางสาวนันทกา ถุงมณี. พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นางชัชญา แก้วหล้า. พนักงานธุรการ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายขวัญชัย แวนศิลา. เจ้าหน้าที่เก็บค่าขยะ, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายสมยศ อ่อนน้อม. พนักงานขับรถยนต์, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายदनุพล โพธิ์สุวรรณ. พนักงานเก็บขนขยะ, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายอำนาจ แสนโครต. ราษฎร หมู่ที่ ๓, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายจุก เผ่าจันทิก. ราษฎร หมู่ที่ ๑๗, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายสมบูรณ์ เจริญรัมย์. ราษฎร หมู่ที่ ๔, ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

๒. ภาษาอังกฤษ:

Dale, Ernest. **Management : Theory and Practice**. New York: Mc Graw – Hill Book Co, 1973.

Hannan Etzioni, Freeman Jr. **Obatacles to the Comparative Study of Organiztion Effectiveness**. San Francisco: Jossey Bass, 1997.

Hutechinson, John G. **Organization : Theory and Classical Concepts**. New York: Holt. Ginchart and Winston, 1976.

Katz, D and R. Kahn. **The Social Psychology of Organnization**. New York: Jogn Wiley & Sons., 1966.

Stephen P. Robbins and mary Coulter. **Management**. 5th ed. Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall, 1996.

William N. Dunn. **Public Policy Aanlysis : An Introduction**. 2nded. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1994.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศร ๖๑๐๕๒/ว ๕๖๑

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน รศ.ดร.สุรินทร์ นียมางกูร

เนื่องด้วย พระมหาสุริยະ ฉายา มหฺทโว รัชสประจำตวันนิต ๒๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

๐๖๑๑/๕๑๐
สุรพล สุธะพรหม
๒๕๖๑. ๖๒๕๑

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยະ มหฺทโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศร ๖๑๐๕๒/วศ๖๑ วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา

เนื่องด้วย พระมหาสุริยະ ฉายา มหฺทโว รัชสประจำตฺวินิตฺต ๒๐๐๑๒๐๕๐๐๕ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ได้ตรวจแก้ไปเรียบร้อยแล้ว
จึงขอเรียนให้แล้ว

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยະ มหฺทโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา
๑๕ ธ.ค. ๒๕๖๑



บันทึกข้อความ

สำนักงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๓๖๑

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี

เนื่องด้วย พระมหาสุริเย ฉายา มททโว รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริเย มททโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

มรจ๑๑๒๑

๐๐๕๒๕
ธรรปณ ๓๕

(ผศ.ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี)
๒๓/๑๑/๒๕๖๑



บันทึกข้อความ

สำนักงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕๒/ว ๒๖๑

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุกฤษ

เนื่องด้วย พระมหาสุริเย ฉายา มหฺทโว รัชสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุกฤษ

อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาการจัดการเชิงพุทธและสาขารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริเย มหฺทโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๒๑

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.สุรียา รักษาเมือง

เนื่องด้วย พระมหาสุริเยะ ฉายา มทพโว รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูลี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ดร. สุรียา รักษาเมือง

๑๓/๑๑/๖๑

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริเยะ มทพโว

โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม



ตารางแก้ไข

ค่า IOC วิชาได้ชุดข้อ

ได้ Try Out ๑๐/๖/๖

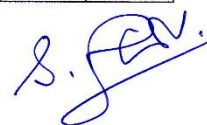
S. J. P.

๒๗.๑๕.๖๖ (๖๖.๑๕.๖๖) (๖๖.๑๕.๖๖) (๖๖.๑๕.๖๖)

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (IOC) ของแบบสอบถาม
 สารนิพนธ์เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี
 อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ข้อ	ประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อม ของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล			
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล	
๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ										
๑.	เทศบาลได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้	
๒.	ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้	
๓.	ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้	
๔.	ผู้รับผิดชอบมีเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพออย่างเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้	
๕.	ผู้รับผิดชอบและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลอย่างเต็มที่	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้	

ที่ข้อ	ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๖.	ผู้รับผิดชอบสามารถทำงานร่วมกับ ประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย									
๑.	เทศบาลกำหนดแนวทางดำเนินงาน รณรงค์ปลูกจิตสำนึกของประชาชน ในท้องที่และนักท่องเที่ยวได้อย่างมี ประสิทธิผล	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	เทศบาลกำหนดนโยบายสำหรับการ ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์ สม กับเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	เทศบาลกำหนดนโยบายรณรงค์การ แยกขยะต่างๆ เช่น ขยะเปียก ขยะ รีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะ ทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	เทศบาลกำหนดนโยบายด้านพื้นที่ ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมและ เกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมีอย่าง ชัดเจน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	เทศบาลกำหนดนโยบายในการ พัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น ลุ่มน้ำ ลำตะคอง เป็นต้น เพื่อสำหรับใช้ใน การอุปโภคและบริโภค	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	เทศบาลกำหนดนโยบายในการปลูก ต้นไม้ทดแทนเพื่อให้สิ่งแวดล้อม มีความสมดุลมากขึ้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้



ที่ข้อ	ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน									
๑.	เทศบาลจัดทำแผนในการพัฒนา สิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	เทศบาลมีการวางแผนกำหนด เป้าหมายการดำเนินงานอย่าง ชัดเจน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	เทศบาลวางแผนดำเนินงานโดยการ กำหนดระยะเวลาทั้งสิ้นและยาวได้ อย่างเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	เทศบาลมีการวางแผนดำเนินงาน ด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับประชาชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	เทศบาลมีการวางแผนโครงการโดย เน้นการกำจัดมลภาวะสิ่งแวดล้อม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	เทศบาลมีการประเมินผลและ ปรับปรุงแผนดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่อง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔. ด้านการบริหารโครงการ									
๑.	เทศบาลมีการบริหารโครงการโดย การกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ อย่างชัดเจน	+๑	๐	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๒.	เทศบาลมีการจัดสรรงบประมาณใน แต่ละโครงการอย่างเหมาะสม	+๑	๐	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๓.	เทศบาลมีทรัพยากรและวัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการ อย่างเพียงพอ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้



ที่ข้อ	ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม ของเทศบาลตำบลหมูลี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่าIOC	แปลผล
๔.	เทศบาลมีการกำหนดระยะเวลาใน การดำเนินงานโครงการอย่าง เหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	เทศบาลมีกระบวนการในการ ดำเนินงานที่ชัดเจน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	เทศบาลมีการกำหนดกิจกรรมที่ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ									
๑.	เทศบาลมีการจัดตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบผู้รับผิดชอบโครงการ จัดการสิ่งแวดล้อม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	เทศบาลคณะกรรมการมีความรู้ ความสามารถในการประเมินผล	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	เทศบาลมีการประเมินผลตาม กิจกรรมที่กำหนดไว้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ ประเมินผลกิจกรรม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	เทศบาลมีการแจ้งผลการประเมิน ให้ทราบอย่างเปิดเผย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	เทศบาลมีการนำผลประเมินไป ปรับปรุงแก้ไข	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้



ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๐๑๗



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๗ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เรียน นายเกียรตินิยม ขวัญใจพุทธศึกษา นายกองคํการบริหารส่วนตำบลชนงพระ
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มหฺทโว รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากประชาชนในตำบลของท่าน
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ณัดให้ตามแผนเกณฑ์

kiatniriyom

นายเกียรตินิยม ขวัญใจพุทธศึกษา

10 ม.ค. 62

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มหฺทโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)
 สารนิพนธ์ เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี
 อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
 ผู้วิจัย พระมหาสุริยะ มหฺทโว
 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์

S. J. P.

(ผศ.ดร. บัณฑิตศักดิ์ สุขเกษม)
 อ. อ. ค. ๕๒

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.746	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	109.17	80.695	.196	.743
a2	109.67	72.575	.656	.715
a3	109.30	81.872	.130	.745
a4	109.33	81.540	.058	.753

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a5	109.60	78.731	.261	.739
a6	109.70	80.424	.141	.747
b1	109.37	79.620	.237	.741
b2	109.67	78.989	.367	.735
b3	109.60	76.593	.420	.730
b4	109.70	80.700	.102	.751
b5	109.70	76.631	.407	.731
b6	109.60	80.662	.140	.747
c1	109.47	82.395	.054	.750
c2	109.60	77.145	.362	.733
c3	109.40	80.110	.172	.745
c4	109.60	82.317	.028	.754
c5	109.47	75.154	.520	.724
c6	109.73	73.237	.635	.717
d1	109.57	78.254	.294	.737
d2	109.87	78.602	.276	.739
d3	108.97	77.964	.324	.736
d4	109.40	76.662	.462	.729
d5	109.67	77.126	.399	.732
d6	109.47	77.154	.433	.731
e1	109.43	79.495	.290	.738
e2	109.73	79.582	.228	.741
e3	109.43	76.254	.371	.732
e4	109.47	82.947	.011	.753
e5	109.40	79.697	.186	.744
e6	109.63	86.723	-.225	.766

S. J. S.

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์อนุญาตเก็บข้อมูลวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๕๒/๐๔๐



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้นิติเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายเทศมนตรีตำบลหมูลี อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มหทโว รหัสประจำตัวนิสิต ๒๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
"ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูลี อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา"
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากประชาชนในตำบลของท่าน
จึงขออนุญาตจากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิติดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มหทโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

(นายสมเกียรติ พยัคฆ์กุล)
นายกเทศมนตรีตำบลหมูลี

16 มกราคม ๒๕๖๒

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก (Key Informants)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๑๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไญ้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายกเทศมนตรีตำบลหมูสี อำเภอลำไญ้อย จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มหุตโว รุฬสประจำวันนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๕ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอลำไญ้อย จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬา
ลกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มหุตโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

- อธิบดีเทศบาลหมูสี

(นายสมเกียรติ พยัคฆ์กุล)
นายกเทศมนตรีตำบลหมูสี

16 มกราคม ๒๕๖๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำสนธิ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสนั่น เปาะชนะ รองนายกเทศมนตรีตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มหฺพโว รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มหฺพโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

16 ต.ค 62

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๑๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ว่าที่ร้อยโทภูมินันท์ พรชีโวติ ปลัดเทศบาลตำบลหมุ่สี อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มหฺทโว รัชสประจําตัวนํสํต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นํสํตหลํกสํตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทํากการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมุ่สี อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลํกสํตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬ
าลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มหฺทโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

ว่าที่ร้อยโท

(ภูมินันท์ พรชีโวติ)
ปลัดเทศบาลตำบลหมุ่สี

15 ม.ค. 2562

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๐๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางปวีณา วัจนาม รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลหมูสี
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มทพ.โวร รัทสปรจำตวันสิต ๒๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มทพ.โวร
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

(15/01/2562)

ดร.สุรพล สุธะพรหม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๑๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทรน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวนันทิกา กุญมณี พนักงานธุรการ เทศบาลตำบลหมูสี อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มหุตโว รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มหุตโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

เงินได้ค่าตอบแทน
๗

นางสาวนันทิกา กุญมณี
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

15 ม.ค. ๖2

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๐๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติขออนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางชัชญา แก้วหล้า พนักงานธุรการ เทศบาลตำบลหมูสี อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มหฺทโว รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มหฺทโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

ยินดีในโอกาสอันดี

นางชัชญา แก้วหล้า
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๑๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทรน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายขวัญชัย แว่นศิลา เจ้าหน้าที่เก็บค่าขยะ เทศบาลตำบลหมู่สี่ อำเภอบางบาล
จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มหฺทโว รัชสประจำตวันิลิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมู่สี่ อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีคามจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬา
ลกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มหฺทโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

ยื่นตีพิมพ์ความอนุเคราะห์

ขวัญชัย แว่นศิลา
เจ้าหน้าที่เก็บค่าขยะ

๑๕/๒๑/๖๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสมยศ อ่อนน้อม พนักงานขับรถยนต์ เทศบาลตำบลหมูสี อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มหุตโว รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีคามจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

วันที่ 9 ธันวาคม ๒๕๖๑

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มหุตโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

16 21.9. 62

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทรน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายคุณพล โพธิ์สุวรรณ พนักงานเก็บขยะ เทศบาลตำบลหมู่สี่ อำเภอบางช่อง
จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มททโว รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมู่สี่ อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬ
าลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ชี้แจงให้ดูว่าอนุเคราะห์
คุณพล โพธิ์สุวรรณ
พนักงานเก็บขยะ
16 ม.ค. 62.

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มททโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายอำนาจ แสนโครต ราษฎร หมู่ที่ 3 ตำบลหมูสี อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มททโว รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ยื่นคำขออนุญาต

นาย อังคาร แสนโครต

ราษฎร หมู่ที่ 3

17/ม.ค.62

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มททโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๐๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนับน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายจุก เจ้าจันทัก ราษฎร หมู่ที่ 17 ตำบลหมูสี อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริเย ฉายา มหฺพโว รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีคามจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬ
าลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ยินดีให้ความอนุเคราะห์

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริเย มหฺพโว
โทร. ๐๖๑-๑๓๕๘๓๕๕

นายจุก เจ้าจันทัก
ราษฎร หมู่ที่ 17

1๖ มกราคม 25๖2

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๑๔๑



หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๓๐ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสมบูรณ์ เชิดรัมย์ ราษฎร หมู่ที่ ๔ ตำบลหมูสี อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ชุด

เนื่องด้วย พระมหาสุริยะ ฉายา มหทโว รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๐๕ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา”
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดานหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีควมจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการ
วิจัย ซึ่งจะเป็ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ราษฎร หมู่ 4

16/มค/62

ผู้ประสานงาน : พระมหาสุริยะ มหทโว
โทร. ๐๖๑-๓๑๕๘๓๕๕

ภาคผนวก ช
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย



แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง :

๑. ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ข้อมูลที่ได้จะแปลผลของการวิจัยในภาพรวมผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยนี้เท่านั้นจะไม่มีผลกระทบต่อท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

๒. แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับ “ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” โดยมีเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็นดังนี้

ระดับ ๕ หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับ ๓ หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหุมสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ

พระมหาสุริยะ มททว

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดตอบแบบสอบถามโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงสภาพความเป็นจริงของท่านเพียงข้อเดียว

๑. เพศ

- ชาย หญิง

๒. อายุ

- ต่ำกว่า ๓๐ ปี ๓๐ - ๔๐ ปี
 ๔๑ - ๕๐ ปี ๕๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษา / ปวช.
 อนุปริญญา / ปวส. ปริญญาตรี
 ปริญญาโท หรือสูงกว่า

๔. อาชีพ

- เกษตรกรรม ค้าขาย
 รับราชการ รับจ้าง
 อื่นๆ (ระบุ).....

๕. รายได้

- ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท ๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท
 ๒๐,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐ บาท ๒๕,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท
 ๓๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่าง หรือกาเครื่องหมาย ภายใน หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้อง หรือตรงความเป็นจริงมากที่สุด (Rating Scale) โดยมีหลักเกณฑ์พิจารณาดังนี้

ระดับ ๕ หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับ ๓ หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับ ๑ หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ						
๑.	เทศบาลได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม					
๒.	ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ					
๓.	ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๔.	ผู้รับผิดชอบมีเครื่องมือที่ทันสมัยและเพียงพออย่างยิ่งสำหรับการปฏิบัติงาน					
๕.	ผู้รับผิดชอบและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลอย่างเต็มที่					
๖.	ผู้รับผิดชอบสามารถทำงานร่วมกับประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๒. ด้านการกำหนดนโยบาย						
๑.	เทศบาลกำหนดแนวทางดำเนินงานรณรงค์ปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๒.	เทศบาลกำหนดนโยบายสำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้น่ารื่นรมย์ สัมกับเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๓.	เทศบาลกำหนดนโยบายรณรงค์การแยกขยะต่างๆ เช่น ขยะเปียก ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อที่	ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๔.	เทศบาลกำหนดนโยบายด้านพื้นที่ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่มีการใช้สารเคมีอย่างชัดเจน					
๕.	เทศบาลกำหนดนโยบายในการพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น ลุ่มน้ำลำตะคอง เป็นต้น เพื่อสำหรับการอุปโภคและบริโภค					
๖.	เทศบาลกำหนดนโยบายในการปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อให้สิ่งแวดล้อมมีความสมดุลมากขึ้น					
๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน						
๑.	เทศบาลจัดทำแผนในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม					
๒.	เทศบาลมีการวางแผนกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานอย่างชัดเจน					
๓.	เทศบาลวางแผนดำเนินงานโดยการกำหนดระยะเวลาทั้งสิ้นและยาวได้อย่างเหมาะสม					
๔.	เทศบาลมีการวางแผนดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับประชาชน					
๕.	เทศบาลมีการวางแผนโครงการโดยเน้นการกำจัดมลภาวะสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๖.	เทศบาลมีการประเมินผลและปรับปรุงแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง					
๔. ด้านการบริหารโครงการ						
๑.	เทศบาลมีการบริหารโครงการโดยการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน					
๒.	เทศบาลมีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละโครงการอย่างเหมาะสม					
๓.	เทศบาลมีทรัพยากรและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการอย่างเพียงพอ					
๔.	เทศบาลมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการอย่างเหมาะสม					

ข้อที่	ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล ตำบลหมู่สี่ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๕.	เทศบาลมีกระบวนการในการดำเนินงานที่ชัดเจน					
๖.	เทศบาลมีการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๕. ด้านการประเมินผลโครงการ						
๑.	เทศบาลมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผู้รับผิดชอบโครงการจัดการสิ่งแวดล้อม					
๒.	เทศบาลมีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการประเมินผล					
๓.	เทศบาลมีการประเมินผลตามกิจกรรมที่กำหนดไว้					
๔.	ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรม					
๕.	เทศบาลมีการแจ้งผลการประเมินให้ทราบอย่างเปิดเผย					
๖.	เทศบาลมีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไข					

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิด

คำชี้แจง : ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลห่มสี้ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑. ด้านการกำหนดองค์กรรับผิดชอบ

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๔. ด้านการบริหารโครงการ

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ขอเจริญพร/ขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ซ
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย



แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง

ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

.....

คำชี้แจง : ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง
จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

วัน/เดือน/ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ประสิทธิผลการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลหมูสี
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

๑. ด้านการกำหนดองค์การรับผิดชอบ

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

๒. ด้านการกำหนดนโยบาย

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

๓. ด้านการวางแผนดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

๔. ด้านการบริหารโครงการ

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

๕. ด้านการประเมินผลโครงการ

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านในความกรุณาสำหรับการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้
พระมหาสุริยะ มหฺทโว
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย



- ชื่อ : พระมหาสุริยะ มททโว (มาธรรม)
: PHRAMAHASURIYA MADDAVO (MATHAM)
- วันเกิด : ๐๙ กรกฎาคม ๒๕๓๐
- สถานที่เกิด : ๙๔/๔๙ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
- อุปสมบท : วันอาทิตย์ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ณ วัดป่าเขาใหญ่ ตำบลหมูสี อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา
- การศึกษา : พ.ศ. ๒๕๕๕ แผนกธรรม นักรธรรมชั้นเอก
พ.ศ. ๒๕๕๘ แผนกบาลี เปริยญธรรม ๓ ประโยค
พ.ศ. ๒๕๕๙ พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ) ภาควิชารัฐศาสตร์
สาขาวิชารัฐศาสตร์ (การปกครอง) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย
- ผลงานทางวิชาการ : บทความทางวิชาการ
พระมหาสุริยะ มททโว “ธรรมาภิบาลสำหรับการบริหารงานตามหลัก
พระพุทธศาสนา” วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ ปีที่ ๒
ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๙). กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปีที่เข้าศึกษา : พ.ศ. ๒๕๖๐
- ปีที่สำเร็จการศึกษา : พ.ศ. ๒๕๖๒
- ศึกษาดูงาน : ศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ศูนย์ราชการ หน่วยงานงาน คือ
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) จังหวัดปทุมธานีและ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ณ ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ
วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑
: ศึกษาดูงานต่างประเทศ ณ ประเทศสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๓
ธันวาคม ๒๕๖๑
- ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ ๓๐๐ หมู่ที่ ๑๗ วัดป่าเขาใหญ่ ถนนธนรัชต์ ตำบลหมูสี อำเภอก
ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๑๓๐
โทร ๐๖๑ - ๑๓๕ - ๘๓๕๕
E-mail: Suri101@outlook.com